Årsregnskap og årsberetning 2024

Rana kommune

Innholdsfortegnelse

Del I Årsberetning

Innholdsfortegnelse 1
Kommentarer til årsregnskapet 3
Driftsregnskap 26
Styring og kontroll – etisk standard 41
Vedtaksoppfølging 45
Medarbeidere og organisasjon 46
Planstatus i forhold til Planstrategi 2024-2027 55
Rapportering på samfunn, befolkning og bærekraftig utvikling 58

Del II Årsberetning

Rana kommunes årsregnskap 78
Økonomiske oversikter 79
Avdelingsregnskap 87
Detaljert investeringsregnskap 2024 90
Noter 92

Del I
Årsberetning

Kommentarer til årsregnskapet

I et krevende år for kommunesektoren, viser Rana kommunes årsregnskap for 2024 at driften har gått bedre enn forventet. Netto driftsresultat endte på 140,9 mill. kr som er 54 mill. kr bedre enn vedtatt budsjett. Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene er på 5,2 prosent og 2,2 prosent høyere enn handlingsregelen på 3,0 prosent.

Samlet driftsresultat etter finansielle transaksjoner, som overføringer til investeringsregnskapet og bruk og avsetninger fond, utgjør 43,9 mill. kr. Det positive driftsresultatet er avsatt til kommunens disposisjonsfond i henhold til forskriften. Tjenesteområdene har levert et positivt resultat på 30,1 millioner kroner mens 13,8 millioner kroner kommer fra finansområdet.

Rana kommune har lyktes med langsiktig og kunnskapsbasert styring, og er godt i gang med å tilpasse tjenestene våre til endrede rammebetingelser og demografiske endringer. Det gode regnskapsresultatet bidrar til å skape handlingsrom for tunge investeringer i årene som kommer, spesielt innenfor for helse og mestring, men også oppvekst og kultur.

Den perfekte stormen

I 2024 har kommunesektoren blitt rammet av «den perfekte stormen», som også har truffet Rana kommune. Dyrtid med høye renter, lav skatteinngang og høy utgiftsvekst på økonomisk sosialhjelp, har bidratt til at 2024 ble et krevende år for mange kommuner. Over halvparten av kommunene har negative driftsresultat - men Rana kommune har evnet å omstille og har fortsatt kontroll.

Rana kommune må på lik linje med andre kommuner tilpasse tjenestene for å møte en sterk vekst i antall eldre, samtidig som det stadig blir færre unge. Vi opplever også en vekst i antall personer som havner i utenforskap.

Av tjenesteområdene er det sosialområdet som har sterkest kostnadsvekst fra 2023 til 2024, både i Rana og i resten av landet. Bidrag til livsopphold står for den største veksten. Ressursbruken i Rana økte med ca. 13 mill. kr, en vekst på 14,4 prosent og er i stor grad knyttet til økte utgifter til økonomisk sosialhjelp flyktninger.

Sykefraværet reduseres

Vår viktigste ressurs er de ansatte. Sykefraværet er redusert fra 10,5 prosent til 8,8 prosent i løpet av to år. Dette har bidratt til å øke kvaliteten i tjenestene og redusere kostnadene. Samlet anslås reduserte kostnader over to år på rundt 15 mill. kr.

Redusert sykefravær fører til mindre behov for vikarer og ikke-kvalifisert arbeidskraft, samt redusert overtidsbruk. Dette forbedrer kvaliteten på tjenestene våre og minsker bruken av administrative ressurser til oppfølging av sykefravær.

Gode driftsmarginer, men økt usikkerhet fremover

Netto driftsresultat (NDR) viser hva kommunen sitter igjen med etter at alle driftsutgifter og renter og avdrag er betalt. Et positivt NDR kan disponeres som egenkapital til investeringer eller avsetninger til fond.

Driftsmarginene oppleves fortsatt som gode, selv om gjeldsgraden er høy. Det positive regnskapsresultatet bidrar til høyere avsetning til disposisjonsfondet enn budsjettert. Disposisjonsfondet er på 254 mill. kr per 31.12.2024, tilsvarende 9,3 prosent av driftsinntektene. Gjeldsgraden reduseres fra 96,9 prosent til 94,6 prosent, men er fortsatt høyere enn handlingsregelen på 75 prosent.

Kommunens likviditet oppleves som god og ligger på rundt 850 mill. kr. Dette inkluderer plasseringer av 300 mill. kr i fondsmarkedet.

Investeringsutgiftene i 2024 var på rekordhøye 806 mill. kr, men høy grad av egenfinansiering hindret en økning i gjeldsgraden. De største investeringsprosjektene var 476 mill. kr til kjøp av aksjer i Mo i Rana Dypvannskai AS, 133 mill. kr til vann og avløpsanlegg, 105 mill. kr til renovering Moheia Bad og 18 mill. kr til etablering Foyerboliger på Båsmo.

Høy bruk av egenkapital har redusert fondsreservene betydelig, og gjør at drifta er mer presset fremover. I tillegg vil en ekspansiv investeringsplan på 2,0 mrd. kr, med økte kapitalkostnader og en økning i antall brukere innenfor helse og mestring, utfordre kommuneøkonomien kraftig i årene som kommer.

Rana kommunes årsregnskap er avsluttet med et regnskapsmessig mindreforbruk før strykninger på 43,9 mill. kr. I henhold til forskriftens § 4-3, skal mindreforbruket reduseres så mye som mulig ved å stryke bruk av disposisjonsfond. Bruk av disposisjonsfond er redusert med tilsvarende beløp i henhold til regnskapsforskriften, og medfører at regnskapet avlegges i balanse etter strykning.

Investeringsregnskapet er avsluttet med et udekket beløp før strykninger på 31,4 mill. kr. Herav utgjør korrigering av tidligere års feil 27,4 mill. kr. Spillemidler som var anordnet som inntekt i investeringsregnskapet ble i tillegg inntektsført på nytt over flere år når de ble utbetalt av fylket, uten at fordringen mot fylkeskommunen ble nullet ut. Dette er korrigert i kommunens balanse og investeringsregnskap i 2024.

I henhold til forskriftens § 4-5 skal det udekkete beløpet reduseres så mye som mulig, ved å stryke avsetninger til ubundne investeringsfond. Avsetninger er redusert med 31,4 mill. kr, slik at investeringsregnskapet avlegges i balanse etter strykning.

<u>Konsolidert årsregnskap</u>

Kommunens samlede virksomhet - konsernregnskapet, består av Rana kommunes særregnskap, samt det kommunale foretaket Mo i Rana Havn KF. Årsregnskapet for 2024 er en del av Rana kommunes årsberetning og viser økonomiske oversikter på konsernnivå for drift, investeringer og balanse.

I sak 116/2023, vedtok kommunestyret at Rana Byggdrift KF opphører som eget foretak fra 1.januar 2024. Inngående balanse 1.1.2024 består dermed av Rana Kommunes særregnskap og balansen til Rana Byggdrift KF.

Foretaket ble tilbakeført til basisorganisasjonen Rana kommune og lagt organisatorisk under teknisk sektor. Samlet akkumulert udekket merforbruk i drift- og investeringsregnskapet for foretaket på 4,4 mill. kr, ble dekket inn av Rana kommune i 2024, i henhold til sak 42/24.

Driftsregnskapet til Mo i Rana Havn KF, er avsluttet i balanse med et netto driftsresultat på 4,0 mill. kr. Herav er 3,24 mill. kr overført til investeringsregnskapet og 0,75 mill. kr avsatt til disposisjonsfond.

Om årsberetningen og årsregnskapet

Dokumentet utarbeides i tråd med gjeldende lover og forskrifter. Årsberetningen redegjør for kommunens økonomiske utvikling og handleevne over tid. Vesentlige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet redegjøres for, samt vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Videre redegjør årsberetningen for internkontrolltiltak, organisasjon og medarbeidere, like-stillingstiltak, virksomhetens måloppnåelse og planstatus i forhold til vedtatt planstrategi. I tillegg gis det en helhetlig redegjørelse for hvordan det går med samfunn og befolkning, vurdert opp mot langsiktige utfordringer, vedtatt retning og prioriterte samfunn- og bærekraftsmål i kommunens planer.

Arbeidet med avslutning av årsregnskapet for 2024 har fulgt faste aktiviteter og rutiner i samarbeid med kommunens leverandør av revisjonstjenester, Deloitte. Det er også utarbeidet konsolidert regnskap som består av Rana kommune og Mo i Rana Havn KF.

Kommunens årsregnskap, KOSTRA skjema og tjenesteproduksjonsdata er rapportert til statistisk sentralbyrå (SSB/KOSTRA) innen fristen 22.februar. Årsregnskapet med noter og dokumentasjon er overlevert til revisjonen innen fristen 22.februar.

Årsregnskapet med noter og årsberetning skal revideres og kontrollutvalget skal gi sin uttalelse før det skal behandles i formannskap og kommunestyre innen utgangen av juni.

Fondsbeholdning

Kommunens totale fondsbeholdning ble redusert fra 1 272,0 mill. kr til 872,2 mill. kr, en reduksjon på 399,8 mill. kr målt i 2024 kroner. Disposisjonsfondet ble redusert med 340 mill. kr mens bundne driftsfond ble redusert med 1,5 mill. kr. Bundne investeringsfond økte med 20,6 mill. Kr. Ubundne investeringsfond ble redusert med 103,9 mill. kr. Note 13 viser detaljert bruk og avsetning av alle fond.

Figur 1. Utvikling fondsmidler i 2024 kroner

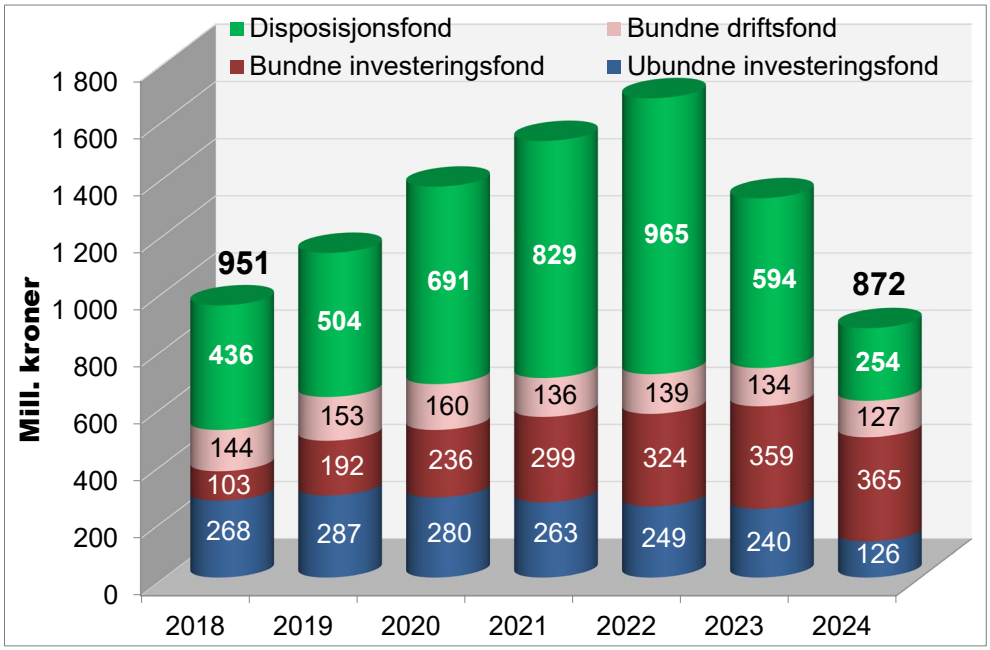

Handlingsregel for bærekraft

Rana kommunes handlingsregler for økonomisk bærekraft vises i tabellen under, med mål for budsjett 2024 og indikatorer for regnskap 2024.

Tabell 1. Handlingsregel for bærekraft 2024

	Mål bærekraft	*Regnskap 2024*	*Avvik*	*Avvik i mill. kr*
Netto driftsresultat	3,0 %	5,2 %	2,2 %	58,9
Disposisjonsfond	8,0 %	9,3 %	1,3 %	35,3
Netto lånegjeld	75,0 %	94,6 %	-19,6 %	-535,1
Samlet bærekraftavvik				**-440,9**

Økonomisk bærekraft handler om å sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn. Ressursene må brukes på en slik måte at dagens økonomiske utvikling ikke går på bekostning av fremtidig økonomisk utvikling. Modellen for økonomisk bærekraft setter krav til langsiktighet i den økonomiske styringen av kommunen. Modellen er et viktig hjelpemiddel til kommunikasjon og beslutningsgrunnlag for utvikling i kommuneøkonomien. Handlefrihet og robusthet er bærende elementer i modellen. Kommuneøkonomien skal kunne håndtere uforutsette hendelser uten at dette får umiddelbare konsekvenser for tjenestetilbudet.

Gjeldsgraden er over måltallet for økonomisk bærekraft. Lav egenfinansiering av investeringer, medfører økt bruk av lån og økt gjeldsgrad, og er ikke bærekraftig på sikt. Bærekraftavviket som økende gjeldsnivå representerer er bekymringsfullt, og stiller krav til at kommunen planlegger for gjenopprettelse av økonomisk bærekraftig gjeldsbalanse fremover.

I perioden 2025-2028 er det vedtatt en investeringsramme på ca. 2 mrd. kr som gjør at gjeldsgraden fortsetter å øke. Det legges opp til økt bruk av egenkapital, men deler av investeringene må lånefinansieres.

Disposisjonsfondet er fortsatt over måltallet for økonomisk bærekraft, men er redusert etter utbetaling til ny flyplass og kjøp av aksjer i Mo i Rana Dypvannskai AS. Per 31.12.2024 er disposisjonsfondet på 254 mill. kr, tilsvarende 9,3 prosent av driftsinntektene. Fondet ble redusert med 340 mill. kr i 2024, som tilskrives 51 mill. kr i budsjetterte avsetninger, 11 mill. kr i omdisponering av bundne fond og 411,7 mill. kr i budsjettert bruk av disposisjonsfond. Budsjettert bruk av disposisjonsfond på 43,9 mill. kr ble strøket i henhold til forskriften, som følge av mindreforbruk i driftsregnskapet.

Samlet har Rana kommune et negativt bærekraftavvik på 440,9 mill. kr i 2024. Utbetaling på 476 mill. kr til ny dypvannskai i 2024 har bidratt med å styrke ubalansen ytterligere. Det er behov for å fortsette å styre økonomien nøkternt og prioritere investeringene, for å nå målet om en bærekraftig kommuneøkonomi i fremtiden.

Kommentarer til hovedoversikten

Hovedoversikten viser avvik mellom budsjett og regnskap på hovedpostnivå. Avvikene kan forklares med at endringer som skjer i løpet av året, ikke blir fanget opp og justert i budsjettet innen de ulike sektorene. Dette har sammenheng med prinsippet om rammestyring, som retter sektorenes fokus mot nettoforbruket.

Tabell 2. Økonomisk oversikt drift

	Regnskap 2024	*Regulert budsjett*	*Opprinnelig budsjett*	*Regnskap 2023*	*Avvik 2024*
Sum driftsinntekter	2 735 482	2 638 491	2 613 690	2 537 598	*96 991*
Sum driftsutgifter	2 593 844	2 539 764	2 662 063	2 831 907	*54 081*
Brutto driftsresultat	**141 637**	**98 727**	**-48 373**	**-294 309**	***42 910***
Netto finansutgifter	**-129 905**	**-140 886**	**-174 685**	**-112 564**	*10 981*
Motpost avskrivninger	129 189	129 189	123 761	123 789	*-0*
Netto driftsresultat	**140 921**	**87 030**	**-99 297**	**-283 083**	***53 891***
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	453 201	453 201	59 854	32 019	*0*
Avsetninger til bundne driftsfond	38 384	20 342	20 101	29 392	*18 042*
Bruk av bundne driftsfond	-39 889	-31 864	-20 480	-28 022	*-8 025*
Avsetninger til disposisjonsfond	61 972	61 972	26 895	165 328	*0*
Bruk av disposisjonsfond	-376 935	-420 808	-185 667	-481 800	*43 873*
Dekning av tidligere års merforbruk	4 187	4 187	0	0	*0*
Sum disponeringer	**140 921**	**87 030**	**-99 297**	**-283 083**	***53 891***
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Kommunestyret vedtar budsjettet på netto nivå. Det er denne rammen sektorene styres etter og måles mot. Når budsjettrammene og budsjettpremissene for rammeområdene er satt i budsjett-vedtaket, må budsjettet detaljeres, slik at det gir presis styringsinformasjon.

Kommunens driftsinntekter var 2 736 mill. kr mot regulert budsjett på 2 639 mill. kr, 97 mill. kr høyere enn regulert budsjettert.

De største avvikene på inntektssiden er knyttet til følgende forhold:

- Lavere rammetilskudd (inntektsutjevning) minus 8,4 mill. kr
- Høyere sykelønnsrefusjon 24,4 mill. kr
- Høyere merverdiavgiftskompensasjon 8 mill. kr
- Høyere refusjon fra staten 9 mill. kr
- Høyere inntekts- og formuesskatt på 5 mill. kr

Overføringer og refusjoner er inntekter som i stor grad er knyttet til ulike prosjekter ute i sektorene, samt videreformidling av spillemidler fra fylket. Høyere inntekter enn budsjettert har motpost i form av høyere utgifter enn budsjettert.

Kommunens driftsutgifter var 2 594 mill. kr mot regulert budsjett på 2 540 mill. kr, 54 mill. kr høyere enn regulert budsjett. Avviket knyttes til merforbruk på kjøp av varer og tjenester

Noe høyere driftsinntekter medførte brutto driftsresultat på 141,6 mill. kr mot regulert budsjett på 98,7 mill. kr. Dette er 43 mill. kr høyere enn budsjettert.

Tabell 3. Fordeling inntekter og utgifter

Inntekter	*2024*	*2023*	*Endring*	
Rammetilskudd	949,2	924,5	24,7	2,7 %
Skatteinntekter	892,0	845,6	46,4	5,5 %
Eiendomsskatt	123,4	107,9	15,5	14,3 %
Overføringer og tilskudd	399,6	347,6	52,0	15,0 %
Brukerbetalinger	78,6	76,5	2,1	2,7 %
Salgs- og leieinntekter	292,8	235,6	57,1	24,3 %
Sum inntekter	**2735,5**	**2537,6**	**197,9**	**7,8 %**

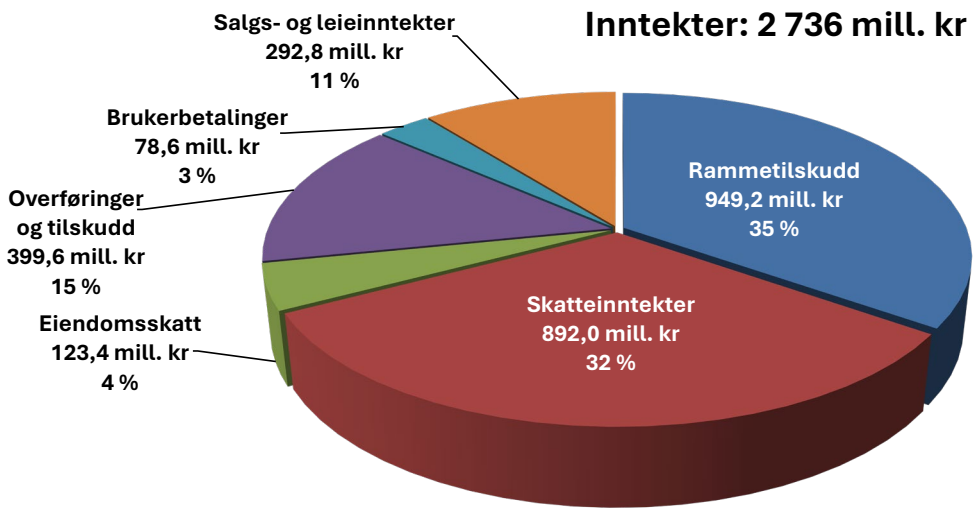

Utgifter	2024	2023	Endring	
Lønnsutgifter	1350,3	1250,4	99,9	8,0 %
Sosiale utgifter	224,7	200,7	24,0	12,0 %
Kjøp av varer og tjenester	683,0	536,5	146,5	27,3 %
Overføringer og tilskudd	206,6	720,5	-513,9	-71,3 %
Avskrivninger	129,2	123,8	5,4	4,4 %
Sum utgifter	**2593,8**	**2831,9**	**-238,1**	**-8,4 %**

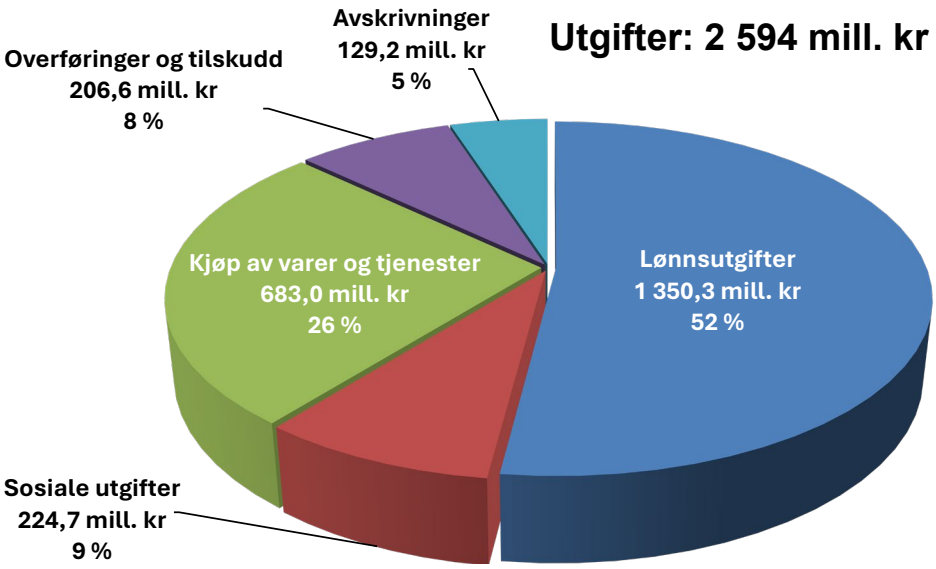

Lønnsutgiftene økte med 100 mill. kr, sammenlignet med 2023, mens sosiale utgifter økte med 24 mill. kr. Kjøp av varer og tjenester økte med 147 mill. kr, mens overføringer og tilskudd ble redusert med 514 mill. kr. Avskrivningene økte med 5,4 mill. kr.

Netto finansutgifter ble 130 mill. kr mot regulert budsjett på 141 mill. kr, et avvik på 11 mill. kr. Avviket skyldes i hovedsak lavere renteutgifter enn budsjettert.

Netto driftsresultat ble på 141 mill. kr mot regulert budsjett på 87 mill. kr, et avvik på 53,9 mill. kr.

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 4-1 - § 4-4 regulerer hvilke strykningsregler som gjelder ved avslutning av årsregnskapet. Budsjettavviket i 2024 før strykninger var 43,9 mill. kr, som ble strøket mot bruk av disposisjonsfond.

Frie inntekter - rammetilskudd og inntekts- og formuesskatt

Samlet økte de frie inntektene fra 1 754,2 mill. kr til 1 825,2 mill. kr, en økning på 71 mill. kr fra 2023. Dette var 2,9 mill. kr lavere enn regulert budsjett, og er i hovedsak knyttet til lavere inntektsutjevning, som følge av lavere skatteinngang nasjonalt.

Inntekts- og formuesskatt økte med 5,8 prosent og endte 5,0 mill. kr høyere enn vedtatt budsjett. Naturressursskatten var på sammen nivå som i 2023. Samlet ble skatteinntektene 876 mill. kr, en økning på 46,3 mill. kr fra 2023.

Inntektsutjevningen ble 71,5 mill. kr. Dette er 35,1 prosent lavere enn i 2024 og 9,3 mill. kr mill. kr lavere enn vedtatt budsjett og skyldes lavere skatteinngang nasjonalt.

Rammetilskuddet økte fra 814,3 mill. kr i 2023 til 887,7 mill. kr i 2024, en økning på 63,4 mill. kr. Inntektsført rammetilskudd ble 0,9 mill. kr høyere enn regulert budsjett. Avviket er knyttet til nysaldering av statsbudsjettet for 2024, der Stortinget i desember vedtok økt bevilgning til kommunene til Covid-19 vaksinasjon av innbyggere i alderen 65 år og eldre, samt risikogrupper. Rammetilskuddet ble også økt med 20,2 mill. kr, som følge av nysalderingen av budsjettet. Økt rammeoverføring til kommunen ble behandlet i sak 103/2024 budsjettreguleringer desember.

Eiendomsskatt

Inntekter fra eiendomsskatt økte fra 107,9 mill. kr til 123,4 mill. kr. Eiendomsskatt fra kraftanlegg har økt med 2,8 mill. kr, mens eiendomsskatt fra annen næringseiendom har økt med 8,9 mill. kr. Økningen på eiendomsskatt fra annen næringseiendom skyldes ny alminnelig taksering i 2024, hvor takstene ble endret fra 2010. Eiendomsskatt fra boliger og fritidsboliger har økt med 3,7 mill. kr, økningen skyldes at boliger uten formuesgrunnlag fra Skatteetaten har fått nye takster i forbindelse med ny alminnelig taksering og at verdigrunnlaget for eiendomsskatt fra Skatteetaten er økt.

Inntekter fra kraftverk

Rana kommune har årlige merinntekter knyttet til inntekter fra kraft. Dette er inntekter fra eiendomsskatt fra kraftverk, salg av konsesjonskraft, naturressursskatt, konsesjonsavgift samt renter og utbytte fra eierskap.

Nivået på inntektene varierer fra år til år. De største variasjonene er knyttet til utbytte, samt salg av konsesjonskraft. Høyere utbytte fra Helgeland Kraft, samt innfrielse av ansvarlige lån, er hovedårsaken til økt inntekt i 2024. Prisjustert til 2024 kroner, er kraftrelaterte inntekter økt med 17,1 mill. kr i forhold til 2018.

Totalt hadde Rana kommune 160,3 mill. kr i inntekter knyttet til kraft i 2024, som er 19,4 mill. kr mer enn i 2023, når vi tar hensyn til prisstigning. Av dette inngår 30,1 mill. kr fra naturressurs-skatten i inntektssystemet, og utgjør dermed ingen direkte merinntekt for Rana. Av ekstra inntektene på 130,2 mill. kr, utgjør 95,3 mill. kr merinntekter i driftsregnskapet. Ansvarlige lån på 18,9 mill. kr inntektsføres i investeringsregnskapet, mens konsesjonsavgiften på 16 mill. kr avsettes til næringsfondet.

(Alle tall i mill. kroner)	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	***2024***
Sum inntekter (2024 kroner)	142,4	174,6	180,6	175,8	158,4	140,9	**160,3**
Endring fra 2018		**32,3**	**38,2**	**33,4**	**16,1**	**-1,5**	**17,9**

Figur 2.Kraftrelaterte inntekter i 2024 kroner

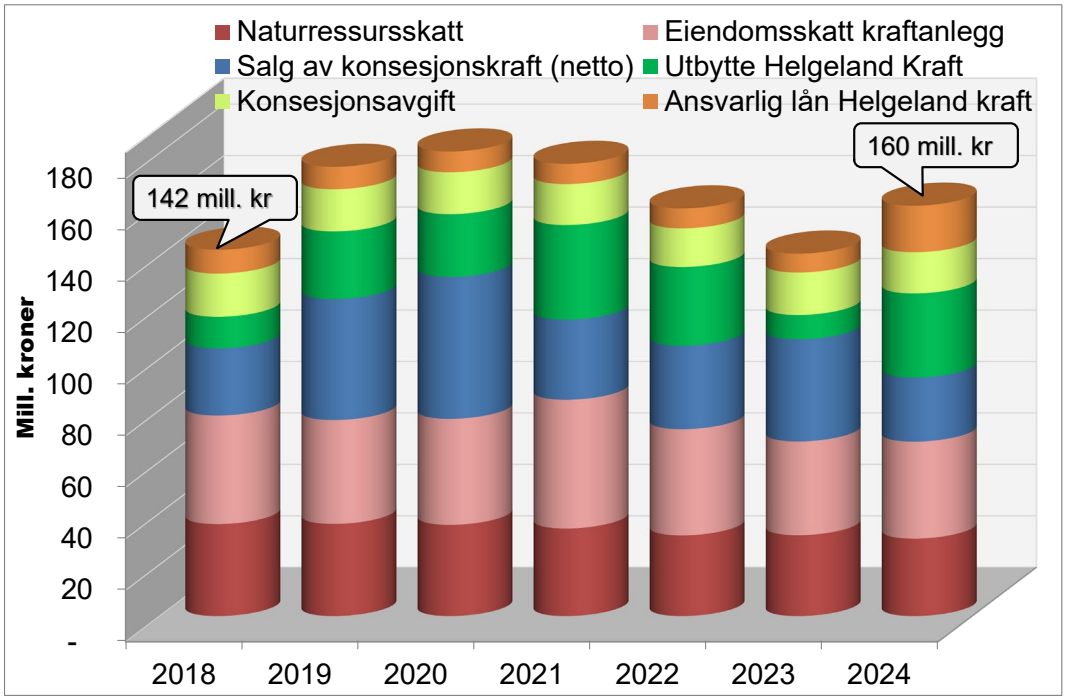

Naturressursskatt

Kommunen mottok 30,1 mill. kr i naturressursskatt i 2024, som er samme beløp som i 2023. Skatten pålegges det enkelte kraftverk og beregnes på grunnlag av gjennomsnittet av de siste sju års produksjon, og utbetales med 1,1 øre/kWh til kommunene. Naturressursskatten inngår som andel av kommunens skatteinntekter og er en del av de frie inntektene i inntektssystemet. Siden Rana kommune har lavere samlet skatteinngang enn landet og delvis får kompensert dette gjennom inntektsutjevningen, medfører dette at naturressursskatten ikke utgjør en ekstra inntekt for kommunen.

Eiendomsskatt fra kraftanlegg

Av kommunens totale inntekter fra eiendomsskatt på 123,4 mill. kr, utgjorde skatten fra kraft-anleggene 37,7 mill. kr, en økning på 2,8 mill. kr fra 34,9 mill. kr i 2023.

Inntekter fra salg av konsesjonskraft

Kommunen kan ta ut 184,9 GWh som konsesjonskraft. Eiere av større vannkraftverk plikter å levere en andel konsesjonskraft til kommunene som er berørt av kraftutbyggingen til selvkost. For konsesjoner gitt før 10. april 1959 fastsettes prisen basert på en selvkostberegning for det aktuelle kraftverket. For konsesjoner gitt etter 10. april 1959 gjelder "OED-prisen", som fastsettes av Olje- og energidepartementet. Konsesjonene i Rana kommune er alle gitt etter 10. april 1959. OED-prisen i 2024 var 12,31 øre per KWh. I tillegg betaler kommunen konsesjonærenes kostnader til innmating og energiavgift for konsesjonskraften.

Figur 3.Historiske spotpriser per måned i Nord, område NO4 (øre per kWh)

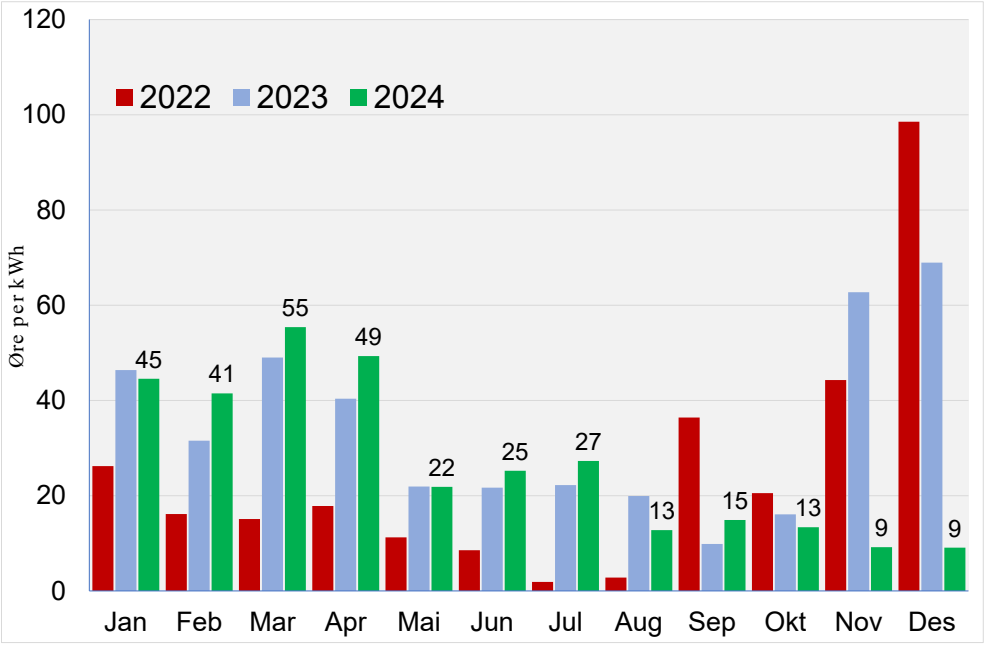

Ved salget av konsesjonskraften høsten 2023 ble det inngått kontrakt med påslag på Nord Pools månedsgjennomsnitt på spotpris. Det beste tilbudet som ble valgt var et påslag på 1,19 øre/KWh for hele kraftmengden. I vedtatt budsjett for 2024 var det lagt til grunn en pris på 34 øre per kWh i gjennomsnitt. Dette ga en budsjettert inntekt på 62,9 mill. kr i 2024.

Spotpris i 2024 ble lavere enn forventet og vesentlig lavere enn historiske priser. Laveste månedsgjennomsnitt ble desember måned med en pris på 9,1 øre per KWh, mens november var nest lavest med 9,2 øre. Selv i 2020 med det laveste prisnivået de siste fem årene var prisen i desember høyere enn i 2024.

Ved regnskapsrapporteringen per 30.4, lå gjennomsnittlig spotpris på 47,7 øre per KWh. Som forventet sank prisnivået utover sommeren, men lå fortsatt høyere enn budsjettert pris ved rapporteringer per 30.6 og 31.8. Gjennomsnittet per oktober lå fortsatt over 30 øre per KWh når eventuell regulering av budsjettet i desember ble vurdert, men med erfaringene og forventningene om en prisøkning i november og desember ble regulering av budsjettert inntekt ikke anbefalt. På grunn av økt energiavgift ble budsjettert kostnad økt med 2 mill. kr.

Gjennomsnittlig spotpris for året basert på Nord Pools månedsgjennomsnitt ble 27,1 øre, som med påslaget på 1,19 øre per KWh gav kommunen et vektet gjennomsnitt på 29,2 øre per KWh. Total inntekt på salget av konsesjonskraften i 2024 ble dermed 54,2 mill. kr, 8,5 mill. kr lavere enn budsjettert.

Konsesjonsavgift

Konsesjonsavgifter er en årlig avgift som konsesjonærene betaler for inngrip i naturen i distriktene hvor den utnyttede vannressursen befinner seg. Avgiftssatsen er fastsatt i konsesjonsvilkårene og blir indeksjustert hvert femte år. Konsesjonsavgiftene tas opp til ny deling hvert tiende år, og det er NVE som regner ut mengde og fordeling. Rana mottok 16 mill. kr i

konsesjonsavgift fra Statkraft, Helgeland Kraft og Mo Industripark i 2024. Dette er 0,2 mill. kr mer enn i 2023. Inntekten avsettes til næringsfondet.

Ansvarlig lån Helgeland kraft AS

Etter opprinnelig nedbetalingsplan gjenstod det tre års nedbetaling av det ansvarlige lånet i Helgeland Kraft AS, inkludert avdraget i 2024. Kommunene mottok forespørsel fra selskapet om å innfri restlånet i sin helhet i budsjettåret. Dette ble godkjent av kommunestyret, og Rana kommune mottok 18,9 mill. kr i renter og avdrag som full innfrielse av restlånet. Dette er 12 mill. kr mer enn opprinnelig årsbudsjett. Renter og avdrag fra det ansvarlige lånet til kraftselskapet inntektsføres i investeringsregnskapet og avsettes til ubundet investeringsfond.

Utbytte fra Helgeland Kraft AS

Rana kommune mottok 32,7 mill. kr i ordinært utbytte på sin eierandel i Helgeland Kraft AS i 2024, 23,6 mill. kr mer enn i 2023.

Øvrig utbytte

Rana kommune mottok 4,5 mill. kr i utbytte på sin eierandel i Helgeland Invest AS, mot 15,5 mill. kr i 2023. I tillegg mottok kommunen 0,8 mill.kr i kundeutbytte fra Gjensidige Forsikring og 0,3 mill. kr i ordinært utbytte og likvidasjonsutbytte fra Sjonfjellet Vindpark Holding AS.

Det ble utbetalt 13 mill. kr i utbytte fra Mo i Rana Dypvannskai AS. Selskapet ble stiftet i 2024 og Rana kommune er eneste aksjeeier i selskapet. Det ble innbetalt 476 mill. kr som aksjekapital i selskapet finansiert av kommunens likviditetsbeholdning/disposisjonsfond, samt ubundne investeringsfond. Kommunens hovedbankavtale inneholder et punkt der tilknyttede selskaper kan inngå avtale med kommunens hovedbankforbindelse med de samme vilkår som kommunen. Generalforsamlingen vedtok at en del av avkastningen på aksjeinnskuddet i 2024 skulle utbetales som utbytte til eier.

Lån og tilskudd

Startlån, landbrukslån og sosiale utlån administreres av Intrum i henhold til forvaltningsavtale.

Startlån og tilskudd

Det ble utbetalt 4,8 mill. kr i tilskudd i 2024. Kommunen betalte 37,9 mill. kr i renter på opptatte lån i Husbanken og mottok 38,5 mill. kr i renter på utlånte midler og renter på midler i bank.

Utlån av startlån regnskapsføres i investeringsregnskapet. Det ble lånt ut 143,8 mill. kr i 2024 mot 113,2 mill. kr i 2023. Det ble utgiftsført 0,3 mill. kr som tap på utlån i 2024 mot ingen tapsføringer i 2023. Kommunen mottok 32,6 mill. kr i avdrag i 2024 mot 47,8 mill. kr i 2023. Mottatte avdrag fra låntakerne kan bare finansiere avdrag på innlån eller nye utlån. Mottatte avdrag avsettes derfor til bundne kapitalfond. Avdragsutgiftene til Husbanken ble 20 mill. kr i 2024 og finansieres ved bruk av avsatte avdrag mottatt fra låntakerne.

Utlån fra landbruksfondet AS

Det ble utbetalt 0,5 mill. kr i lån fra landbruksfondet i 2024, det samme som i 2023. Det er inntektsført 0,6 mill. kr i mottatte avdrag og 0,5 mill. kr i renteinntekter fra utlån. Alle inn- og utbetalinger avsettes og finansieres til/fra fondet. Landbruksfondet ble redusert med 0,6 mill. kr i 2024 og var på 5,6 mill. kr per 31.12.2024.

Sosiale lån

I 2024 ble det utbetalt 0,2 mill. kr i sosiale lån, mot 0,3 mill. kr i 2023. Lånene utgiftsføres fortløpende i driftsregnskapet til NAV kommune.

Utlån til Stakobygget AS

Kommunen mottok 13,5 mill. kr i renter og avdrag fra utlånet til Stakobygget AS. Rentene på 8,6 mill. kr inntektsføres i driftsregnskapet, mens mottatte avdrag på 4,9 mill. kr inntektsføres i investeringsregnskapet. Styret vedtok et ekstraordinært avdrag på 6 mill. kr i 2024, men dette ble først utbetalt fra selskapet i januar 2025. Utlånet til selskapet er finansiert av innlån, og mottatte avdrag avsettes til bundet investeringsfond. Midlene kan bare benyttes til å finansiere nedbetaling av kommunens innlån. Restlån per 31.12.2024 er 156,2 mill. kr av det opprinnelige utlånet på 266,4 mill. kr.

Pensjon og sosiale utgifter

De sosiale utgiftene består av pensjon, kollektive forsikringer og arbeidsgiveravgift. Samlet ble de sosiale utgiftene 224,7 mill. kr. Dette er 9,4 mill. kr høyere enn vedtatt budsjett og 24 mill. kr høyere enn i 2023. Pensjonskostnader til Kommunal landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) utgjorde 150,7 mill. kr, arbeidsgiveravgift 70,3 mill. kr, mens kollektive ulykkes- og gruppelivsforsikringer utgjorde 3,7 mill. kr.

Av netto regnskapsført pensjonskostnad på 150,7 mill. kr, utgjør utgiftsført amortisering av tidligere års premieavvik 53,9 mill. kr, mens inntektsført premieavvik utgjør 25,1 mill. kr.

Totalt brukte Rana 117,2 mill. kr av kommunens premiefond i pensjonsordningen for å delfinansiere premieinnbetalingene. Dette påvirker kommunens likviditet positivt og fører til lavere premieavvik og lavere kostnader påfølgende år. Totalt ble premiefondet tilført 112,9 mill. kr i løpet av året. Saldo ved utgangen av året var på 244 mill. kr. Midlene på premiefondet kan kun benyttes til å betale kommunens pensjonspremie.

Lønns- og prisveksten er avgjørende for hvor mye som må settes av til pensjoner. Både løpende og fremtidige pensjonsrettigheter i offentlig tjenestepensjon skal justeres, slik at de følger lønns- og prisveksten. Reguleringspremien for 2024 økte mer enn opprinnelig anslått, som følge av høy lønns- og prisvekst.

Pensjonssatsene var noe lavere enn i 2023, mens samlet sett ble pensjonskostnadene høyere enn i 2023. Hovedårsaken til høyere utgifter totalt sett, er knyttet til at det kommunale foretaket Rana Byggdrift KF ble underlagt Rana kommune fra 1.1.2024. I tillegg ble lønnsoppgjøret høyere enn opprinnelig anslått.

KLP har varslet at kommunenes premiefond vil tilføres hele 37,7 mrd. kr i 2025, som følge av god avkastning. Dette er en økning på 70 prosent fra fjorårets tilførsel på 21,4 mrd. kr. KLP anslår at Rana kommunes premiefond vil tilføres rundt 175 mill. kr i 2025. Dette er langt høyere enn tidligere antatt og gir et betydelig bidrag til å redusere premieinnbetalingene fremover.

Nærmere detaljer rundt regnskapsføring av pensjon vises i note 11.

Realkapital

Det er omfattende å kunne ha en kontinuerlig oversikt over det totale vedlikeholdsetterslep i kroner og øre. Behovet er ikke bare avhengig av den tekniske status, men også prisnivå i markedet. Det er ingen tvil om at det totale vedlikeholdsetterslepet er betydelig.

Område	Vedlikeholdsetterslep
Bygg	1 600 mill. kr
Vann og avløp	2 200 mill. kr
Vei	300 mill. kr
Totalt	**4 100 mill. kr**

Langsiktig verdibevarende vedlikehold

Vedlikeholdstakten innenfor byggsektoren er betydelig lavere enn faglige anbefalinger for langsiktig verdibevaring og vedlikeholdsetterslep vil derfor kunne øke. Med jevne og tilstrekkelige investeringer innenfor vann- og avløpsområdet, er det mulig å få ned etterslepet eller redusert økningen i etterslep. Verktøyene kommunen disponerer for noen områder viser hvor raskt utsatt vedlikehold slår ut. Utsatt sommervedlikehold i 2022 slo umiddelbart ut i økt etterslep.

Vedlikeholdsfond

I 2021 vedtok kommunestyret å opprette et vedlikeholdsfond. Ved avhending av kommunale bygninger, kan salgsgevinsten settes av til vedlikeholdsfondet. Merinntekter på finansområdet knyttet til eiendomsskatt og salg av konsesjonskraft ut over vedtatt budsjett, kan også avsettes til vedlikeholdsfondet.

Vedlikeholdsfondet skal bidra til verdibevarende vedlikehold av kommunens bygg, veier og anlegg, for å sikre en fremtidsrettet infrastruktur jamfør satsingsområde i kommuneplanens samfunnsdel.

Ved behandling av årsregnskapet for 2022, ble det avsatt 20 mill. kr til vedlikeholdsfondet, fordelt på 10 mill. kr hver til områdene bygg og vei. I tillegg bevilges det årlig 8 mill. kr over drifts-budsjettet øremerket kommunale veier.

Det er i løpet av 2024 utarbeidet detaljerte planer innenfor byggdrift og bydrift for anvendelse av midlene. Disse planene er fulgt opp og vedlikeholdsfondet er belastet 6,5 mill. i 2024. Innen byggdrift er det flere mindre prosjekter knyttet til vedlikehold på skoler, sykehjem og en del andre bygg og boliger som er gjennomført. Det største prosjektet var ny kledning, tak og vinduer

på Vinkelen 3 og 5. En del prosjekter er avsluttet, mens øvrige videreføres i 2025. Innenfor bydrift prioriteres asfaltering utover ordinært asfaltprogram.

I 2024 solgte kommunen det tidligere krisesenteret i Storsteinmoen, samt industribygget i Håndverksgata. Samlet salgssum ble 9,5 mill. kr. Eiendomsskatten ble 0,9 mill. kr lavere enn vedtatt budsjett, mens kraftinntektene ble 8,5 mill. kr lavere enn budsjettert.

Eventuell tilførsel til vedlikeholdsfondet vurderes i forbindelse med politisk behandling av årsregnskapet i juni.

Eiendomsforvaltning kommunale formålsbygg

Figur 4. Netto driftsutgifter til formålsbygg i 2024 kroner, konsern

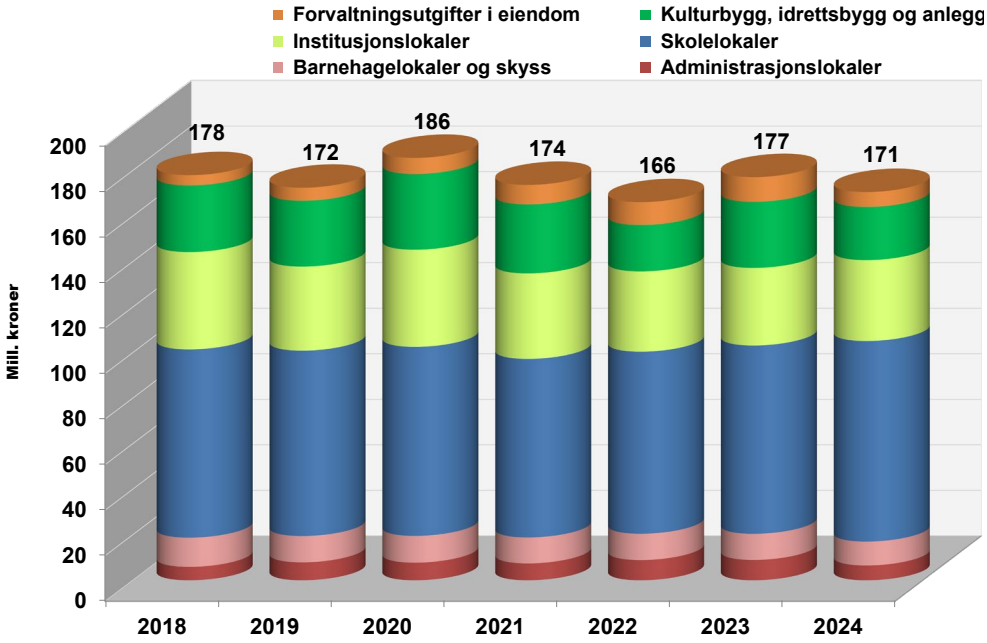

I 2024 brukte Rana kommune 171 mill. kr i netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning på utvalgte kommunale eide- og leide formålsbygg. Dette er 6 mill. kr mindre enn i 2023, prisjustert til 2024 kroner.

Netto driftsutgifter på hovedpostnivå i 2024 kroner (2023 i parentes):

- Lønn og sosiale utgifter: 57,4 mill. kr (59,8 mill. kr)
- Kjøp av varer og tjenester og overføringer og tilskudd: 51,4 mill. kr (46,4 mill. kr)
- Avskrivninger: 69,2 mill. kr (68,0 mill. kr)
- Salgs- og leieinntekter: - 2,8 mill. kr (- 4,4 mill. kr)

Direkte vedlikeholdsutgifter eide formålsbygg

I 2024 ble det brukt 14 mill. kr i direkte utgifter til vedlikehold av eide formålsbygg, en økning på 4,5 mill. kr fra 2023. Fra 2021 ble ansvar for vedlikehold av bygningsmassen skilt ut i et eget foretak, Rana Byggdrift KF. Foretaket fikk ansvar for å redusere antall kvadratmeter kommunen eier og leier, og styrke vedlikehold av kommunens bygningsmasse. Eiendomsforvaltningen ble

også styrket i perioden 2019 – 2020, med en årlig budsjettbevilgning på 4,5 mill. kr i til styrking av realkapital bygg. Fra og med 2024 ble Rana Byggdrift KF underlagt kommunen igjen som egen avdeling.

Figuren under viser direkte driftsutgifter til vedlikehold av formålsbygg (kjøp av varer og tjenester fra eksterne) på konsernnivå.

Figur 5. Netto vedlikeholdsutgifter formålsbygg i 2024 kroner, konsern

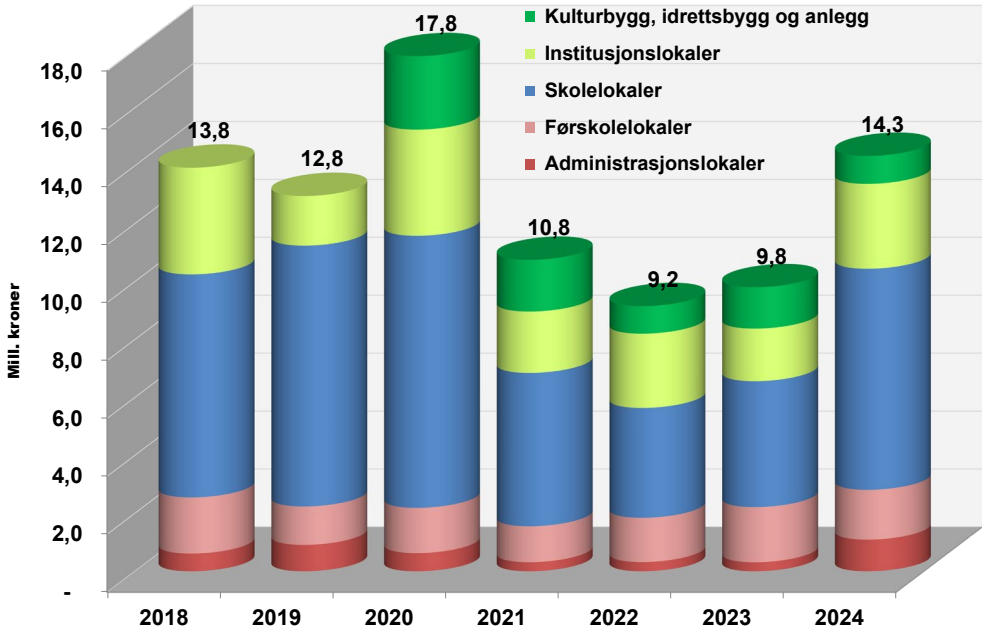

Oversikten viser ikke kostnader til sanering av bygg. Avskrivninger, forbruksmateriell eller lønnsutgifter med videre, er ikke med i oversikten.

Veivedlikehold

Figuren under viser kommunens brutto utgifter til kjøp av tjenester fra Veidekke AS (tidligere Asfaltverket AS) til slitedekkelegging.

Totalt er det lagt slitedekke i kommunen for 77,6 mill. kr de siste sju årene, prisjustert til 2024 nivå. Dette tilsvarer et gjennomsnitt på 11,1 mill. kr per år. Det er i hovedsak lagt nytt slitedekke på asfalterte kommunale veier. Totalt ble det lagt slitedekke for 13,1 mill. kr i 2024 inkl. mva.

I 2017 vedtok kommunestyret en engangsbevilgning på 20 mill. kr til slitedekkelegging finansiert av tidligere mindreforbruk i tekniske tjenester, samt bruk av disposisjonsfond. Dette tilsvarer brutto kostnader på 25,0 mill. kr inkl. mva., som ble brukt i 2017 og 2018. I tillegg er det vedtatt en årlig budsjettstyrking på 8,0 mill. kr til realkapital vei.

Figur 6. Brutto utgifter til slitedekkelegging i 2024 kroner

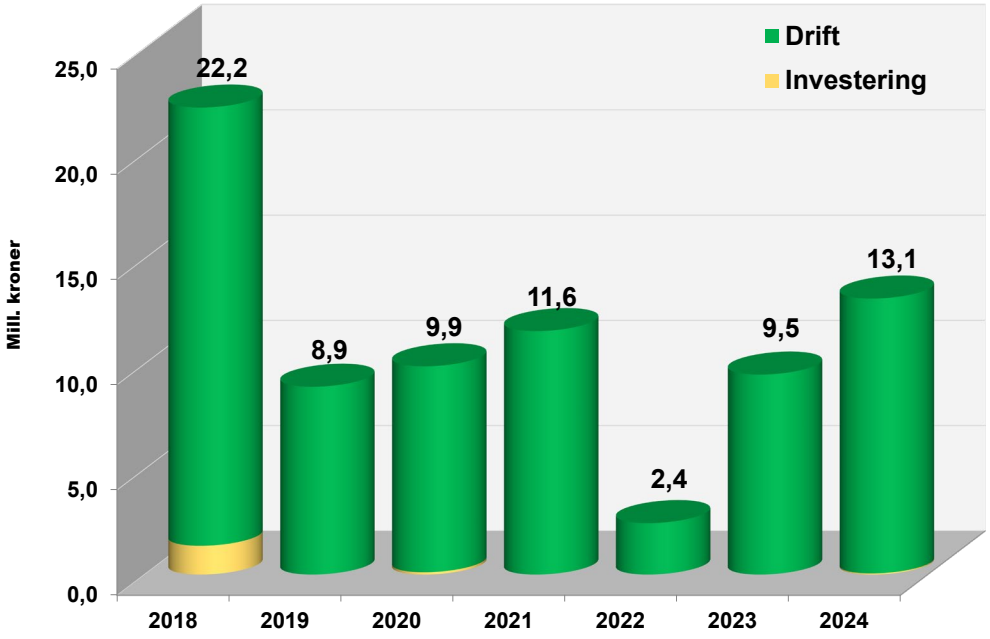

Investeringer

Investeringsutgiftene ble på 805,5 mill. kr i 2024, mot 292,6 mill. kr i 2023. Kostnadene inkluderer tilskudd til andres investeringer, kjøp av aksjer og andeler og utlån av egne midler. Investeringer i varige driftsmidler var på 313,6 mill. kr mot 257,2 i 2023.

Tabell 4. Hovedoversikt investeringer

Bevilgningsoversikt - investeringer (regnskap)	*Regnskap 2024*	*Regulert budsjett*	*Opprinnelig budsjett*	*Regnskap 2023*
Investeringer i varige driftsmidler	313 637	310 845	337 600	257 195
Tilskudd til andres investeringer	7 186	2 450	2 450	29 357
Investeringer i aksjer og andeler, utlån og avdrag på lån	482 517	482 500	5 800	6 051
Utlån av egne midler	2 200	2 200	0	0
Sum investeringsutgifter	**805 539**	**797 995**	**345 850**	**292 603**
Bruk av lån eksklusive videreutlån	-194 388	-194 388	-218 198	-208 647
Øvrige investeringsinntekter	-52 367	-82 026	-73 425	-54 892
Netto utgifter til videreutlån	-22 498	-32 000	-26 000	-45 877
Overføringer fra drift og netto avsetninger	-536 287	-489 581	-28 227	16 813
Sum finansiering	**-805 539**	**-797 995**	**-345 850**	**-292 603**
Udekket/udisponert	**0**	**0**	**0**	**0**

Det ble lånt ut 143,8 mill. kr i 2024 som startlån, mot 113,2 mill. kr i 2023. Avsetning til ubundne investeringsfond utgjorde 9,8 mill. kr, og til bundne investeringsfond 41,6 mill. kr. Utgifter til kjøp av aksjer og andeler utgjorde 482,5 mill. kr. Dette er kommunens egenkapitalinnskudd i pensjonsordningen i KLP og innbetalt aksjekapital i Mo i Rana Dypvannskai AS.

Avdragsutgiftene utgiftsført i investeringsregnskapet utgjorde 20 mill. kr. Dette er avdrag på innlån fra Husbanken. Utbetalte avdrag på innlån fra Husbanken blir finansiert av avsetninger av mottatte avdrag fra låntakere i ordningen. Ekstraordinære avdrag på øvrige innlån og alle avdrag på innlån av startlån i Husbanken utgiftsføres i investeringsregnskapet. Ordinære avdrag utgiftsføres i driftsregnskapet.

Det er regnskapsført 45,6 mill. kr i salgsinntekter, refusjoner, tilskudd og kapitalinntekter i investeringsregnskapet i 2024. Kommunen mottok refusjon av betalt merverdiavgift med 33,1 mill. kr. Tilskudd fra andre utgjorde 2 mill. kr. Salg av varige driftsmidler utgjorde 10,5 mill. kr. Renteinntekter inntektsført i investeringsregnskapet utgjorde 0,8 mill. kr i 2024.

Totalt finansieringsbehov eksklusive videreutlån etter fratrekk av inntekter, utgjorde 753,4 mill. kr. Dette ble finansiert ved bruk av lånemidler med 194,4 mill. kr, 113,7 mill. kr i bruk av fondsmidler og 453,2 mill. kr overført fra drift.

Kommunen inntektsførte 61,6 mill. kr i avdrag på utlån. Bortsett fra mottatte avdrag på ansvarlige lån i Helgeland Kraft AS (HK), er ikke avdragene kommunen mottar på videreutlån, finansiert av innlån, frie inntekter i investeringsregnskapet. Mottatte avdrag fra videreutlån kan bare benyttes til nye utlån eller til nedbetaling av motsvarende innlån. Kommunen inntektsførte 18,1 mill. kr i avdrag på ansvarlige lån i HK, 10,9 mill. kr fra utlån til Stakobygget AS og 32,6 mill. kr fra utlån til Startlån.

De største enkeltprosjektene i 2024 var renovering Moheia bad med 104,8 mill. kr og avløpsløsning Rana – MjøRa 2 renseanlegg med 50,1 mill. kr. Den største utgiften i investeringsregnskapet var aksjeinnskuddet i Mo i Rana Dypvannskai på 476 mill. kr.

Innenfor vann og avløp ble det utgiftsført 132,6 mill. kr i investeringsregnskapet, mens investeringer til øvrig infrastruktur og kommunale eiendommer var på 161,5 mill. kr. Dette omfatter kommunale veier med 6,3 mill. kr, der det største prosjektet var utskifting til LED-gatelys med 3,3 mill. kr. Etablering av Foyerboliger ble utgiftsført med 17,9 mill. kr, skisseprosjekt oppvekst og kultur med 4,7 mill. kr og konsept for nytt sykehjem, bo- og aktivitetssenter med 6,1 mill. kr.

Vesentlige avvik mellom vedtatt budsjett og fremdrift

Renovering Moheia bad

Renovering av Moheia Bad har vist seg å bli en god del dyrere enn anslått. Årsaken er utforutsette mangler som ikke kunne forutsees, samt en betydelig prisstigning i markedet siden prosjektet ble besluttet basert på skisseprosjektnivå. Prosjektet har nå en totalramme på 147 mill. Badet åpnes i 2. kvartal 2025.

Vann og avløp

Vedtatt budsjett for investeringer i vann og avløp for 2024 var 119 mill. kr. Totalt ble det investert for 131 mill. kr, et merforbruk på 12 mill. kr.

Sluttregnskap og sluttrapport investeringsprosjekter

I henhold til investeringsreglementet, skal det utarbeides sluttrapport med byggeregnskap for investeringsprosjekter. Rapport og sluttregnskapet skal legges frem snarest og senest ett år etter at overtakelsesforretningen har funnet sted, eller når ansvar og risiko er overført.

Sluttregnskapet inngår som del av årsberetning, tertialrapportering eller i egen sak. Ingen større investeringsprosjekter ble avsluttet i 2024.

Balansen

Balansen gir en oversikt over kommunens eiendeler, gjeld og egenkapital. Kommunens eiendeler økte med 688,7 mill. kr i 2024. Herav utgjorde økning i anleggsmidler 1 032,8 mill. kr, og reduksjon i omløpsmidler med 344,1 mill. kr. Egenkapitalen økte med 85,7 mill. kr, og kortsiktig gjeld økte med 28,9 mill. kr. Langsiktig gjeld økte med 574,2 mill. kr, herav økning i lån 224,6 mill. kr og pensjonsforpliktelsene med en økning på 349,5 mill. kr.

Tabell 5. Oversikt balansen

	Regnskap 2018	*Regnskap 2019*	*Regnskap 2020*	*Regnskap 2021*	*Regnskap 2022*	*Regnskap 2023*	*Regnskap 2024*
Eiendeler							
Anleggsmidler	6 287 128	6 553 349	6 941 091	7 239 161	7 481 658	7 829 483	8 862 311
Omløpsmidler	1 237 696	1 340 814	1 483 126	1 691 876	1 940 509	1 668 188	1 324 096
Sum eiendeler	**7 524 824**	**7 894 163**	**8 424 217**	**8 931 037**	**9 422 167**	**9 497 671**	**10 186 407**
Egenkapital og gjeld							
Egenkapital	1 929 594	1 978 583	2 319 320	2 619 269	2 826 298	2 562 637	2 648 329
Langsiktig gjeld	5 296 863	5 635 557	5 827 064	6 008 214	6 289 559	6 612 949	7 187 114
Herav:							
- Pensjonsforpliktelser	2 976 540	3 132 709	3 081 669	2 926 491	3 128 103	3 281 277	3 630 808
- Lån	2 270 323	2 502 847	2 745 396	3 081 723	3 161 456	3 331 672	3 556 306
Kortsiktig gjeld	298 367	280 023	277 832	303 554	306 309	322 085	350 964
Sum EK og gjeld	**7 524 824**	**7 894 163**	**8 424 217**	**8 931 037**	**9 422 166**	**9 497 671**	**10 186 407**

Figur 7. Utvikling egenkapital og gjeld

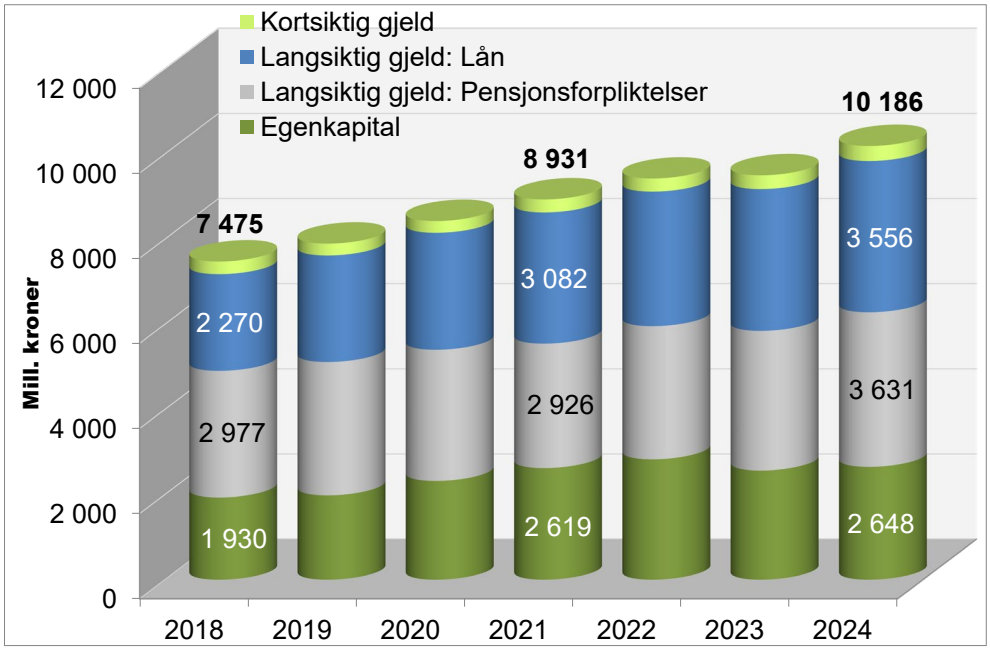

Egenkapital og gjeld har økt fra 7,5 mrd. kr i 2018 til 10,2 mrd. kr i 2024. Økningen er i hovedsak knyttet til økning i langsiktig gjeld (lån), som har økt fra 2,3 mrd. kr i 2018 til 3,6 mrd. kr i 2024. Kommunens pensjonsforpliktelser har i perioden, økt fra 3,0 til 3,6 mrd. kr. Egenkapitalen består av fondsmidler og kapitalkonto, og har økt betydelig i perioden, fra 1,9 mrd. kr i 2018 til 2,6 mrd. kr i 2024.

Nøkkeltall

Tabell 6. Utvalgte nøkkeltall

Utvalgte finansielle nøkkeltall	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	4,2 %	3,9 %	5,0 %	3,9 %	7,6 %	-11,6 %	5,2 %
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	5,4 %	4,9 %	6,8 %	5,4 %	8,9 %	-11,2 %	5,2 %
Arbeidskapital (1000 kroner)	939 329	1 060 161	1 205 293	1 388 322	1 634 200	1 341 673	973 131
Likviditetsgrad 1	3,3	4,0	4,5	5,0	5,8	4,4	3,1
Likviditetsgrad 2	2,7	3,2	3,9	4,3	5,0	3,8	1,7
Gjeldsgrad	1,2	1,3	1,3	1,3	1,2	1,4	1,5
Egenkapitalprosent	25,6 %	25,1 %	27,5 %	29,3 %	30,0 %	27,0 %	26,0 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	71,9 %	77,1 %	82,9 %	92,7 %	94,4 %	96,9 %	94,6 %
Netto lånegjeld i kr pr innbygger	58 723	66 434	73 191	84 787	89 549	94 593	99 511
Netto finans og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter	2,3 %	2,6 %	2,8 %	2,9 %	3,2 %	4,4 %	4,7 %
Renter og avdragsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter	5,1 %	5,0 %	4,9 %	4,3 %	6,5 %	8,8 %	10,0 %

Brutto driftsresultat (BDR)

Brutto driftsresultat viser resultat av ordinær virksomhet inkludert avskrivninger. Resultatet uttrykker kommunens evne til å betjene sin gjeld, finansiere investeringer og avsette midler til fond. Brutto driftsresultat i andel av brutto driftsinntekter er på 5,2 prosent i 2024 mot -11,6

prosent i 2023. Økt brutto driftsresultat forklares i hovedsak med engangsutbetaling av 450 mill. kr. til ny flyplass i 2023.

Netto driftsresultat (NDR)

NDR viser resultatet etter at renter, avdrag og utlån er belastet regnskapet. Kommunene har arbeidet målrettet for å etablere større grad av handlefrihet. Den viktigste indikatoren på handlingsrommet i kommunal økonomi er netto driftsresultat, som angir overskuddet som er disponibelt til egenkapital til investeringer og avsetninger.

Rana kommune har en målsetning om et netto driftsresultat på 3,0 prosent, som tilsvarer 82,1 mill. kr av driftsinntektene i 2024. Regnskapet for 2024 ga et NDR på 140,9 mill. kr, tilsvarende 5,2 prosent av driftsinntektene.

Arbeidskapital

Arbeidskapitalen er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Den uttrykker evnen til å betjene kortsiktig gjeld. Kommunens arbeidskapital ble redusert med 368,5 mill. kr i 2024. For nærmere detaljer vises det til note 1 endring i arbeidskapital.

Likviditet

Forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld benevnes ved likviditetsgrader, og sier noe om evnen til å dekke betalingsforpliktelsene etter hvert som disse forfaller.

Likviditetsgrad 1 (langsiktig likviditet) forteller om forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Likviditetsgrad 1 har gått ned fra 4,4 i 2023 til 3,1 i 2024. Det gjøres oppmerksom på at omløpsmidlene er korrigert for balanseført premieavvik som ikke er likvide midler.

Likviditetsgrad 2 (kortsiktig likviditet) forteller om forholdet mellom de mest likvide midlene og kortsiktig gjeld. De mest likvide omløpsmidlene er bankinnskudd, kontanter og lignende. Likviditetsgrad 2 har gått ned fra 3,8 i 2023 til 1,7 i 2024.

Soliditet (gjeldsgrad og egenkapitalprosent)

Soliditet angir evnen til å tåle tap. Gjeldsgraden og egenkapitalprosenten gir informasjon om dette. Egenkapitalprosent sier noe om hvor stor andel av kommunens eiendeler som er finansiert med egenkapital. Ved utgangen av 2024 er 26 prosent av eiendelene finansiert med egenkapital, mot 27 prosent i 2023. Gjeldsgraden viser forholdet mellom gjeld og egenkapital. En gjeldsgrad på 1 vil si at kommunen har like stor gjeld som egenkapital. Jo mindre dette forholdstallet er, jo mer solid er kommunen. Gjeldsgraden korrigert for pensjonsforpliktelser, er på 1,5 i 2024 mot 1,4 i 2023.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Investeringsnivået og opptak av lån må innrettes slik at lånegjelden ikke er større enn at utgifter til renter og avdrag kan dekkes gjennom løpende inntekter. Det er derfor viktig å ha kontroll på utviklingen av gjeldsnivået. En økning i lånegjelden indikerer at kommunen må bruke en større

andel av inntektene til å dekke renter og avdrag. Det historisk lave rentenivået de siste årene har bidratt til at kommunen har unngått at renter og avdrag har spist en større andel av inntektene, men i 2023 og 2024 er vi tilbake mer på et normalnivå. Renter og avdrag økte i 2024 til 274 mill. kr, en økning på 50 mill. kr fra 2023.

Indikatoren viser netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår startlån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Indikatoren omfatter dermed utlån hvis mottatte avdrag skal inntektsføres i investeringsregnskapet, i tillegg til innlån som skal avdras i driftsregnskapet. Netto lånegjeld var 2,6 mrd. kr ved utgangen av 2024 mot 2,5 mrd. kr i 2023 og utgjorde 94,6 prosent av brutto driftsinntekter, mot 96,9 prosent i 2023. Netto lånegjeld er høyere enn måltallet for økonomisk bærekraft på 75 prosent.

Netto lånegjeld per innbygger

Netto lånegjeld i 2024 var på 99 511 kr per innbygger mot 94 593 kr per innbygger i 2023. I 2018 var netto lånegjeld 58 723 kr per innbygger. Netto lånegjeld per innbygger har økt med 69,5 prosent fra 2018.

Netto finans- og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter

Netto finans- og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter, viser hvor stor andel av brutto driftsinntekter som er bundet opp i tilbakebetaling av lån. Netto finans- og avdrag sin andel av driftsinntekter, var i 2024 4,7 prosent mot 4,4 prosent i 2023.

Utbytte og eieruttak omfattes også av definisjonen. Det er derfor også greit å følge utvikling av renter og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter.

Renter og avdragsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter

Rente- og avdragsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter var 10,0 prosent i 2024 mot 8,8 prosent i 2023.

Status omstilling og økonomisk handlingsrom

Rana kommune startet en betydelig omstillingsjobb som følge av Terra tapet. I tillegg var drifts-utgiftene til tjenesteproduksjon langt høyere i Rana, i forhold til sammenlignbare kommuner. Reduserte driftsrammer har dermed vært nødvendig for å tilpasse driftsnivået i forhold til sammenlignbare kommuner, reduserte inntektsrammer og for å sette av driftsmidler til fond, samt egenkapital til investeringer.

Tabellen under viser årlig omstillingsbehov i perioden 2014-2024, samt akkumulert omstillings-behov fra 2011-2024. Tjenestene har i hovedsak samlet sett levert mindreforbruk og omstilt mer enn omstillingsmålet, unntatt i årene 2014, 2015 og 2019.

Tabell 7. Omstilling 2014-2024

Måloppnåelse	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	***2024***
Omstillingsmål akkumulert	89	118	163	208	223	243	263	292	307	327	347
Avvik omstillingsmål (res. drift)	-15	-10	26	8	5	-7	47	26	32	13	30
Akkumulert måloppnåelse	**74**	**108**	**189**	**216**	**228**	**236**	**310**	**318**	**339**	**340**	**377**

Omstillingsmålet i 2024 var på 20 mill. kr isolert sett og akkumulert i perioden på 347 mill. kr. Måloppnåelsen i perioden var på 377 mill. kr, 30 mill. kr over målkravet. Dette viser at Rana kommune fortsatt har god kontroll på drifta og at tjenesteproduksjonen har tilpasset seg reduserte driftsrammer, og leverer over målkravet.

Økonomisk handlingsrom

Rana kommune har oppnådd et solid økonomisk handlingsrom ved å holde de årlige driftsutgiftene lavere enn driftsinntektene. Gjennom strukturelle tiltak og god omstillingsevne over flere år, har kommunen skapt dette handlingsrommet. Effektiv tjenesteproduksjon har gjort det mulig for Rana kommune å støtte store samfunnsutviklingsprosjekter, som bygging av ny flyplass og dypvannskai.

Figur 8.Økonomisk handlingsrom i 2024 kroner

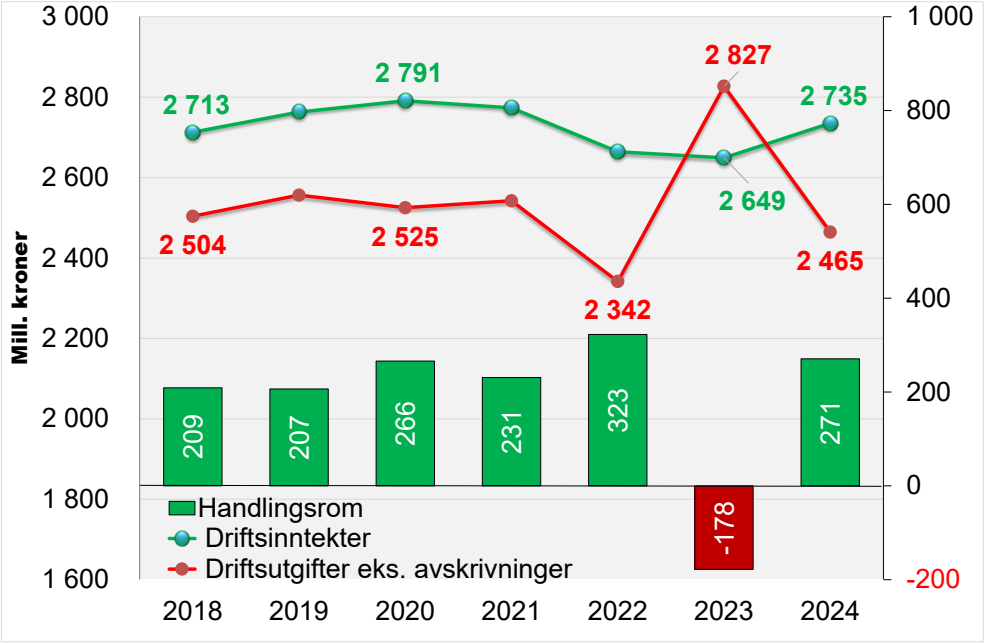

Figuren over viser kommunens driftsutgifter eksklusive avskrivninger og totale driftsinntekter. Differansen mellom disse, skal dekke finansutgifter, egenkapital til investeringer og avsetning til fond.

Rana kommunes bidrag til ny flyplass i form av tilskudd til Avinor på 450 mill. kr, ble ført som en driftsutgift i 2023, og medførte dermed et negativt driftsresultat. Tilskuddet var finansiert ved bruk av ubundne driftsfond (disposisjonsfond) i henhold til vedtak.

Med driftsinntekter på 2,74 mrd. kr og driftsutgifter på 2,47 mrd. kr i 2024, ble inntektene 271 mill. kr høyere enn driftsutgiftene. 129,9 mill. kr er disponert til netto finansutgifter, der avdrag på lån og renteutgifter utgjør 273,3 mill. kr. Renteinntekter og utbytte utgjør 144,1 mill. kr.

Etter finanskostnader og finansinntekter, har vi et netto driftsresultat på 140,9 mill. kr som er disponert til bruk og avsetninger fond, samt egenkapital til investeringer. Samlet bruk av fondsmidler utgjør 312,2 mill. kr, mens overføringer til investeringsregnskapet utgjør 453,2 mill. kr. Herav utgjør 392 mill. kr finansiering av kjøp av aksjer i Mo i Rana Dypvannskai AS.

Driftsregnskap

Driftsregnskapet til tjenesteproduksjon, viser netto driftsutgifter på 1 807 mill. kr. Dette er 43 mill. kr mindre enn i 2023, når regnskapet prisjusteres til 2024 nivå.

Figur 9. Realendring driftsregnskap 2018-2024

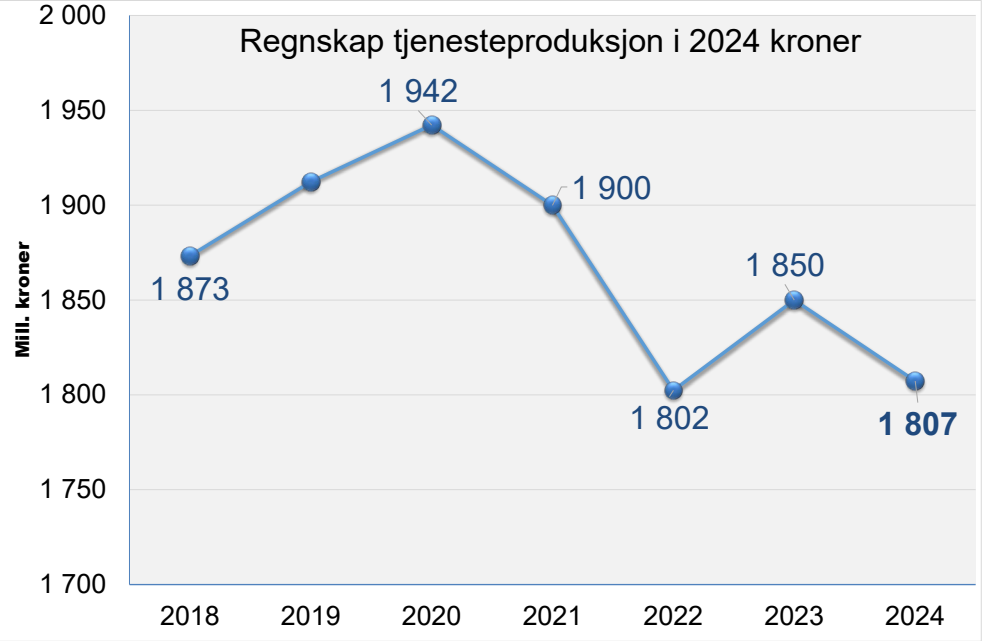

Fra 2020 til 2022 ble ressursbruken til tjenesteproduksjon redusert. Fra 2022 til 2023 økte ressursbruken, men ble igjen redusert i 2024. Sektorene med økt ressursbruk fra 2022 til 2023 var oppvekst og kultur, NAV kommune og tekniske tjenester. Disse områdene økte ressursbruken ut over lønns- og prisveksten i kommunal sektor. Tilskuddet på 450 mill. kr til Avinor i 2023, er ikke inkludert i disse tallene.

Fra 2023 til 2024 er ressursbruken innenfor helse og mestring redusert mest. Også støttetjenesten og oppvekst og kultur har en lavere ressursbruk i 2024 enn i 2023, når vi korrigerer for lønns- og prisvekst.

Tabell 8. Regnskap sektorer

Sektor	*Regnskap 2024*	*Regulert budsjett*	*Forbruk i prosent*	***Avvik i kroner***	*Regnskap 2023*	*Endring i prosent*
Støttetjeneste	116 173	134 765	86,2 %	**18 592**	118 325	-1,8 %
Oppvekst og kultur	674 653	667 057	101,1 %	**-7 596**	651 548	3,5 %
Helse og mestring	713 408	725 557	98,3 %	**12 149**	713 407	0,0 %
NAV kommune	54 515	51 945	104,9 %	**-2 570**	45 820	19,0 %
Tekniske tjenester	230 424	234 376	98,3 %	**3 951**	123 786	86,1 %
Selvkostområder	-1 471	0		**1 471**	1 710	
Kirkelig fellesråd	15 526	15 569	99,7 %	**43**	16 025	-3,1 %
Fellesområde drift	4 053	8 062	50,3 %	**4 010**	101 372	-96,0 %
	1 807 280	**1 837 331**	**98,4 %**	**30 051**	**1 771 993**	**2,0 %**

Sektorene leverer et positivt avvik på 30,0 mill. kr, som er 17 mill. kr bedre enn i 2023. Oppvekst og kultur og NAV kommune har høyere ressursbruk enn regulert budsjett, mens de øvrige sektorene har lavere ressursbruk enn regulert budsjett.

Samlet fikk sektorene et inndekningskrav på 4,0 mill. kr fra 2023, i henhold til reglement om overføring av over- og underskudd fra året før. Dersom vi korrigerer for dette, var forbruket 34 mill. kr lavere enn budsjettert. Økonomistyringen og budsjettdisiplinen oppleves som god.

Figur 10.Andel driftsregnskap 2024

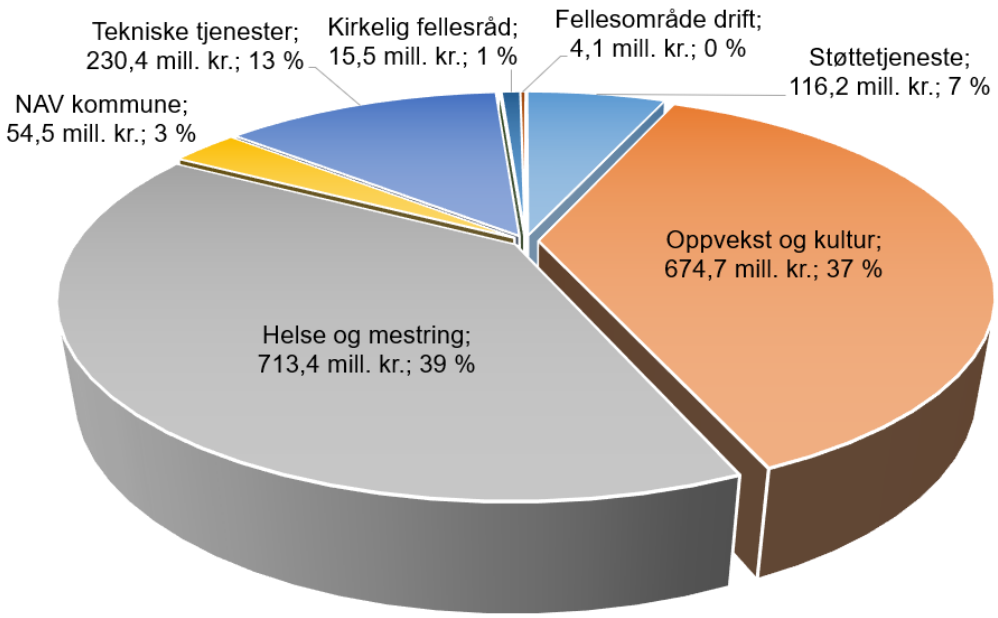

Det vises til kapitlet om organisasjon og medarbeidere for kommentarer om årsverk og sykefravær.

Over- og underskudd overføres

I Rana kommunes økonomireglement gjelder prinsippet om at over- eller underskudd på inntil tre prosent av sektorenes budsjettramme som hovedregel overføres til senere år. Kommune-direktøren saksbehandler resultatet etter fastsatte prinsipper og legger fram plan for disponering av overskudd og dekning av underskudd.

Overskudd skal primært benyttes til tiltak som styrker den langsiktige driften. I kommunestyrets vedtak for disponering av overskuddet fra 2023, ble det vedtatt at overskuddet fra samtlige sektorer skal gå til omorganiserings- og omstillingsprosesser. Sektorer med overskudd har disponert i henhold til vedtaket. Sektorer med underskudd har håndtert dette innenfor tildelt budsjettramme.

Støttetjenesten

Tilbakeført overskudd på 3,5 mill. kr fra 2023 har finansiert nødvendige sikkerhetstiltak og prioritert anskaffelse av nytt ERP system, politikermodul og ny løsning (Framsikt) for

budsjettering, rapportering.mv. Anskaffelsene ble gjennomført siste halvdel av 2024 og full økonomi effekt ved implementering kommer i 2025.

Oppvekst og kultur

Underskuddet på 6,4 mill. kr fra 2023 ble vedtatt regulert inn i budsjettet for 2024. Et underskudd i 2024 på 7,6 mill. kr viser at underskuddet fra 2023 ikke ble dekket inn. I henhold til økonomireglementet kan underskudd akkumuleres i inntil tre år.

Helse og mestring

Underskuddet på 5 mill. kr fra 2023 ble vedtatt regulert inn i budsjettet for 2024 i tillegg til resterende underskudd fra 2022 på 3 mill. kr. I 2024 er dette dekket inn gjennom omorganiserings- og omstillingsprosesser i avdelingen. Arbeid med optimalisering på flere områder som redusert sykefravær, kontroll på sykehjemslegesituasjonen, rekruttering av leger, ny organisasjon med færre ledere, oppstramming i rapporteringsrutiner og kunnskap om sammenhengen mellom ressursbruk og økonomi, oppgaveglidning, digitalisering og tildelingskrav, har også bidratt til å redusere kostnadene og dekke inn tidligere års underskudd.

NAV kommune

Premisser for bruk av tildelt budsjettramme er fulgt. Overskuddet på 1,1 mill. kr fra 2023 ble brukt til kompetanseheving og finansiering av prosjektstillinger med mål om å redusere sosialhjelpsbehovet spesielt knyttet til utgifter ukrainske flyktninger. Dette for å redusere utenforskap og øke inkludering som vil bidra til selvhjelp og redusere behov for økonomisk sosialhjelp.

Tekniske tjenester

Mindreforbruket på 2,9 mill. kr i 2023 ble overført til 2024. På grunn av at sektoren dro med seg et merforbruk gjennom store deler av året, ble overskuddet holdt tilbake for å sikre balanse totalt sett for sektoren. Det er likevel gjennomført vurderinger for å få en oversikt over forbedringsbehov og mulighet for endringer. Det vil derfor bli iverksatt arbeid knyttet til fremtidig organisering av sektoren og digitaliseringsarbeid i 2025.

Sektorkommentarer

Støttetjeneste

Regulert budsjett for 2024 utgjorde 134,8 mill. kr, mens regnskap for 2023 viser 116,2 mill. kr, et mindreforbruk på 18,6 mill. kr. Sektoren omfatter kommunedirektør, kommunikasjon og støttetjenester med avdelingene økonomi, IKT, juridisk, HR og organisasjon. Foruten sektordriften disponeres budsjettet til fellesutgifter, kontingenter, tilskuddsordninger, samt politisk styring og kontroll.

Sektoren har håndtert rammereduksjoner på 1,5 mill. kr i 2024 og leverer et mindreforbruk fordelt med 5,4 mill. kr for kommunedirektøren og 13,2 mill. kr for støttetjenesten.

Som følge av negative sektor-prognoser ved inngangen på året, ble aktivitetsnivået dempet for å bidra til samlet budsjettkontroll. Tilbakeført overskudd på 3,5 mill. kr fra 2023, bremsing av aktivitet, lavere utgifter enn budsjettert til lærlinger, vakante stillinger, omlegging av tilskudd og forskjøvet iverksetting av ekstern IT drift forklarer mindreforbruket. For kommunedirektørens del er forklaringen ubrukt reservert tilleggsbevilgning. Det er brukt 0,6 mill. kroner mer enn regulert budsjett til folkevalgte organ i 2024.

Overskuddsmidler fra 2023 rettes mot sikkerhet og portefølje med Smart prosjekt som skal bidra til å effektivisere administrative arbeidsprosesser.

I 2024 har vi levert stabile tjenester med god måloppnåelse. Ved utgangen av året var sykefraværet 4,4 prosent, en reduksjon på 0,9 prosentpoeng fra 2023. Etter perioder med vakante stillinger er bemanningen stabilisert.

System og strategier innenfor de administrative fagområdene utvikles løpende for å sikre ønsket utvikling. Metode for støtte og veiledning av ledere i lederoppdraget har gitt effekt og videreføres i 2025.

Føringer i boligstrategien er fulgt opp gjennom målrettet bruk av Husbankens virkemiddelordninger, startlån og bostøtte. Det jobbes systematisk med ulike aktører med oppfølging av rekrutteringsstrategi og strategi for frivillighet.

Innovasjon, kvalitetsforbedring og digitalisering er strategiske satsingsområder. Arbeidet med å etablere en fremtidsrettet og robust IT tjeneste er godt i gang. Første kvartal 2025 overtar ekstern driftsleverandør drift av datarom og nettverksadministrasjon. Vi er i prosess med overgang til skyløsninger og etablering av nye digitale løsninger og teknologi som vil effektivisere arbeidshverdagen og forenkle møte med innbyggere og næringsliv.

Ny politikermodul og Framsikt, en løsning for plan, budsjettering og rapportering er anskaffet med utrulling i 2025. Robotteknologi tas løpende i bruk på administrative områder.

Det jobbes aktivt med å videreutvikle plan- og styringssystemet, internkontroll og eierskapsstyring. Innenfor internkontrollområdet gjennomføres årlig ledelsesgjennomgang. Det er prioritert å bygge kompetanse på risikostyring og få opp aktivitet i kvalitetsportalen.

Som følge av økt trusselbilde er det høyt fokus på informasjonssikkerhet og beredskap.

Oppvekst og kultur

Regulert budsjett for 2024 utgjorde 667 mill. kr, mens regnskapet viser 674,7 mill. kr. Det gir et merforbruk på 7,6 mill. kr. I 2023 leverte sektoren et merforbruk på 6,3 mill. kr, som i sin helhet er tatt inn i 2024 resultatet.

Stab inkludert PPT og logopedtjenesten leverte i pluss, mens skole, barnehage, barn og familieavdeling og kulturavdelingen gikk med merforbruk. Merforbruket var estimert til 8 mill. kr og ligger inne som en del av omstillingsbehovet i økonomiplanen for 2025-2028.

Stab inkludert PPT og logopedtjenesten ender med et resultat på 10,1 mill. kr. i pluss. I stab er det holdt av midler for å bufre opp et forventet merforbruk.

Merforbruket i skole på 10,7 mill. kr skyldes merutgifter til lønn som følge av for høy inngang i bemanningen i forhold til budsjett. Fra høsten 2024 ble det tatt ned 14,2 årsverk. Bemanningssituasjonen i skolen er krevende. Det er utfordrende å nå kravene til lærernorm, samtidig som antallet elever med særlig behov går noe opp og behovene for den enkelte er mer omfattende.

Det har i tillegg vært krevende å få levert på anbefalt bemanningsnorm i SFO.

Barnehage brukte 5,8 mill. kr. mer enn budsjettert. Dette er i sin helhet knyttet til styrket tilbud til førskolebarn, som ble 6,4 mill. høyere enn budsjettert. Mindreforbruk på ordinær barnehagedrift på 1,2 mill. kr bidrar til å redusere totalt merforbruk. Dette skyldes i hovedsak sykelønnsrefusjon, mangel på vikarer og midler til uteområdene som ikke er disponert. Barnehageavdelingen har for tiden store utfordringer knyttet til rekruttering. Videre er det opprettet en spesialpedagogisk enhet, der målet er å jobbe mer forebyggende og samtidig få ned utgiftene til styrket tilbud. Målet er også å jobbe mot en god grunnbemanning og prøve ut vikarordninger.

Barne- og familieavdelingen leverer et samlet merforbruk på 0,4 mill. kr. Merforbruket er i hovedsak knyttet til barnevernstjenesten, som leverer et merforbruk på 2,8 mill. kr. Tjenesten ligger lavere enn sammenlignbare kommuner i kostragruppe 9 for 2023. Flyktningetjenesten og familietjenesten leverer et mindreforbruk på henholdsvis 1,4 mill. kr. og 2 mill. kr. Mindreforbruket skyldes ekstraordinære inntekter, sykefravær og mangel på vikarer og vakanser.

Kulturavdelingen har et samlet merforbruk på 0,8 mill. kr. Biblioteket og fritidsavdelingen har et samlet mindreforbruk på henholdsvis 0,5 og 0,7 mill. kr. Dette skyldes i all hovedsak sykelønnsrefusjoner og vakanser i stillinger. Kulturskolen leverer et merforbruk på 0,4 mill. kr som skyldes manglende brukerbetalinger og for høyt budsjetterte refusjoner. Den store utfordringen er kino og samfunnshus som leverer et merforbruk på til sammen 2,1 mill. kr, herav står kinodriften for 1,8 mill. kr.

Den økonomiske situasjonen i oppvekst og kultur er krevende. Slik situasjonen er nå, smøres ressursene for tynt utover. Antall barn og unge går nedover og fremover vil overføringene til oppvekst og kultur gå tilsvarende ned. Videre er det utfordrende å rekruttere til stillinger.

Helse og mestring

Regulert budsjett for 2023 var 725,6 mill. kr, mens regnskapet viser 713,4 mill. kr, noe som gir et mindreforbruk på 12,1 mill. kr. Til sammenligning var det i 2023 et merforbruk på 5,1 mill. kr.

Det har vært jobbet hardt med tiltak og optimalisering i alle fagavdelinger gjennom året. Bortsett fra et lite merforbruk i begynnelsen av 2024, har sektoren klart å holde omtrent balanse gjennom resten av året og da et mindreforbruk ved årsslutt.

Kommunaldirektørens område endte med 27,6 mill. kr i mindreforbruk, relatert til økte inntekter for tilskudd ressurskrevende tjenester og egenandeler i institusjonstjenesten. Mindreforbruket har en stor motpost i merforbruket i helse og pleie, som igjen skyldes store utgifter til vikarer i legetjenesten og for sykepleiere. Det er gjennom året gjort en vurdering av å ikke dekke opp merforbruket gjennom tilførsel av midler fra kommunaldirektør, men heller jobbe videre med å avvikle behovet for innleide vikarer. Uten utgifter til vikarbyrå, ville helse- og pleie hatt omstillingsmidler i eget budsjett.

Hjemmebaserte tjenester og rehabilitering har et lite merforbruk på 2,1 mill. Også denne fagavdelingen har brukt noe vikarbyrå, og ville hatt et mindreforbruk uten dette. Psykisk helse og miljøterapi gjør opp året med 3,1 mill. i mindreforbruk.

Målet for 2025 er å komme enda lengre med avvikling av dyre vikarbyrå, slik at rammene kan tilpasses riktig tjenestenivå framover. Den største utfordringen ligger i legetjenestene og at vi har to mindre sykehjem som er vanskelig å bemanne. I tillegg har vi fortsatt utfordringer med bemanning og tilgang til kritisk kompetanse i bosenter og omsorgsboliger, noe vi holder på med å omstrukturere.

Innenfor legetjenesten har det vært et krevende år, men tjenesten går i rett retning. Det er rekruttert fire fastleger og en sykehjemslege i 2024, og legesenteret Capio har etablert seg i Rana. I begynnelsen av året ba kommuneoverlegen gjennom mange år om permisjon, men tjenesten var heldig og fikk på plass en dyktig vikar. Kommuneoverlegen, ny sykehjemslege og kommunepsykolog har satt i gang tiltak for å bedre tjenesten framover. Det er leid inn legetjenester for 23 mill. kr i 2024. Fratrukket refusjoner fra Helfo, er netto utgifter til legevikarer på 15 mill. kr. Dette er fortsatt for høyt og det jobbes med ytterligere kontroll på området. Samtidig er det viktig å minne om at en permanent dekning av legelistene også har utgifter. Ved inngangen av 2025 er det kun fire lister ledige, som er en markant forbedring i legedekningen de siste tre årene. Tiltak besluttet av kommunestyret i 2020 skal evalueres i 2025.

Fra mai 2024 var ny organisering av helse og mestring på plass, hvor tidligere 6 avdelinger ble gjort om til 3 fagavdelinger. Kommuneoverlege ble samtidig knyttet direkte til kommunaldirektør for helse og mestring med det samfunnsmedisinske ansvaret. Det har tatt tid å få organisasjonen på plass, og ser ut til å virke godt inn i den store omstillingen sektoren står i.

Etter at «strategi for framtidige helse- og omsorgstjenester» ble lagt i 2023, har sektoren jobbet med tiltak. Vi er i gang, men har fortsatt mange både kortsiktige og langsiktige tiltak å få på plass. Med den store omstillingen sektoren står i knyttet til demografi og bemanning framover, er målet å få hentet ut gevinster og optimalisering innenfor kjente forbedringsområder. Dette for å få mere kapasitet til å jobbe mer innovativt framover. Endring og innovasjon krever leder kapasitet og rådgiver kapasitet. Optimalisering som sektoren holder på med nå, er med på å sikre kapasitet og økonomisk handlingsrom til å nå målene. Omstilling og nytenking er avgjørende for å kunne levere gode tjenester innenfor tilgjengelige rammer og bemanning i framtiden.

På grunn av merforbruk i 2022 og 2023, har sektoren gjennom hele 2024 fulgt opp økonomitiltak for å sikre driften og redusere risiko for merforbruk i 2024. Tiltakene har virket, og sektoren har oppnådd et godt resultat. Det har vært jobbet godt i sektoren for å få til dette, og resultatet gir tro på hva man kan få til sammen. Et balansert økonomisk resultat gir handlingsrom til å ta pukkelkostnader som omstillingen krever. Sektoren kom ikke så langt som ønsket innenfor digitaliseringen i 2024, men setter høyt fokus på dette i 2025. Alt som kan digitaliseres med kjent teknologi, skal digitaliseres – og nye arbeidsmetoder innføres. I tillegg er det et stort behov for å jobbe videre med vikarproblematikk, legetjenestene og bemanning der hvor dette nå er mest kritisk som for eksempel institusjonstjeneste og deler av boligene.

NAV kommune

Regulert budsjett for 2024 utgjorde 51,9 mill. kr, mens regnskap for 2024 viser 54,5 mill. kr, et merforbruk på 2,6 mill. kr i 2024. Rammereduksjonen i 2024 var på 0,56 mill. kr.
Regulert budsjett for 2023 utgjorde 46,9 mill. kr.

Vi har hatt en netto utgiftsøkning på 8,7mill. kr fra 2023 til 2024 som skyldes:

- Økt bosetting av flyktninger gir økte kostnader. Utgiftene økte med 4,0 mill. kr til 16,3 mill. kr i 2024, en økning på 32 prosent. Økningen er i hovedsak relatert til økt bosetting av ukrainske flyktninger. Dette fortsetter inn i 2025. Vi ser at de er lengre unna arbeidslivet enn det som man antok og at de trenger lengre tid i introduksjonsprogram før de er klare for arbeid. Høye boligkostnader gjør at de fortsatt vil ha behov for supplerende sosialhjelp etter at de har kommet i jobb. Andel eldre ukrainske flyktninger over 55 år er på 25 prosent av alle som er bosatt, og de har hverken rett eller plikt til å delta i introduksjonsprogram og har kun rettigheter til økonomisk sosialhjelp. Mange av disse har helseplager og er ikke i stand til å forsørge seg selv ved å være i arbeid.
- Økning i utgifter til økonomisk sosialhjelp til andre grupper har også økt med 2,5 mill. kr til 17,6 mill. kr, en økning på 16 prosent. Årsaken til dette er knyttet til dyrtid, økt statlig norm og økt antall brukere med behov for økonomisk sosialhjelp. Fortsatt høye kostnader til midlertidig bolig bostedsløse utgjorde 2,9 mill. kr i 2024, som er en reduksjon på 0,6 mill. kr fra 2023. Vi har ikke tilgjengelig nok antall kommunale boliger, og må fortsatt inngå avtaler med privat aktør for å sikre ett tilbud til disse.
- Kvalifiseringsordningen økte med 0,7 mill. kr.
- Økte driftskostnader til NAV kontoret ble på 1,6 mill. kr. Av dette utgjorde leie av lokaler 0,9 mill. kr.

Fokus på tidlig og tett oppfølging av flyktninger gjør at vi i samarbeid med Flyktningetjenesten og Rana Voksenopplæring får flere over i arbeid, og dermed redusert behov for sosialhjelp på sikt.

Antall ungdommer (18-30 år) med sosialhjelp er relativt stabil, men øker noe. Vi ser at økt fokus og ressurser på ungdommer (ungdomsgarantien) gjør at flere har kortere behov for hjelp enn tidligere. Ungdommer er en sterkt prioritert gruppe i NAV og det benyttes flere statlige tiltak på denne gruppen. Det er behov for et lavterskeltilbud til ungdommer som vi kan bruke ved mulighet for å sette vilkår for sosialhjelp og som vil øke muligheter for tidlig arbeidsrettet aktivitet.

Utgifter til barnefamilier har økt i 2024, og fortsetter i 2025. Statsforvalteren har økt fokus på dette området. Gjennom prosjektmidler fra Statsforvalteren, har NAV Rana styrket familie-oppfølgingen for å utvikle samarbeidet med Oppvekst og kultur slik at vi kan komme tidligere inn i familier som trenger oppfølging og forbygge fattigdom.

Tekniske tjenester

Regulert budsjett i 2024 utgjorde 234,4 mill. kr, mens regnskapet viser 230,4 mill. kr, et mindreforbruk på 4,0 mill. kr. Regnskapet i 2023 ga et mindre forbruk på 2,9 mill. kr som ble vedtatt overført i sin helhet til 2024. Rammereduksjonen i 2024 var på 3,9 mill. kr.

Tekniske tjenester har ansvaret for kommunens infrastruktur (bygg, veier, anlegg, park og idrett, samt vann og avløp) og kommunale investeringer (prosjektstyring). Sektoren ivaretar også områder innen samfunnsplanlegging (arealplan, regulering, kart, byggesak, eiendom, miljø og landbruk), forebygging og beredskap (brann og redning).

Sektoren har definert følgende fokusområder for 2025 og planperioden:

- Øke graden av digitalisering for teknisk sektor og hele kommunen
- Levere i henhold til fastsatte omstillingskrav
- Levere bærekraftige tjenester ved bruk av ny teknologi og effektiv organisering
- Begrense vedlikeholdsetterslep
- Bidrag til omstillingsbehov i forhold til demografiutviklingen
- Utøve rollen som samfunnsutvikler med begrensede utviklingsressurser

En økende investeringstakt utfordrer sektoren kapasitetsmessig. Som et ressursbesparende tiltak i forbindelse med overtakelse av byggdrift fra 1.1.2024, ble prosjektavdelingen desentralisert ut i de tjenesteytende avdelingene. Omorganisering gav en betydelig effekt med reduksjon av lønnskostnader på 3,3 mill. kr. Organiseringen har spart ressurser, men har samtidig medført en fragmentering av prosjektmiljøet. Kommunen skal i årene fremover ytterligere øke prosjekt-omfanget og det må vurderes om prosjekt igjen bør organiseres i egen avdeling eller på annen måte.

Det er i løpet av 2024 vedtatt å gjennomføre mulighetsstudie fase 2 i forhold til et tre-trinns analysearbeid, for å se på mulige tiltak i vegnett- og transportsystem. Tiltak skjer i samarbeid

med Statens Vegvesen og Nordland Fylkeskommune. Tiltaket gjennomføres i løpet av 2025 forutsatt positivt vedtak i Nordland Fylkeskommune.

I løpet av 2024 ble det bevilget midler for å løse den meste kritiske delen av veg over FV810 Bustneslia. Prosjektet gjennomføres i 2025 og det er forventet at opp mot 70 prosent av alle problem med kjøretøy vil være borte med denne investeringen.

Arbeidet med utbedring av vann- og avløpsanlegg i henhold til langtidsplan har pågått i 2024 og fortsetter inn i 2025. Arbeid med nedlegging av kloakkanlegg ved Moskjæran, overføring til Mjølan og utvidelse her har pågått i 2024 og vil også fortsetter i 2025. Anlegget forberedes for nye EU-krav.

Renovering av Moheia Bad startet opp i 2023 og ferdigstilles i 2. kvartal 2025.

Det har i 2024 vært gjennomført flere dialogmøter med næringsliv og andre interessenter for å forankre sektorens arbeid. Det er et nært samarbeid med Rana Utvikling og Ranaregionens næringsforening. På alle arenaer har det vært bred deltakelse som skaper god forankring.

Sektoren har vært sentral og ledet skisseprosjekt for fremtidig struktur og organisering av tjenestene innen helse og mestring og oppvekst og kultur. Arbeidet fortsetter inn i 2025.

Arbeidet med Kommunedelplan byutvikling har pågått gjennom hele 2024 og er forventet besluttet i løpet av første halvår 2025.

Måloppnåelse sektorer 2024

Målene som sektorene rapporterer på, er fra vedtatt årsbudsjett for 2024.

Støttetjenesten

Mål 2024	*Kommentar*	*Status*	
Økonomi			
Drifte lavere enn KOSTRA-gruppe 9	Foreløpige ureviderte Kostratall viser at vi drifter 5,1 mill.kroner høyere enn KG.9. 1 mill.kroner lavere enn i 2023. Reviderte nøkkeltall forventes å forbedre bildet.	5,1 mill. kr > KG 9	
Medarbeidere og organisasjon			
Redusere sykefraværet til 5 %	Sykefraværet redusert med 0,9 %-poeng fra 2023. Jobbes aktivt i tråd med vedtatt sykefraværsstrategi. Fra 2025 er måltallet nedjustert til 4 prosent.	4,40 %	
Gjennomføre ledersamtaler og ha på plass lederavtaler til alle ledere	Krav i oppdragsbrev og fast aktivitet i årshjul.	100 %	
Gjennomføre medarbeidersamtaler med alle ansatte	Gjenomføres systematisk. Sporadiske avvik kan forekomme på grunn av fravær - turnover.	100 %	
Bruk av kompetanseutvikling (10 faktor)	Mål 4,3. Uendret fra forrige måling. På samme nivå som snitt for administrasjon i andre kommuner (skala 1-5 der 5 er best). Resultat av undersøkelse følges systematisk opp med tiltak i dialog med ansatte.	Uendret - 4	
Mestringstro (KS 10-Faktor) ≥ 4,2	Ned 0,1 poeng fra fra 4,3 til 4,2. Resultat over snitt i kommunene som er 4,1 poeng. (skala 1-5 der 5 er best).Resultat av undersøkelse følges systematisk opp med tiltak.	4,2	
Tjenester			
Tildele startlån barnefamilier 65%	Andel Startlån tildelt barnefamilier er økt med 2,3 prosentpoeng fra siste måling. I 2024 har 77 husstander fått tildelt stårtlån som tildeles fortløpende så lenge det finnes midler.	62,3 %	
Øke andel av digitale søknader for bostøtte til 95%	Nedgang på 2,8 prosentpoeng fra 2023. 669 husstander søkte om bostøtte, 529 fikk utbetalt bostøtte som samlet beløp seg til 9,6 mill.kr i 2024.	86,4 %	
Øke bruken av KS-svarUT - 90 000 digitale forsendelser	Nedgang fra siste måling - 2 561 færre digitale utsendinger via KS svar ut. Indikator endres til prosent ved neste målepunkt for bedre styringsinformasjon.	67 950	
99% av alle fakturaer skal være digitale	Andel digitale fakuraer er økt med 0,7 prosentpoeng fra siste måling. Andel faktura betalt etter frist innføres som nytt måleparameter i 2025.	98,7 %	
Nullvisjon KOFA-saker	Målet er nådd. Ingen saker i KOFA i 2024 som har medført merknad for kommunen.	0	
Samfunn			
2 lærlinger pr. 1000 innbygger	34 lærlinger mot 30 i 2023. Det er for få søkere til ordinær lærlingeplass enn ønsket. Det jobbes med tiltak som del av rekrutteringsstrategi for å få opp denne andelen. Rana kommune har i tillegg 20 ansatte i utdanning med mål om fagbrev. Det er dermed totalt 54 personer som tar utdanning med mål om fagbrev. Indikatoren markeres gul da andelen unge lærlinger er for lavt.	34	
Øke andel innbyggere med digital postkasse til 60%	12 026 personer har opprettet digital postkasse (46,1 % av innbyggerne), en svak nedgang fra siste måling. Aldersgruppen 36 -45 år har størst andel postkasser med 68 %. Andel reserverte er 3,8 %. Lav andel innbyggere med digital postkasse er et hinder for forenkling og digitalisering av kommunale tjenester. Det er iverksatt tiltak for å øke andel digitale innbyggere i kommunen.	46,1 %	

Oppvekst og kultur

Mål 2024	*Kommentar*	*Status*	
Økonomi			
Netto driftsresultat ≥ 0	Underskudd fra 2023 på 6,4 mill. kr videreført til 2024	-7,5 mill. kr.	🔴
Medarbeidere og organisasjon			
Sykefravær <7%	Samme resultat som i fjor	8,2 %	🟡
Antall lederavtaler 100%		100 %	🟢
Gjennomføre medarbeidersamtale med alle ansatte		Tilnærmet 100 %	🟢
Bruk av kompetanse og relevant kompetanseutvikling (KS 10-faktor) - bedre scoren med 0,1	Svak nedgang	3,9 og 3,1	🟡
Mestringstro og indre motivasjon (KS 10-faktor) - bedre scoren med 0,1	Svak nedgang	4,0 og 4,1	🟡
Tjenester og samfunn			
Skole			
Elevscore trivsel 7. og 10.-trinn, snitt siste 5 år 7.trinn: 4,1 10.trinn: 3,9	Viser at trivselsscore har holdt seg relativ stabil over en 5 års periode	7. trinn: 4.1 🔴 10. trinn: 3,9 🟢	🟡
Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning på 1.-7.-trinn	Nedgang mot året før (195), trend i landet for øvrig	176	🔴
Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning på 8.-10.-trinn med 97%	Relativ stabil sett opp mot fjoråret (102)	101	🟡
Antall elever som gis spesialundervisning på 8.-10. trinn	Negativ utvikling (5,6% i 23/24), men bedre enn landsgjennomsnittet	6,2 %	🟡
Grunnskolepoeng 10.trinn, siste året	Nedgang mot året før, under landsgjennomsnitt	42,2	🟡
Nasjonale prøver - andel elever på laveste mestringsnivå lesing, snitt siste 4 år:			
5. trinn - 24,5 %	Positiv utvikling fra 25,1% i skoleåret 23/24	23,5 %	🟢
8. trinn - 10,5 %	Svak positiv utvikling fra 14,6 %	14,3 %	🔴
9. trinn - 6,5 %	Positiv utvikling fr 9,1 %, men svakere enn landsgjennomsnitt	8,1 %	🟡
Øke antall elever som fullfører og består VGS innen 5 år, 74 %	Positiv utvikling, men under landsgjennomsnitt	75 %	🟡
Barnehage			
Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i kommunale barnehager tilnærmet 6,0	Stabilt	5,8	🟢
Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen uten dispensasjoner	Nedgang	77,8 %	🔴
Andelen ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning over landsgjennomsnitt	Nedgang, men fortsatt over landsgjennomsnitt	51,6 %	🟢
Andel minoritetsspråklige barn som går i barnehage opp mot 80 %	Oppgang	81,7 %	🟡
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	Nedgang, skyldes ikke-løpende opptak, men høy deltakelse og over landsgjennomsnitt	90,3 %	🔴

Mål 2024	Kommentar	Status	
Kultur			
Besøk i folkebibiloteket per innbygger på landsgjennomsnitt eller over	En liten nedgang fra 2023 på 0,37. Dette handler om at bruk av lokalene ved valget i 2023.	3,3	🟡
2 utlån alle medier per innbygger	En oppgang fra i 2023 som var på 1,9	2,8	🟢
1 kinobesøk over landsgjennomgsnitt per innbygger	En nedgagng fra 2023 som var på 1,8	1,2	🟡
Andel av elever som går på kulturskolen. Mål: 11 %	Positiv utvkling fra 2023, men fortsatt et stykke under snittet på 22,73	9,6 %	🔴
Antall timer per elev i kulturskolen over landsgjennomsnitt	En liten økning, over landsgjennomgsnitt	22,2	🟢
Fritidsklubb - årlige besøk per 1000 innbygger (6-20) over 700	Nedgang fra 2023, knyttet til stenging av en klubb på fredager og noe færre arrangementer blant knøtt.	511	🟡
Andel av kulturutgiftene som går til frivillige over 15 %/landgjennomsnitt	Nedgang fra 2023 som var på 17,7%. Snittet er på 21,6%	15,8 %	🟢
Barn- og familieavdelingen			
Øke antall hjemmebesøk av jordmor og helsesykepleier	Alle har fått utført samtale, men grunnet kapasitet er noen besøk utført på helsestasjonen	100 %	🟡
Barn med barnevernstiltak mellom 0-17 år < 3,6 %	Uendret fra 2023. Kostragruppe 9 ligger på 3,3 %	3,8 %	🟢
Barn med undersøkelse mellom 0-17 år < 3,8	Økning fra 2023 på 4 %. Kostragruppe 9 ligger på 4,2 %	4,5 %	🟡
Undersøkelser ikke gjennomført innen frist 0 %	Gått ned fra 8 % i 2023. Kostragruppe 9 ligger på 6 %	1 %	🟢
Antall barn i institusjon i løpet av året	På telletidspunktet i des 2024 var et barn plassert. Men der var flere kortvarige plasseringer i løpet av året	1	🟢
Antall barn i fosterhjem reduseres over tid	Positiv utvikling, nedgang siste året mot 47 i 2023.	44	🟢
Andel barn under omsorg med omsorgsplan = 100 %	Liten nedgang fra 2023	89,2 %	🟡
Antall deltakere over i arbeid eller utdanning minimum 65 % (landsgjennomsnitt) etter endt introduksjonsprogram	Taller for 2024 er ikke offesielt enda. En liten nedgang fra 2023 som var på 69%	67,39 %	🟢

Helse og mestring

Mål 2024	*Kommentar*	*Status*	
Økonomi			
Tjenesteleveranser innenfor rammene, mål om balanse	**Tiltak**: Fokus på bemanning og prisstigning, samt god innsats i oppfølgingen av tiltakene, men bemanningssituasjonen er utfordrende.	Mindreforbruk 12,1 mill.	
Øke rekruttering fastlegeordningen, mål om å rekruttere 4 nye fastleger i 2024		Rekruttert 4 fastleger og 1 sykehjemslege	
Medarbeidere og organisasjon			
Omstille tjenesten til mer hjemmebasert og ambulant, mål om 15% dekningsgrad på sykehjem	**Tiltak**: holde fast ved Tromsømodellen for å beregne dekningsgrad, der øyeblikkelig-hjelp-døgn- og rehabiliteringsplasser inkluderes i antall senger.	14,5 %	
Betalingsdøgn til sykehuset - holde oss under 2022-nivå; mål om under 500 betalingsdøgn	Betalingsdøgn var krevende. Eldrebølgen gjør at flere eldre bor hjemme. Resultatet er derfor over målet.	762	
Tjenesteutvikling; utvikle nye og dagens tjenester slik at de treffer og ivaretar brukere i hjemmet enda bedre, aktivitetsmål "gjennomføre ihht. strategi og budsjettvedtak - fortløpende og etter hvert som ressurser tillater det".	Tiltakene er gjennomført, men noen større tiltak videreføres til 2025, og noen krever mer tid for ønsket effekt.	Aktivitetsmål: I stor grad gjennomført	
Tjenester			
Heltid; mål om gjennomsnittlig stillingsprosent 83%	Snitt for året, begge kjønn.	82,4 %	
Sykefravær, mål om å redusere sykefraværet	**Tiltak**: målrettet arbeid med sykefravær, som var 11,9 % i 2023.	10,4 %	
Målrettet utvikling og ivaretakelse av de menneskelige ressursene, for å sikre bemanning og kunnskapsbaserte tjenester i årene framover - ref. helsepersonelkommisjonens rapport; Aktivitetsmål: gjennomføre første del av delprosess "utvikle og ivareta de menneskelige ressursene"	Aktivitetene er gjennomført, men området vil få enda større fokus neste år.	Aktivitetsmål: gjennomført	
Det digitale krafttaket			
Sikre dagens tjenesteleveranser innenfor området, og få på plass framtidig organisering og tjenester; mål om å få på plass framtidig organisasjonskart, tjenesteutvikling og tjenestemodell	**Tiltak**: digitalisering i hjemmetjenesten (digitalt førstevalg) og institusjonstjenesten. Manglende ressurser forsinket digitaliseringen.	Aktivitetsmål: kun delvis gjennomført. Ikke oppnådd det løftet vi hadde satt oss som mål.	
Areal og bolig			
Beslutte første steg i videre plan for areal og bolig. Mål om å beslutte og prosjektere første fase i videre plan for areal og bolig. Implementere boligstrategi.	Tiltakspakke for boligstrategi er besluttet, videre prosess for konseptet på Ytteren er besluttet.	Aktivitetsmål: gjennomført	
Medvirkning			
Sikre god medvirkning av tillitsvalgte og vernetjeneste i alle ledd. Mål om at alle fagavd. skal ha faste samarbeidsmøter. Sikre god medvirkning i endringsprosessene som følger av strategi. Sikre at tillitsvalgte og verne-tjeneste deltar i delprosesser og at alle er kjent med hvor og hvordan medvirkning formelt skjer.	**Tiltak**: felles evalueringen av samarbeidet med tillitsvalgte.	Evaluering gjort 15.1.25.	

NAV kommune

Mål 2024	*Kommentar*	*Status*
Medarbeidere og organisasjon		
Beholde kompetente medarbeidere og rekruttere riktig kompetanse		Lav turnover og gode søkere til stillinger
Tjenester og samfunn		
Redusere antall brukere med sosialhjelp som hovedinntektskilde		27 flere brukere med sosialhjelp som hovedinntekt. Totalt 60 flere brukere, og 25 av disse er ungdom mellom 18-30 år
Øke oppfølging av unge under 30 år, med mål om økt deltakelse i skole, arbeid eller arbeidsrettede tiltak		14 flere ungdommer som har sosialhjelp som viktigste livsopphold.

Tekniske tjenester

Mål 2024	*Kommentar*	*Status*	
Økonomi			
Netto driftsresultat ≥ 0		3,95 mill	
Medarbeidere og organisasjon			
Sykefravær <4%		5,60 %	
Antall lederavtaler, mål 100 %		100 %	
Gjennomførte medarbeidersamtaler, mål 100 %		100 %	
Indre motivasjon (KS 10-faktor), mål 4,5		4,50 %	
Mestringsorientert ledelse (KS 10-faktor), mål 4,5		4,70 %	
Tjenester			
Areal og miljø			
Vedtak stadfestet av statsforvalter[1)], mål 90 %		80 %	
Responstid i byggesaker under 4 uker[2)], mål 100 %		60 %	
Behandlingstid i plansaker under 4 uker[3)], mål 100 %		100 %	
Behandlingstid i matrikkelsaker innen frist[4)], mål 100 %		100 %	
Prosjekt			
Gjennomføring av prosjekt innen kostnad	Måltall er endret i 2024 opp mot 2025 budsjett - ikke målt for 2024		
Gjennomføring av prosjekt innen tid	Måltall er endret i 2024 opp mot 2025 budsjett - ikke målt for 2024		
Bydrift			
Regularitet VA/veg-timer = 99%	Tilsvarer tilgjengelighet	99,50 %	
Restlevetid vei > 3 år, mål 45 %		41,00 %	
Restlevetid vei 0-3 år, mål 15 %		10,00 %	
Restlevetid overskredet, mål 40 %		49,00 %	
Fornying vannledning, mål 1,2 %		1,14 %	
Fornying avløp, mål 1,0 %		1,69 %	
Samfunn			
Støtte nyskaping	Flyplass, dypvannskkai, FV810 Bustneslia, E6 Mo i Rana, Vekstmobilisering.		
Sikre infrastruktur	Næringstomter, bygginvesteringer,infra-strukturinvesteringer, vedlikeholdsetterslep, veiplaner, VA-planer		
Videreføre byutvikling	Jernbanepark, medvirkningsprosesser byutvikling		
Utvikle kommunen	Luftkvalitet, vannkvalitet, miljøfyrtårn plastreduskjon, fjernvarme, klimatiltak		
Styrke folkehelse	Fritidspark, fritidsanlegg, GS-veier, turløyper, skiløyper, uteområder		

1) Administrative vedtak og politiske vedtak basert på administrasjonens innstilling, skal minimum 90 prosent av klagesakene stadfestes av statsforvalter, 2) Responstiden er tiden fra mottatt søknad til første svar. Saksbehandlingstiden starter med fullstendig søknad,
3) Behandlingstiden er tiden fra mottatt komplett planforslag etter høring og offentlig ettersyn til ferdigstilt sak for politisk behandling,
4) Behandlingstid fra komplett søknad til ferdigstilt sak, fastsatt i lov og forskrift, og avhengig av sakstype

Styring og kontroll – etisk standard

Kommuneloven stiller krav til rapportering og internkontroll. Det skal redegjøres for iverksatte og planlagte tiltak for å sikre betryggende kontroll og etisk standard. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset virksomhetens størrelse, egenart, aktivitet og risikoforhold.

I Rana kommune er internkontroll en del av den ordinære virksomhetsstyringen. Dette omfatter helhetlig styring av kommunen, fra vedtatte politiske planer og strategier til kommunedirektørens interne iverksetting. Årlig oppdragsbrev fra kommunedirektøren med tilhørende lederavtale og resultatkrav gir overordnede føringer for virksomhetsstyringen. Kommunedirektøren delegerer videre sin myndighet i linja gjennom delegasjon, og kommunens lederplattform setter ramme for utøvelse av ledelse.

Kommunens styringssystem omfatter vedtatte styringsdokumenter, kommunens kvalitetssystem og håndbøker. Systemet skal sikre oppnåelse av fastsatte målsetninger, effektiv drift, pålitelig rapportering og etterlevelse av lover og regler. Det er etablert rutiner og årshjul med frister for rapportering internt og fra kommunedirektøren til politisk nivå.

Figur 11.Kommunens plan -og styringssystem

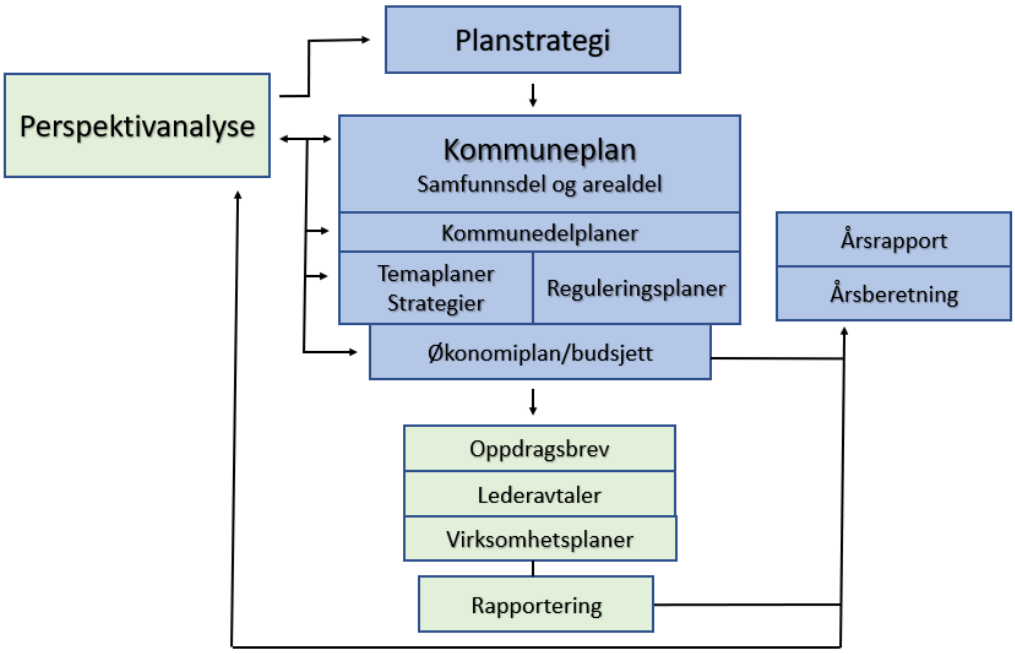

Det er etablert interne kvalitetsnettverk, og det pågår løpende arbeid med internkontroll-aktiviteter i hele organisasjon. Kommunen har sikkerhetsansvarlig og personvernombud gjennom Digitale Helgeland.

Kontroller foretas manuelt og ved hjelp av ulike applikasjoner. Tilganger er rollestyrt slik at medarbeiderne kun har tilgang til systemer og opplysninger som trengs for å utføre jobben.

Elektroniske verktøy øker kvaliteten og er gode hjelpemidler i kartlegging -og oppfølging av internkontroll. Rana kommune benytter kvalitetssystemet EQS som dokumentbase og avvikssystem. Vi har også digitale løsninger for oppfølging av personvern, anskaffelser mv.

Ved utgangen av året var det registrert 1 889 unike brukere i kvalitetssystemet, 2 015 styrende dokumenter, 847 dokumentrevisjoner og 831 dokumenter under utforming.

I 2024 er det meldt inn 3 263 kvalitetsmeldinger mot 3 640 meldinger i 2023. De to største sektoren har flest registreringer, med henholdsvis 2 499 meldinger innenfor Helse og mestring og 600 innen oppvekst og kultur. 66 prosent av meldingene er relatert til kvalitet og tjenester og 27 prosent til HMS. 2 407 kvalitetsmeldinger er lukket, øvrige er under arbeid eller tiltak er iverksatt/pågår.

En kvalitetsmelding vurderes som avvik dersom det er brudd på lov og forskrift, regelverk, interne prosedyrer eller brudd på avtale. I 2024 er 2 112 kvalitetsmeldinger (80 prosent) definert som avvik. Brudd på interne prosedyrer utgjør største andel avvik med 57 prosent fulgt av brudd på lov og forskrift med 30 prosent.

Figuren under gir oversikt over fordeling av kvalitetsmeldingene per hovedkategori.

Figur 12. Oversikt over fordeling av kvalitetsmeldinger per hovedkategori

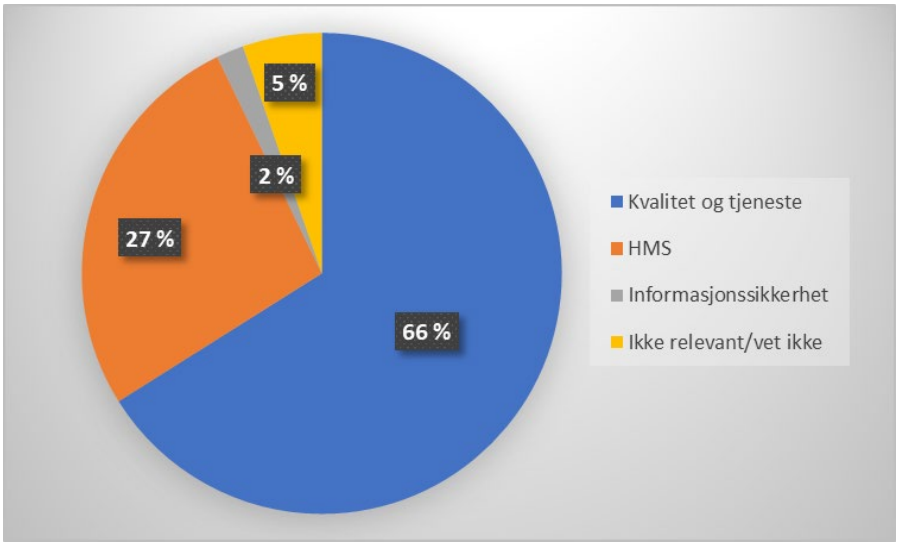

I 2024 er jobbet aktivt for å styrke kompetansen på risiko og risikostyring i organisasjonen. Det er gjennomført 85 vernerunder. 293 risikoelement er vurdert i kvalitetssystemet og det er etablert 143 oppfølgingstiltak. Samlet risikomatrise aggregeres opp til overordnet nivå på områdene, HMS, informasjonssikkerhet, kvalitet og tjenester, materielle verdier, økonomi, omdømme, natur og miljø. Aggregerte data legges til grunn for styring og kontroll.

I 2024 har kommunedirektøren blant annet iverksatt følgende tiltak for å sikre betryggende kontroll:

- Krav til internkontroll, risikostyring og rapportering i kommunedirektørs oppdragsbrev.
- Gjennomført systematisk ledelsesgjennomgang -internkontroll.

- Revidert delegasjonsreglement, økonomireglement (k. sak 106/2024), eierskapsmelding (k.sak 120/2024), mål for eierskapsstyring (k. sak 127/2024), overordnede retningslinjer for behandling av personopplysninger og informasjonssikkerhet (k. sak 2/2024).
- Etablert kompetanse på risikovurdering og risikostyring i organisasjonen.
- Forsterket fokus på beredskap, informasjonssikkerhet og personvern.
- Systematisk bruk av kvalitetsmeldinger for kontinuerlig forbedring.
- Videreutviklet sammenheng mellom styrende dokument og styringsindikatorer. Styrket rapportering på ikke økonomiske mål.
- Gjennomført løpende oppdatering av sentrale rutiner, prosedyrer og reglement.
- Løpende dialog med revisor for å styrke og forbedre internkontroll på sentrale områder.
- Gjennomført forbedringstiltak i tjenestene etter oppfølging av uønskede hendelser, funn ved interne revisjoner, stikkprøver, forvaltningsrevisjoner og tilsyn.

I 2025 planlegges følgende tiltak for å sikre betryggende kontroll:

- Videre utrulling og tilpassing av innhold i kvalitetsstyringssystemet.
- Videreutvikle system for kontroll, rapportering, mål- ledelsesaktivitet.
- Oppfølging eierskapsstyring.
- Videreføre arbeidet med risikobasert styring på alle nivå.
- Utvide bruk av digital implementeringsstøtte og elektroniske sjekklister.
- Videreutvikle egenkontroll- intern revisjon.
- Gjennomføre systematisk opplæring internkontrollområder.
- Jobbe videre med ledelsesforankring og kultur for innovasjon og forbedring.

Etisk standard

Etisk standard er et viktig fundament for god internkontroll og for forebygging av korrupsjon og misligheter. Som forvalter av samfunnets fellesgoder stilles det ekstra høye krav til våre etiske holdninger. Ansatte, ledere og folkevalgte må være seg bevisst at de med sin opptreden påvirker innbyggernes tillit og holdning til kommunen.

Kommunens verdier, vedtatt arbeidsgiverstrategi og arbeidsreglement stiller krav til etisk holdning og atferd. Etiske retningslinjer gjennomgås årlig med ansatte og det tilrettelegges for refleksjon over verdigrunnlag og etiske dilemma. I 2024 er det satt fokus på mediareglementet og ytringsfrihet.

Det er et uttalt mål for Rana kommune at kritikkverdige forhold skal avdekkes og behandles. Det er etablert varslingsrutiner med utvidet varslingskanal for å senke terskelen for å varsle.

Rana kommune er medlem i Transparency International Norge (antikorrupsjon).

Tilsyn og forvaltningsrevisjon

Tilsyn og forvaltningsrevisjoner innen fag- og tjenesteområder følges opp systematisk. Kommunedirektøren rapporterer løpende status til kontrollutvalg (KU) og Kommunestyret.

I 2024 har Kommunestyret behandlet to saker knyttet til forvaltningsrevisjoner:

- *K.sak 54/2024 – Åpenhet og innsyn i utvalgte politiske møter.*
- Forvaltningsrevisjonen påpeker behov for å tydeliggjøre rutiner. Plan for oppfølging ble fremlagt for kommunestyret i sak 72/2024.
- *K.sak 55/2024 – Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028.*

Rana kommune er tilknyttet kontrollutvalgssekretariatet Konsek Trøndelag IKS. Saker behandlet av kontrollutvalget er publisert på egen nettside.

I 2024 har Rana kommune hatt statlige tilsyn fra Statsforvalteren og Arbeidstilsynet.

Statsforvalteren har i 2024 gjennomført og avsluttet tilsyn innen *Miljø og klima- Kommunen som forsøplingsmyndighet.* I tilsynsrapporten er det gitt merknader til delegasjon, risikovurdering myndighetsutøvelse, informasjon på hjemmeside og manglende oppfølging av forsøplingssaker som enkeltvedtak. Avvikene følges opp.

Arbeidstilsynet har gjennomført syv stedlige tilsyn innenfor oppvekst og helse og mestring med fokus rettet mot muskel – skjelett og psykiske plager. Det er avdekket svakhet ved risikovurdering og samarbeid med bedriftshelsetjeneste (BHT) på enkelte arbeidssteder. Det har derfor vært jobbet systematisk med å bygge kompetanse og gjennomføre risikovurderinger på arbeids-plassene og styrke samarbeidet med BHT. Tiltak er innarbeidet i handlingsplan for HMS 2025.

Helsetilsynet gjennomførte et landsdekkende tilsyn på folkehelseområdet i 2024. Tema var kommunens systematiske folkehelsearbeid for å fremme god psykisk helse hos barn og unge. Formålet var å få oversikt over kommunenes systematiske folkehelsearbeid etter folkehelseloven §§ 5, 6, 7 og 30. Det ble gjennomført en spørreundersøkelse i alle landets kommuner kombinert med dybdeintervju i tre kommuner i hvert fylke. Rana ble ikke valgt ut for dybdeintervju.

I 2024 startet Riksrevisjonen tilsyn med læremidler i grunnskolen og videregående skoler. Kommuner og fylkeskommuner som skoleeiere har ansvaret for hvilke læremidler skolene tar i bruk, og nye læreplaner og digitalisering i skolen har ført til endringer i bruken av læremidler. Riksrevisjonen skal undersøke om skoleeiere og statlige myndigheter legger til rette for at elever og lærere har nødvendige læremidler. Rapporten er ikke offentliggjort enda.

Vedtaksoppfølging

Tabellene viser en oversikt over alle politiske vedtak med status fra formannskapet og kommunestyret i 2024.

Formannskapet avviklet 11 møter i 2024. Det ble behandlet 94 politiske saker, åtte referatsaker og to spørsmål. I 2023 behandlet formannskapet 84 politiske saker, fem referatsaker og to spørsmål.

Formannskapet 2024

Sektor	*Iverksatt*	*Under arbeid*	***Totalt***
Støttetjeneste	69	0	**69**
Oppvekst og kultur	5	0	**5**
Helse og omsorg	7	0	**7**
Tekniske tjenester	14	0	**14**
Andre	0	0	**0**
Sum	**95**	**0**	**95**

Kommunestyret gjennomførte åtte møter i 2024, to av disse over to dager. Kommunestyret behandlet 125 politiske saker, 18 referatsaker og 25 spørsmål/interpellasjoner. I 2023 behandlet kommunestyret 142 politiske saker, 15 referatsaker og 17 spørsmål/interpellasjoner.

Kommunestyret 2024

Sektor	*Iverksatt*	*Under arbeid*	***Totalt***
Støttetjeneste	75	0	**75**
Oppvekst og kultur	13	0	**13**
Helse og omsorg	5	0	**5**
Tekniske tjenester	22	2	**24**
Andre *)	8	0	**8**
Sum	**123**	**2**	**125**

**) Mo i Rana Havn KF og Kontrollutvalget*

Det er redegjort for status og oppfølging av verbalvedtak i sak 3/2025.

Saker under arbeid

Tekniske tjenester

Sluttbehandling for plan 2188, detaljregulering for utvidelse av Helma Hotell under tekniske tjenester utsettes og fremmes for behandling etter at Kommunedelplan for byutvikling 2024-2034 er vedtatt. Sak om endring av skuteløypen ved Kallvatnet – finansiering og videre behandling under tekniske tjenester er fortsatt under behandling og det skal foretas konsultasjon med samiske interesser.

Medarbeidere og organisasjon

Aktivitet- og redegjørelsesplikten (ARP)

Arbeidsgivere og offentlige myndigheter har en styrket plikt til å arbeide med likestilling og ikke-diskriminering. Dette kalles aktivitets- og redegjørelsespliktene (ARP). I årsberetningen redegjøres det for den faktiske tilstanden for kjønnslikestilling i virksomheten og hva vi gjør for å oppfylle aktivitetsplikten.

Rana kommunes arbeidsgiverpolitikk er individorientert, og rettet mot utfordringer i alle livsfaser. Dette innebærer satsning på økt nærvær, heltidskultur og inkludering av de som står utenfor arbeidslivet. Mangfold og integrering er et av kommunens satsningsområder.

Likestilling

Som arbeidsgiver skal Rana kommune arbeide aktivt for å ta i bruk mulighetene likestilling og mangfold gir. Vi jobber målrettet for å unngå diskriminering og mobbing på arbeidsplassen. Sentrale fokusområder for dette arbeidet er etnisitet, kjønn, heltidskultur, nedsatt funksjonsevne, tro og livssyn, alder og seksuell orientering. Likestilling og diskriminering er også et viktig aspekt innen rekruttering.

Rana kommune er en kvinnedominert arbeidsplass og 22,2 prosent av de ansatte er menn. NAV kommune har den høyeste kvinneandel på 87,5 prosent, etterfulgt av helse og mestring samt sektor for oppvekst og kultur med henholdsvis 82,3 og 81,2 prosent kvinner.

Tabell 9. Kjønnsfordeling avdelingsvis 2024

Sektor	Antall			Andel i prosent	
	Totalt	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Støttetjeneste	**66**	40	26	60,6 %	39,4 %
Oppvekst og kultur	**729**	592	137	81,2 %	18,8 %
Helse og omsorg	**988**	813	175	82,3 %	17,7 %
NAV kommune	**24**	21	3	87,5 %	12,5 %
Tekniske tjenester	**222**	113	109	50,9 %	49,1 %
Rana kommune	**2 029**	**1 579**	**450**	**77,8 %**	**22,2 %**

Det søkes balanse mellom kjønnene i leder – og mellomledersjiktet. Kommunedirektørens ledergruppe hadde ved utgangen av 2024 en kvinneandel på 50 prosent. På avdelingsleder nivå (3.4.2 ledere) var fordelingen 45 prosent kvinner. I seksjonsledersjiktet (3.4.3 ledere) er kvinneandelen 61,2 prosent.

Kjønnsfordeling i kommunestyret

Kommunestyret har samlet 37 medlemmer, herav 20 kvinner og 17 menn.

Ansatte – stillinger og årsverk

Per 31. desember 2024 var det totalt 2 029 ansatte i Rana kommune, fordelt på 1 776,5 årsverk. Dette er en økning på 63 årsverk og 79 ansatte sammenlignet med tallene fra 2023. Av de ansatte i kommunen har 89 prosent faste stillinger, mens 11 prosent er midlertidig ansatt.

Tabell 10. Stillingstyper

Pr 31.12.	Ansatte 2023	Andel 2023	Ansatte 2024	Andel 2024	Endring ansatte
Fast heltid	1 259	62,1 %	1 341	66,1 %	**82**
Fast deltid	478	23,6 %	465	22,9 %	**-13**
Midlertidig heltid	115	5,7 %	79	3,9 %	**-36**
Midlertidig deltid	98	4,8 %	144	7,1 %	**46**
Sum	**1 950**	**96 %**	**2 029**	**100 %**	**79**

Tabell 11. Sektorvis årsverksutvikling

Sektor	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring fra i fjor
Støttetjeneste	71,3	73,3	64,1	63,4	64,8	59,9	64,0	**4,2**
Oppvekst og kultur	743,1	708,7	693,8	676,8	680,9	691,2	676,3	**-14,9**
Helse og omsorg	782,6	788,5	801,2	831,4	819,5	804,7	801,3	**-3,4**
NAV kommune	21,8	23,4	21,5	18,0	19,3	23,5	22,8	**-0,7**
Tekniske tjenester	214,4	216,7	213,1	137,4	138,7	134,3	212,1	**77,9**
Sum årsverk	**1 833,2**	**1 810,6**	**1 793,7**	**1 727,0**	**1 723,2**	**1 713,5**	**1 776,5**	**63,0**

Heltidskultur

I 2024 har Rana kommune aktivt arbeidet med å fremme en heltidskultur og innføre fleksible arbeidstidsordninger. En styrket heltidskultur bidrar til økt kvalitet og kontinuitet i tjenestene, tiltrekker kompetent arbeidskraft og sikrer stabile fagmiljøer, og er god arbeidsgiverpolitikk.

Ved utgangen av 2024 hadde 70 prosent av alle ansatte i kommunen heltidsstillinger, en nedgang på 0,5 prosentpoeng fra året før.

Tabell 12. Deltidsansatte i Rana kommune

	Ansatte 2023	Andel 2023	Ansatte 2024	Andel 2024
Heltid	1 374	70,5 %	1 420	70,0 %
Deltid	576	29,5 %	609	30,0 %
Totalt	**1 950**	**100 %**	**2 029**	**100 %**

Deltid kvinner: 32,0 prosent

Deltid menn: 22,9 prosent

Rana kommune har over flere år hatt en positiv utvikling i gjennomsnittlig stillingsprosent blant ansatte. Målet om en gjennomsnittlig stillingsprosent på 86 prosent innen 2025 ble nådd allerede i 2023. Den høye gjennomsnittlige stillingsprosenten skyldes i hovedsak at flere deltidsansatte har fått muligheten til å øke stillingsprosenten sin. Dette gjelder både for faste og midlertidige stillinger. Tiltak for å gi ansatte større stillingsbrøker har dermed hatt ønsket effekt.

I 2024 var gjennomsnittlig stillingsprosent på 87,6 prosent, det er en nedgang på 0,2 prosentpoeng sammenlignet med 2023. I samme periode gikk kvinners stillingsprosent ned med 4 prosentpoeng, mens menns stillingsprosent økte med 3,8 prosentpoeng.

Tabell 13. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse Rana kommune

	2022	2023	2024
Kvinner	84,7	90,6	86,6
Menn	88,6	87,0	90,8
Alle	**85,6**	**87,8**	**87,6**

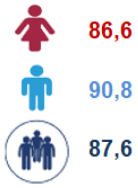

Alderssammensetning

Gjennomsnittsalderen i Rana kommune har økt fra 44 år i 2023 til 45 år i 2024, både for menn og kvinner. Kvinner har en gjennomsnittsalder på 44,5 år, mens menn har en gjennomsnittsalder på 46,6 år. Innenfor sektorene viser helse og omsorg og oppvekst og kultur lavest gjennomsnitts-alder med henholdsvis 44,1og 46,1 år. På den andre siden har teknisk sektor den høyeste gjennomsnittsalderen med 50,9 år.

Tabell 14. Alderssammensetning

	2023		2024	
Aldersgruppe	Antall ansatte	Andel i prosent	Antall ansatte	Andel i prosent
Under 20 år	11	0,6 %	6	0,3 %
20 - 39 år	694	35,6 %	682	33,6 %
40 - 61 år	1 097	56,3 %	1 129	55,6 %
62 - 64 år	111	5,7 %	133	6,6 %
65 år og over	37	1,9 %	79	3,9 %
Sum	**1 950**	**100 %**	**2 029**	**100 %**

I Rana kommune har gjennomsnittsalderen blant de ansatte vært relativt stabil over tid, men det er en kontinuerlig bevegelse mellom aldersgruppene. Fra 2023 til 2024 har andelen ansatte i alderen 20 til 61 år en nedgang på 2,7 prosentpoeng, samtidig som det har vært en økning på 2,9 prosentpoeng blant ansatte på 62 år og eldre. For å sikre en bærekraftig sammensetning av arbeidsstyrken, er det viktig å motivere flere unge til å søke jobb i kommunen. Samtidig må det også være fokus på å oppmuntre eldre ansatte til å fortsette i jobben lengre for å opprettholde stabiliteten og kontinuiteten i arbeidsstyrken.

Foreldre permisjon

I 2024 er det tatt ut i alt 2 128 uker foreldrepermisjon i Rana kommune. 1 852 uker for kvinner og 276 uker for menn. I 2024 har 75 kvinner tatt ut foreldrepermisjon, og gjennomsnittlig lengde på permisjon var 25 uker. Tilsvarende har 18 menn tatt ut foreldrepermisjon, og gjennomsnittlig lengde for permisjonen var 15 uker.

Avgangsalder

Rana kommune har som mål å være en attraktiv arbeidsgiver for medarbeidere i alle livsfaser. Kommunen benytter seniorpolitiske tiltak for å beholde godt kvalifiserte ansatte. I 2024 var det 84 ansatte som hadde senioravtale.

Vi ønsker at våre ansatte skal jobbe lengst mulig og har satt et mål om gjennomsnittlig avgangsalder på 66 år innen utgangen av 2025. Avgangsalderen har gått ned fra 64,9 år i 2023 til 62,5 år i 2024.

Pensjonsytelser

Kommunen har også i 2024 hatt to leverandører for tjenestepensjon. Statens Pensjonskasse (SPK) for lærere og Kommunal Landspensjonskasse (KLP) for øvrige ansatte

I løpet av 2024 var det 71 ansatte som gikk ut med ulike ordninger, 59 ansatte sluttet i kommunen, mens 12 har delvis sluttet og går i reduserte stillinger.

Tabell 15. Ytelser fordelt på kvinner og menn

Ytelse	2021			2022			2023			2024		
	Sum	Kvinner	Menn	**Sum**	Kvinner	Menn	**Sum**	Kvinner	Menn	**Sum**	Kvinner	Menn
Hel AFP	**33**	24	9	**18**	14	4	**12**	7	5	**17**	12	5
Delvis AFP	**4**	4	0	**6**	4	2	**4**	3	1	**3**	2	1
Hel alderspensjon	**14**	9	5	**6**	6	0	**8**	5	3	**19**	15	4
Delvis alderspensjon	**0**	0	0	**0**	0	0	**1**	1		**1**	1	
Hel uførepensjon	**25**	25	0	**29**	24	5	**26**	20	6	**23**	18	5
Delvis uførepensjon	**26**	25	1	**25**	23	2	**9**	7	2	**8**	6	2
Sum	**102**	**87**	**15**	**84**	**71**	**13**	**60**	**43**	**17**	**71**	**54**	**17**

I løpet av 2024 har fire ansatte gått fra delvis ufør til å være tilbake i 100 prosent i sin stilling. Tall fra KLP viser at Rana kommune har en høyere andel uføre enn øvrige kommuner i Nordland og blant kommuner tilknyttet KLP. Uføreandelen er 14,5 prosent, mot 12,5 prosent i Nordland og KLP totalt med 9,4 prosent.

Uføreandelen blant sykepleiere er høy, med 21,4 prosent i 2024. Dette er likevel en nedgang på 1,1 prosentpoeng sammenlignet med 22,5 prosent i 2023. Det pågår arbeid med å analysere og forstå årsakene til denne utviklingen.

Lønn og likestilling

Fra 2023 til 2024 har både menn og kvinner hatt en tilnærmet lik økning i månedsfortjeneste, men menn har hatt en økning på 0,3 prosentpoeng mer i grunnlønn enn kvinner i samme periode.

Tabell 16. Lønnsutvikling for fast- og timelønte PAI

Kjønn	Måneds-fortjeneste 2024	Grunnlønn 2024	Endring måneds-fortjeneste	Endring i grunnlønn
Kvinner	51 763	48 530	5,5 %	5,9 %
Menn	55 897	51 367	6,5 %	6,2 %
Kvinner og menn	**52 751**	**49 208**	**5,7 %**	**6,0 %**

Tall pr. 1.12.2023 og 1.12.2024 basert på KS'PAI-register

Kvinners lønn som andel av menns lønn

Stillingsgruppe og stillingskode brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn siden tallene i stor grad holder utenfor den delen av forskjellene som skyldes ulike yrkesvalg. For stillingsgruppe og stillingskode utgjør kvinners gjennomsnittlige grunnlønn av menns lønn 98,4 og 98,7 prosent i Rana kommune. Tilsvarende tall for KOSTRA gruppe 9 er henholdsvis 99,7 prosent og 99,4 prosent.

Tabell 17. Gjennomsnittlig fortjeneste pr. månedsverk og gjennomsnittlig grunnlønn pr. månedsverk for kvinner i prosent av menns lønn

Justert for	Kvinners måneds fortjeneste i prosent av menn i 2023	Kvinners grunnlønn i prosent av menn i 2023	Kvinners måneds fortjeneste i prosent av menn i 2024	Kvinners grunnlønn i prosent av menn i 2024
Stillingsgruppe	96,1	98,2	85,7	98,4
Stillingskode	96,5	98,4	96,2	98,7

Arbeidsgiverstrategi 2018-2024

Rana kommunes arbeidsgiverstrategi for perioden 2018- 2024 prioriterer fire satsningsområder:

- godt lederskap
- myndiggjorte medarbeidere med rett kompetanse
- mangfold og inkludering
- innovasjon og utvikling

Det utarbeides årlig handlingsplan med utvalgte styringsparametere som følges opp som del av ordinær virksomhetsstyring og rulleres årlig ved behandling av budsjett og økonomiplan.

Tabell 18. Tabell utvalgte styringsindikatorer medarbeidere og organisasjon

Indikator	*Forrige måling*	*Siste måling*	*Mål 2025*	*Status*
Sykefravær	10,5 %	9,5 %	8 %	🟡
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	87,8 %	87,6 %	86,0 %	🟢
Avgangsalder ansatte	64,9	62,4	66,0	🟡
Antall lærlinger	30 (44)	34 (54)	52	🟡
Mestringsorientert ledelse	3,8	3,7	4,2	🟡
Indre motivasjon	4,2	4,0	4,30	🟡
Turnover (andel ansatte sluttet)	13,3%	13,67 %	11,8 %	🟡

Vurdering av utvikling kommenteres under de ulike temaene i årsberetningen.

Medarbeiderundersøkelse - 10 faktor

Rana kommune benytter 10-faktor, en forskningsbasert medarbeiderundersøkelse, som et viktig verktøy i kommunen sin strategiske arbeidsgiverpolitikk. Dette verktøyet bygger på nasjonal og internasjonal forskning som fremmer kontinuerlig utvikling av engasjement, kunnskapsdeling, kultur og god ledelse i organisasjonen.

Medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført i hele organisasjonen i 2024. Resultatene viser at det store bildet er bra, selv om det i en stor og sammensatt organisasjon til enhver tid vil være enkelte avdelinger eller medarbeidere som opplever det annerledes.

I løpet av 2024 har alle avdelinger i Rana kommune jobbet målrettet med å følge opp egne resultater ved å bruke en felles tilnærming. Dette innebærer at det har vært en strukturert tilnærming for å evaluere og handle på grunnlag av resultatene fra undersøkelsen, med sikte på å sikre kontinuerlig forbedring og utvikling i organisasjonen. I tillegg har medarbeidersamtalene blitt tilpasset 10-faktor undersøkelsen, slik at de kan brukes som et verktøy for å adressere spesifikke områder for forbedring og bidra til organisasjonens utvikling over tid.

Tabell 19. Resultatet 10-faktor undersøkelsen 2022 og 2024

Faktor	Rana kommune 2022	Rana kommune 2024	Norge 2022	Norge 2024
1. Indre motivasjon	4.2	4.0	4.2	4.0
2. Mestringstro	4.3	4.0	4.3	4.1
3. Autonomi	4.2	4.0	4.2	4.1
4. Bruk av kompetanse	4.1	3.9	4.2	4.0
5. Mestringsorientert ledelse	3.8	3.7	4.0	3.8
6. Rolleklarhet	4.2	3.9	4.3	4.0
7. Relevant kompetanseutvikling	3.4	3.3	3.7	3.5
8. Fleksibilitetsvilje	4.4	4.1	4.5	4.2
9. Mestringsklima	4.1	3.9	4.1	3.9
10. Prososial motivasjon	4.7	4.4	4.7	4.4

Ledelse og myndiggjorte medarbeidere

Rana kommune har satset på å styrke kommunalt lederskap ved å tydeliggjøre lederstrukturen og ansvarslinjene gjennom en klar administrativ organisering. Det er innført en "lederpakke" med lederavtaler for kommunale ledere.

Mestringsorientert ledelse er en måleparameter i medarbeiderundersøkelsen. Fra 2022 til 2024 har scoren gått ned fra 3,8 til 3,7, men det er ennå et stykke opp til måltallet på 4,2. Til sammenligning har snittet i landet også hatt en nedgang, fra 4,0 til 3,8 i samme periode. Det jobbes målrettet med å utvikle og støtte ledere samt utvikle en felles ledelseskultur.

Mangfold og integrering

Rana kommune er en åpen og inkluderende arbeidsgiver som vurderer alle søkere på en rettferdig og likeverdig måte. I stillingsutlysninger oppfordres alle kvalifiserte kandidater til å søke, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne eller etnisk bakgrunn.

Rana kommune erkjenner også at hendelser og erfaringer gjennom en yrkeskarriere kan påvirke vårt ønske om å fortsette å jobbe i kommunen og hvor lenge vi velger å være yrkesaktive. Derfor støtter kommunens livsfasepolitikk opp under arbeidsgiverstrategi og fastsetter hvordan det kan tilrettelegge for ansattes behov i ulike faser av deres karriere. Livsfasepolitikken skal gjennomgås og revideres i 2025 for å sikre at den fortsatt er relevant og effektiv.

Innovasjon og utvikling

Et godt tjenestetilbud krever kompetanse og stiller krav til omstilling og innovasjon. I 2023 ble det vedtatt innovasjonsstrategi, etablert innovasjonsfond og innovasjonspris. Innovasjonsfondet skal bidra til innovativ utvikling av kommunens tjenester. Formålet er bedre kvalitet på tjenester, økt tilfredshet blant medarbeidere og økt effektivitet i kommunen. Fondet skal gi økonomisk løftekraft til å etablere innovasjonskultur og iverksette prosjekt i samsvar med kommunens vedtatte innovasjonsstrategi. I 2024 ble det ikke brukt av innovasjonsfondet. Saldo per 31.12.2024 var 20 mill. kr.

I desember 2024 ble det vedtatt å gjennomføre prosjekt for digitaliseringssenter i Rana Kommune. Det er i løpet av 2024 inngått samarbeidsavtale mellom Rana Kommune og Sintef Konsern. Avtalen er den tredje i sitt slag i Norge, hvor Oslo og Trondheim er byene utenom Rana som har slik avtale. Det er forventet at samarbeidet skal være et godt bidrag for innovasjon og utviklingsarbeid i kommunen.

Rekruttering

Rekruttering er en av Rana kommunes største utfordringer, da det er økende konkurranse i arbeidsmarkedet og stadig mer krevende å tiltrekke seg rett kompetanse. Dette gjelder spesielt innenfor flere fagfelt, og i løpet av 2024 utlyste vi 442 stillinger.

Rekrutteringsstrategi for Rana kommune ble vedtatt våren 2023, med hovedmål å være en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker og beholder nødvendig kompetanse for å løse kommunens oppgaver. Fire hovedstrategier ble identifisert for å oppnå dette målet:

1. Bygge omdømme som arbeidsgiver. Rana kommune vil gjennom aktiv og målrettet profilering synliggjøre seg som en arbeidsplass som kjennetegnes av god tjenesteproduksjon, spennende og utviklende arbeidsoppgaver, godt lederskap og som arena for medarbeiderutvikling som gir stolte medarbeidere.
2. Hvordan beholde ansatte. Rana kommune skal kjennetegnes for god og utviklingsorientert personalpolitikk, der medarbeidere opplever å få utvikle sin kompetanse og prestere på sitt beste.

3. Hvordan tiltrekke oss nye ansatte. Rana kommune skal være en praksisarena og døråpner til yrkeslivet.
4. Global rekruttering. Rana kommune skal ha en inkluderende kultur og praksis som fremmer mangfold og integrering.

Rana kommune jobber aktivt på flere arenaer for å markedsføre kommunen som en attraktiv arbeidsplass. Kommunen er aktiv deltaker på ulike møteplasser – eksempelvis karrieredager. Rana kommune er også partner i Heile Helgeland som er et samarbeidsprosjekt med helhetlig tilnærming til rekruttering. Bak satsningen står en rekke engasjerte bedrifter, offentlige virksomheter og kommuner.

Kommunen - døråpner til yrkeslivet

Kommunen er en viktig plass for praksis og en inngangsport til arbeidslivet. Ved slutten av 2024 var det 54 personer som tar utdanning med mål om å få fagbrev innen ulike yrker. Dette er en økning på 9 personer sammenlignet med 2023.

Fordelingen er slik:

- 34 lærlinger (30 i 2023)
- 17 ansatte som tar fagbrev mens de jobber (9 i 2023)
- 3 ansatte som er lærekandidater (5 i 2023)

Helse, miljø og sikkerhet

Rana kommune jobber systematisk med helse, miljø og sikkerhet. Det ble avholdt fire møter i det overordnede arbeidsmiljøutvalget AMU, som er en lovpålagt fora der administrasjon og arbeidstakersiden (hovedtillitsvalgte og hovedverneombud) deltar. I 2024 har arbeidstaker siden hatt lederfunksjonen. Det er gjennomført planmessig opplæring av verneombud og ledere.

I 2024 ble det registrert totalt 2 601 hendelsesmeldinger i Rana kommune, fordelt på forskjellige hovedkategorier. Av disse var 697 meldinger relatert til HMS, 22 meldinger om informasjonssikkerhet, 1 746 meldinger om kvalitet på tjenestene, og 136 meldinger som ble vurdert som ikke relevant.

Sykefravær

Sykefraværet i Rana kommune har hatt en positiv utvikling de siste årene. Det gikk ned fra 9,6 prosent i 2023 til 8,8 prosent i 2024, noe som tilsvarer en reduksjon på 0,8 prosentpoeng. Totalt har sykefraværet gått ned med 1,7 prosentpoeng fra 2022 til 2024.

Langtidsfraværet ble redusert fra 7,6 prosent i 2023 til 7,0 prosent i 2024, en nedgang på 0,6 prosentpoeng. Korttidsfraværet gikk ned fra 2,1 prosent i 2023 til 1,9 prosent i 2024, en reduksjon på 0,2 prosentpoeng.

Tabell 20. Sykefravær per sektor 2018-2024

Sektor	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring fra i fjor
Støttetjeneste	4,9	5,1	5,8	5,2	7,8	5,3	4,4	**-0,9**
Oppvekst og kultur	6,9	8,1	9,7	10,3	10,0	8,2	8,2	**0,0**
Helse og omsorg	9,2	10,2	10,7	11,3	11,6	12,1	10,6	**-1,5**
NAV kommune	10,7	11,4	6,3	5,9	9,8	4,9	6,3	**1,4**
Tekniske tjenester	6,7	5,9	4,7	7,6	8,0	4,3	5,6	**1,3**
Sum sykefravær	**8,0**	**8,6**	**9,4**	**10,3**	**10,5**	**9,6**	**8,8**	**-0,8**

Støttetjeneste: Sykefraværet har gått ned fra 7,8 prosent i 2022 til 4,4 prosent i 2024. Dette er en reduksjon på 3,4 prosentpoeng.

Oppvekst og kultur: Sykefraværet har holdt seg stabilt på 8,2 prosent både i 2023 og 2024. Sektoren klart å redusere sykefraværet med 1,8 prosentpoeng fra 2022 til 2024.

Helse og omsorg**:** Sykefraværet har gått ned fra 12,1 prosent i 2023 til 10,6 prosent i 2024. Dette tilsvarer en reduksjon på 1,5 prosentpoeng.

NAV kommune: Sykefraværet har økt fra 4,9 prosent i 2023 til 6,3 prosent i 2024, en økning på 1,4 prosentpoeng. NAV kommune hatt en nedgang i sykefraværet fra 9,8 prosent i 2022 til 6,3 prosent i 2024, noe som tilsvarer en total nedgang på 3,5 prosentpoeng.

Tekniske tjenester: Sykefraværet har økt fra 4,3 prosent i 2023 til 5,6 prosent i 2024, noe som er en økning på 1,3 prosentpoeng. Sektoren totalt sett hatt en nedgang på 2,4 prosentpoeng fra 2022 til 2024.

Strategi for sykefravær 2022-2024 ble vedtatt av kommunestyret i februar 2022 (k. sak 7/22). Reduksjon i sykefravær krever kontinuitet, fokus og pågår ofte over en lengre periode før man ser resultat. Det kan derfor ikke forventes umiddelbar effekt av tiltakene i sykefraværsstrategien. Et godt partssamarbeid er en forutsetning for å nå målet.

Viktige satsingsområder framover:

- gjennomføring og oppfølging av medarbeiderundersøkelsen 10-faktor
- lederopplæring og lederstøtte
- oppfølging med bistand fra HR avdelingen i avdelinger med høyt sykefravær
- HMS-opplæring til ledere og verneombud
- samarbeid med NAV lokal, NAV arbeidslivssenter og HR for å sikre samhandling og kunnskapsdeling.

Planstatus i forhold til Planstrategi 2024-2027

Kommunens helhetlige planbehov drøftes årlig i budsjett/økonomiplanprosess. Planlegging skal være behovsstyrt og basert på kunnskap om kommunens situasjon og utfordringer.

I 2024 ble ny Planstrategi 2024-2027 vedtatt av nytt kommunestyre. I samme vedtaket ble det vedtatt at Kommuneplan 2017-2027 skulle revideres. Ny *Kommuneplan 2024-2036, samfunnsdel med arealstrategier* ble vedtatt første halvår 2024. Visjon og hovedsatsingsområder er videreført, mens strategiene i samfunnsdelen er oppdatert slik at de er relevante for kommunens situasjon og sektorer i valgperioden. Arealstrategiene er oppdatert i tråd med nasjonale forventninger til planlegging.

Revisjon av overordnet beredskapsplan ble ferdigstilt i 2024. Planen skal sikre at håndtering av kriser gjennomføres effektivt i henhold til lovkrav. Planen har krav og legger føringer for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i hele Rana kommune, og for arbeidet med beredskaps-planer i de ulike sektorene. Det er utarbeidet en helhetlig ROS-analyse som grunnlag for kommunens beredskapsarbeid.

Strategi for framtidige helse- og omsorgstjenester revideres ved behov og i samsvar med fremdrift i omstillingen, og årlige budsjett- og økonomiplanvedtak.

Arbeidet med ny oppvekststrategi startet høsten 2023, men er satt på vent til saken om oppvekststruktur er vedtatt.

Barnevernsreformen/oppvekstreformen fra 2022 og ny barnevernslov fra 2023 stiller strengere krav til kommunens arbeid for å fremme gode oppvekstvillkår og forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Et krav er at kommunestyret selv vedtar en plan for det forebyggende arbeidet. Arbeidet med plan for forebyggende arbeid og tidlig innsats i oppvekstsektoren startet opp i 2024. Planen skal til politisk behandling høsten 2025.

Ny Strategi for å motvirke fattigdom 2024-2027 ble utarbeidet og vedtatt i 2024. Strategien skal sikre helhetlig og samordnet innsats for å forebygge, motvirke og redusere fattigdom.

I 2024 er Trafikksikkerhetsplan 2024-2028 revidert. Planen er styringsverktøy for et målrettet og systematisk trafikksikkerhetsarbeid i kommunen.

Alkoholpolitisk handlingsplan 2024-2028 ble revidert og vedtatt i 2024. Planen gir retningslinjer for bevillingspolitikken i Rana kommune, jfr. alkoholloven § 1-7d. Det er syvende bevillingsperioden Rana kommune utarbeider en alkoholpolitisk handlingsplan.

Ny Handlingsplan for selvmordsforebygging ble utarbeidet og vedtatt i 2024. Planen synliggjør eksisterende tiltak, behov og hvilke tiltak som skal prioriteres for å forebygge selvmord i Rana. Behov og tiltak bygger på statistikk og kunnskap om risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer knyttet til selvmord i befolkningen.

Tabell 21. Oversikt over planer og strategier.

PLANDOKUMENT	Vedtatt	Ansvar	Merknad
Kommuneplaner			
Økonomiplan/budsjett 2024-2027, med kommuneplanens handlingsdel			Rulleres årlig
Kommuneplan 2024-2036 – samfunnsdel med arealstrategier	2024		
Kommuneplanens arealdel 2023-2033	2023		
Kommuneplanens arealdel, sone Mo og omegn 2013-2023			
Kommunedelplaner			
Kommunedelplan byutvikling	2007	Teknisk	Under arbeid
Kommunedelplan for naturmangfold 2020-2030	2020	Teknisk	
Kommunedelplan for kulturminner, bygninger og andre anlegg		OK	Rulleres
Planer/strategier samfunn og befolkning			
Temaplan næringsutvikling	2019	RU	
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) 2022-2025	2022	Stab	
Overordnet beredskapsplan Rana kommune 2024-2028	2024	Stab	
Klimabudsjett i økonomiplan		Teknisk	Rulleres årlig
Tiltaksplan bedre luftkvalitet		Teknisk	Rulleres årlig
Temaplan idrett og fysisk aktivitet 2021-2030	2020	Teknisk	Rulleres årlig
Trafikksikkerhetsplan for Rana kommune 2024-2028	2024	Teknisk	
Boligstrategi Rana kommune 2022-2025	2021	HM	
Frivilligstrategi 2023-2026	2022	Stab	
Alkoholpolitisk handlingsplan 2024-2028	2024	HM	
Handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebygging 2021-2024	2021	OK	
Helhetlig plan for inkludering og kvalifisering av bosatte flykninger		HM/OK/ NAV	Under arbeid
Strategi for å motvirke økende fattigdom	2024	HM/OK/ NAV	
Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2017-2022	2017	HM/OK	Skal rulleres

Plan forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer		HM/OK	Under arbeid
Handlingsplan for å fremme likestilling og ikke-diskriminering av LHBTQ+		HM	Ny
Handlingsplan for selvmordsforebygging	2024	HM	
Planer/strategier kommunen som organisasjon			
Strategi teknisk sektor			Under arbeid
Strategi helse- og mestring	2023		Rulleres årlig
Strategi oppvekst			Under arbeid
Strategi kultur			Under arbeid
Rekrutteringsstrategi Rana kommune	2023	Stab	
Kommunikasjonsstrategi 2023-2026		Kom	
Innovasjonsstrategi Rana kommune	2022	Stab	
Anskaffelsesstrategi 2021-2024	2021	Stab	Rulleres
Arbeidsgiverstrategi 2018-2024	2018	Stab	Rulleres
Digitaliseringsstrategi		Stab	
Andre planer/strategier			
Hovedplan vann 2019-2030	2019	Teknisk	
Hovedplan avløp og vannmiljø 2017-2030	2017	Teknisk	
Hovedplan veg 2019-2030	2020	Teknisk	
Miljø- og næringstiltak i landbruket 2020-2021		Teknisk	
Hjorteviltplan (samarbeid med Hemnes)		Teknisk	
Beitebruksplan		Teknisk	

Samfunn, befolkning og bærekraftig utvikling

Overordna planlegging skal fremme bærekraftig utvikling, ivareta nasjonale interesser, og ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet og kommunen som organisasjon. Systematisk oppfølging av vedtatt retning og prioriterte satsings-/målområder i overordna planer er en viktig del av styringsprosessene i Rana kommune.

Denne delen av årsberetningen gir en helhetlig og indikatorbasert vurdering av hvordan det går med samfunn, befolkning og bærekraft. Det finnes ingen standardiserte måter å måle samfunnsutvikling eller bærekraft på i kommunene. Vi har valgt å bruke fargekode grønn, gul eller rød på relevante indikatorer, i tillegg til skjønnsmessige vurderinger innenfor valgte utviklingsområder. Vurderinger og fargekoder vil samlet indikere om utviklingen går i ønsket og bærekraftig retning.

Satsingsområder og strategier i kommuneplanens samfunnsdel er valgt for å styre utviklingen i ønsket og bærekraftig retning, og møte de langsiktige utfordringene - med de ressursene og virkemidlene kommunen har til rådighet.

De langsiktige utfordringene i Rana er i stor grad knyttet til demografi, rekruttering, klimaendringer, samfunnssikkerhet og beredskap, fornybar energi, ulikheter og utenforskap. Rapportering og vurderinger på de ulike utviklingsområdene er en viktig del av grunnlaget for kommunens planlegging, tjenesteyting og økonomiplanprosess.

Styring og demokrati

Innbyggernes tillit til og tilfredshet med kommunen er viktig for lokaldemokratiet. Engasjerte innbyggere er viktig for å fremme samfunnsdeltakelse og samarbeid.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Forventningspress over tid har skapt et økende gap - mellom det som i sum forventes av kommunene og det som er mulig å levere med tilgjengelige ressurser. • Forventningsgapet blir mer tydelig i omstillingsprosessene kommunen står i. • Forventingsgapet kan føre til svekket tillit og at innbyggere i mindre grad engasjerer seg.	• Kommunen deltar i DEMRE-prosjektet, med formål om å avklare forventninger gjennom dialog mellom lokalpolitikere og innbyggere. • Kommunikasjon er egen strategi, særlig i omstillingsprosesser, for å skape en mer realistisk virkelighetsforståelse og avklare forventninger.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Valgdeltakelse, kommunestyrevalg 2023	63,3 %	58,5 %	Økning		
Åpenhetsbarometer. Systemer og løsninger for å sikre åpenhet og innsyn (opptil 26 poeng)	17,0	20,0	Økning		
Plassering Kommunebarometeret, årlig samlet rangering	94. plass	115. plass	Økning		
Andelen som mener de kan stole på løfter fra politikere	Ikke målt	38 %	Økning		
Innbyggere sin opplevelse av mulighet til å påvirke kommunale beslutninger som engasjerer dem (KS lokaldemokratiundersøkelse)	Ikke målt	37 %	Økning		

Vurdering:

- Valgdeltakelsen er mål på samfunnsdeltakelse og engasjement. I Rana har gått valgdeltakelsen blitt lavere siden sist kommunestyrevalg i 2019.
- I 2024 ble det gjennomført en lokaldemokratiundersøkelse, der Rana scorer lavere sammenlignet med de 35 kommunene som gjennomførte undersøkelsen i 2022. Mulig årsak til lav score kan være at Rana har stått i flere krevende omstillingsprosesser siste årene.

Demografi

Befolkningens demografi og framskrivning er viktig kunnskapsgrunnlag for planlegging, omstilling av kommuneøkonomi og tjenester, og fremtidig bruk av personellressurser og bygg.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• I Rana kommer økningen av eldre raskere og mer komprimert på grunn av industrietablering på 60- og 70-tallet. • En raskt aldrende befolkning neste årene gjør at behovet for kommunale helse- og mestringstjenester øker, samtidig som mangel på arbeidskraft blir en større og større utfordring. • Rana har lavere innvandrerandel sammenlignet med de største bykommunene i Nord-Norge.	• Det er satt i gang omfattende prosesser for at tjenester og økonomi skal tilpasses den demografiske realiteten. • Samarbeidsavtaler og strategisk dialog med frivilligheten skal bidra til å dempe tjenestebehovet. • Innbyggere skal settes i stand til å bo hjemme så lenge som mulig. • Det digitale krafttaket - kommunen skal digitalisere alt som kan digitaliseres. • Det forventes at store samfunnsprosjekter som ny flyplass og dypvannskai bidrar til attraktivitet, tilflytting og mer bærekraftig demografisk utvikling på sikt.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Dimensjon
Antall innbyggere pr. 1/1	25 926	25 927	Vekst		
Andel av befolkningen 0-17 år	19,0 %	18,9 %	Økning		
Andel av befolkningen 80 år +	5,5 %	5,7 %			
Innvandrere og norskfødt med innvandrerforeldre	8,6 %	9,1 %	Økning		

Vurdering:

- Kommuneplan 2024-2036 legger føringer for omstilling og nytenking i kommunens møte med demografien. Digitalisering, økt bruk av teknologi og kunstig intelligens er viktige forutsetninger. Det samme er et mer målretta samarbeid med frivilligheten.
- Møteplasser for eldre og unge, og eldre som ressurs er viktige satsinger i videre samarbeid med frivilligheten.
- Samarbeid med næringsliv og frivillighet om en mer aldersvennlig samfunnsutvikling er viktig når innbyggere skal bo lengst mulig hjemme. Tiltak som gjør at eldre kommer seg ut, særlig i vinterhalvåret er viktig for å forebygge sykdom og ensomhet.

Rekruttering og sysselsetting

Ranasamfunnets evne til å rekruttere og beholde nye innbyggere, sikre høy sysselsetting og forebygge utenforskap er avgjørende for tjenesteleveranser i fremtiden.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Befolkningsframskrivinger kombinert med demografisk utvikling viser økende utfordringer med å dekke behovet for arbeidskraft. • Mange bransjer i Rana har alle rede store utfordringer knyttet til rekruttering. • I kommunens tjenester vil knapphet på personell bli mer krevende enn det økonomiske tiltak kan motvirke. Særlig har helse og mestring store rekrutteringsutfordringer. • Andelen unge innvandrere som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring er vesentlig høyere enn total andel unge i utenforskap. • Cirka 25 prosent av ukrainske flyktninger er over 55 år. De har ikke rett eller plikt til deltakelse i introduksjonsprogrammet, kun rett til økonomisk sosialhjelp. Det betyr økt utenforskap.	• Oppvekstsektoren har forsterket satsing på tidlig innsats og forebygging for å redusere andel som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring. • Kommunens rekrutteringsstrategi gir tydelig retning for rekrutteringsarbeid på alle nivå i kommunen. Det samarbeides om tiltak knyttet til omdømmebygging, tiltrekke og beholde arbeidskraft. • NAV øker oppfølging av unge under 30 om økt deltakelse i arbeid/skole. • Samarbeid mellom NAV, Flyktningetjenesten og Rana Voksenopplæring om å få flere flyktninger i arbeid.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Aldersbæreevne (Ressursportal)	3,43	3,35	Økning		
Utenfor arbeid, utdanning og opplæring 15-29 år, totalt	7,6 %	7,7 %	Reduksjon		
Utenfor arbeid, utdanning og opplæring 15-29 år, innvandrere	17,5 %	19,5 %	Reduksjon		
Arbeidsledighet, helt ledige, prosent av arbeidsstyrken		1,6 %	Lav		
Andel sysselsatte 15-74 år	69,3 %	68,9 %	Høy		
Overgang fra introduksjons-program til arbeid/utdanning	69,0 %	67,4 %	Økning		

Vurdering

- Det er positivt med tiltak og samarbeid på tvers som skal redusere andelen unge og innvandrere som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring.
- Hvis vi skal lykkes med å beholde og integrere innvandrere/flyktninger i arbeidslivet, er blant annet sosiale nettverk, deltakelse og opplevd tilhørighet viktige faktorer, men vanskelige å finne gode indikatorer på. Kunnskap om suksessfaktorer i prosessen med å integrere nye ansatte (onboarding), og hvorfor noen avslutter arbeidsforholdet (offborarding) er viktig.
- Oppfølging av kommunens rekrutteringsstrategi, årlig oppdatering av handlingsdelen og samarbeid på tvers bidrar til at arbeidet med rekruttering blir mer målrettet og kunnskapsbasert.
- Det er viktig at kommunen også er en tilgjengelig praksisarena og døråpner til yrkeslivet.

Økologisk bærekraft

«Norges grønne industrihovedstad – framtida er fornybar» er visjonen til Rana kommune. Bevaring av naturmangfold og naturressurser, reduksjon av forurensning og avfall, bærekraftig landbruk og matproduksjon og ikke minst klimavennlige løsninger er viktige innsatsområder.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter

• Utviklingen mot et lavutslippsamfunn går ikke raskt nok.
• Klima-, natur- og miljøutfordringer tiltar.
• Det er økt press på å redusere energiforbruk.
• Behovet for tilgang på fornybar energi øker
• Økt press på naturområder.
• Nedgang i antall gårdsbruk og lokal matproduksjon.
	• Satsingsområder og strategier i kommuneplanen for grønn utvikling.
	• Vedtak om at kommunen skal bidra til å stanse den negative påvirkningen arealbruken har på naturen igjennom å:
	  ○ klima- og naturhensyn i arealpolitikken
	  ○ arealregnskap og naturregnskap
	  ○ identifisere arealer med potensiale for restaurering
	  ○ kommunedelplan for naturmangfold
	• Klimabudsjett er styringsverktøy for klima- og energiplanlegging.
	• Opprettelse av klimafond.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Utslipp klimagasser utenom industri, CO2-ekv., i 1000 t, referanseår 2009	95	89	Reduksjon (62)		
Registrerte EL-biler (93 biler ved første registrering i 2016)	1422	1826	Økning		
Registrerte biler hybrid ladbar (67 biler ved første registrering i 2016)	753	881	Økning		
Gjennomsnittlig kjørelengde, km per personbil per år (11 680 km i 2016)	10 078	10 289	Reduksjon		
Miljøsertifiserte bedrifter, antall (referanseverdi 2011 er 11 bedrifter)	48	44	Økning (50)		
Energiforbruk kommunale bygg kWh/m^2	202	195	Reduksjon (185)		
Avfall, andel husholdningsavfall til ombruk og materialgjenvinning, i prosent	46 %	49 %	Økning (55 %)		
Antall vannforekomster som har oppnådd god økologisk tilstand og godt økologisk potensial, i prosent	86	86	God (100%)		
Luftkvalitet, overskridelse av grenseverdi for støv (PM10) antall døgn	9	12	Reduksjon (7)		
Dyrket/dyrkbar jord omdisponert til andre formål enn jordbruk, daa	2	0,1	Minst mulig		
Vanntap i distribusjonsnett for drikkevann, i prosent (samlet for alle kommunale vannverk)	55,6 %	51,7 %	Reduksjon		

Status og rapportering på kommunens klimabudsjett

Klimabudsjettet er kommunens styringsdokument for klima- og energiplanlegging. Det viser utslippsstatus, historikk, framskrivninger, tiltak som er gjennomført og ikke minst tiltak som skal gjennomføres.

Klimabudsjettet skal rapporteres på lik linje med virksomhetenes økonomiske rapportering.

Status for tiltakene i klimabudsjettet

Tiltak	Status	Vurdering	Bærekraft
Sykkelparkering rådhuset	Det ble kjøpt inn mobile sykkelparkeringer i 2023. Disse er tenkt å prøves ut i 2025	🟡	
Renovering av garderober rådhuset	Garderobene er oppgradert og åpnet for ansatte før jul i 2024	🟢	
Elsykler i kommunens tjeneste	Ikke påbegynt. Lade- og parkeringsmuligheter må på plass på rådhuset først.	🔴	
Tilrettelegge for overgang til elbiler på bydrift	Lading og parkeringsmuligheter har begynt å prosjekteres. Arbeidet starter i 2025	🟡	
Utskifting av kommunale biler til elbiler	Gjennomføres	🟡	
Økt bruk av nettbaserte møter	Gjennomføres	🟢	
Samkjøring på befaringer/tilsyn	Gjennomføres	🟢	
Snarveiprosjekt	I 2024 ble ytterligere 12 snarveier skiltet, og snarveier utenfor byområdene ble kartlagt. I løpet av året ble det hentet inn pris for å rydde skog og legge flis på én snarvei. Totalt er 33 snarveier skiltet og over 200 snarveier kartlagt i sentrum og bydelene.	🟢	
Gang- og sykkelveier - oppgradering	Ikke påbegynt på grunn av ressurser		
Etablering av ladestasjoner på kommunale parkeringsplasser	Det er bevilget penger for 2025 for etablering av ladestasjoner på kommunale ladestasjoner.		
Gratis buss til ungdom	Ikke påbegynt. Må sees i sammenheng med ny kollektivplan		
Deltakelse i klimanettverk Nord-Norge	Gjennomføres	🟢	

Miljøfyrtårnsertifisering i kommunen	Ikke påbegynt/Utsatt	
Klimahensyn i anskaffelsesprosesser	Gjennomføres	
REKO-ring og Bondens marked	Ikke påbegynt	
Utbytting av gatelys til LED	Gjennomføres. Prosjektet regnes med å fortsette i 2025 og 2026	
Energieffektivisering	Gjennomføres	
Bruk av massivtre i nybygg og restaureringer	Ingen nybygg i 2024	
Øke kildesorteringen i kommunale bygg	Det pågår en tilpasning i henhold til leverandører av avfallstjenester for å øke kildesorteringen	
Gjenbrukslager	Er i dialog med leverandører og samarbeidspartnere	

Klimafondet

I 2023 fikk ble det opprettet et klimafond og vedtatt retningslinjer for dette. Klimafondet skal brukes til konkrete tiltak som bidrar til kutt i utslipp. Mange klimatiltak er kostnadskrevende og utfordrende å få finansiert. Med klimafondet vil ubrukte midler fra ett år, kunne muliggjøre et større klimatiltak et annet år. Klimafondet kan del- og fullfinansiere klimatiltak, eller brukes som kommunal egenandel for å søke om midler fra andre støtteordninger.

I 2024 ble det brukt midler fra klimafondet til frøbibliotek, arrangementer på biblioteket og renovering av garderober på rådhuset. Snarveiprosjektet og innkjøp av elsykler til kommunal tjeneste fikk også innvilget tilskudd, men har søkt om å få overført midlene til 2025.

Saldo per 31.12.2024 var 2,65 mill. kr.

Status klimagassutslipp 2023

Sektorvis fordeling av ikke-kvotepliktige klimagassutslipp i Rana for 2023 er vist i figuren under. Miljødirektoratets utslippstall er publisert med ett års forsinkelse, og nyeste tilgjengelige utslippstall er derfor for 2023.

Seksti prosent av utslippene kommer fra veitrafikk og annen mobil forbrenning. Sektoren annen mobil forbrenning omfatter alt av ikke-veigående maskiner som går på avgiftsfri diesel - for eksempel anleggsmaskiner og traktorer. Sektoren annet omfatter ikke-kvotepliktige utslipp fra industri og energiforsyning. Utslippene i 2023 var 89 000 tonn CO2-ekvivalenter, en nedgang på seks prosent fra 2022. Alle sektorene, unntatt annet og oppvarming, hadde en reduksjon i utslipp fra 2022 til 2023.

Tabell 22. Ikke-kvotepliktige klimagassutslipp i Rana kommune i 2023. Kilde: Miljødirektoratet.

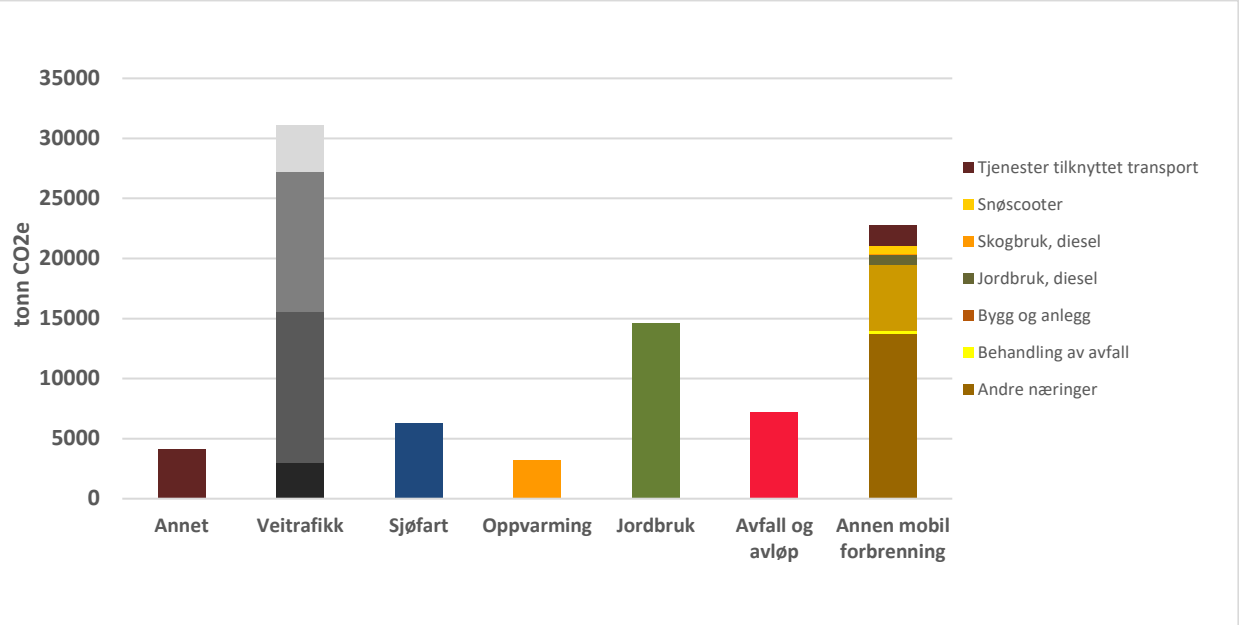

Status for klimamål

Kommuneplan 2024-2036 peker ut en tydelig retning mot grønn utvikling. Kommunens klimamål er at ikke-kvotepliktige klimagassutslipp reduseres med 40 prosent innen 2030 og 90 prosent innen 2050, sammenliknet med referanseår 2009.

Ifølge Miljødirektoratets utslippstall var utslippene redusert med 13 prosent i 2023 i forhold til 2009. Dette betyr at vi må redusere ytterligere 30 000 tonn årlige CO2-ekvivalenter for å nå klimamålet for 2030. Framskrivningene av klimagassutslipp i Rana viser at klimamålet ikke vil nås med dagens vedtatte nasjonale og lokale tiltak.

Veitrafikk

Dette er den største kilden til ikke-kvotepliktige utslipp i kommunen og omfatter utslipp fra personbiler, varebiler, busser og tungtransport. Utslipp fra veitrafikk har store potensialer for utslippsreduksjon. Sektoren har hatt en gradvis nedgang siden 2009, noe som skyldes overgang til el- og hybridbiler.

Elektrifisering av biler i kommunal tjeneste gir reduserte utslipp. Økt bruk av nettbaserte møter og hjemmekontor bidrar også til en reduksjon innen veitrafikk. Snarveiprosjektet som startet opp i 2023 skal bidra til at flere velger å bytte ut bilen med sykkel og gange.

Annen mobil forbrenning

Denne sektoren omfatter utslipp fra bruk av avgiftsfri diesel og bensin til ikke-veigående motorredskaper som traktorer, anleggsmaskiner og snøscootere. Avgiftsfri diesel brukes blant annet i næringer som bygg og anlegg, industri, jordbruk og skogbruk. Utslippene fra denne sektoren har økt siden 2009.

Kommunen har de senere årene bidratt til reduserte utslipp fra anleggsmaskiner på anleggsplass ved bygging av nye Gruben og Båsmo skoler, samt nye gymsaler på Båsmoen og Selfors.

Sjøfart

Denne sektoren omfatter klimagassutslipp fra all sjøfart innenfor kommunen, det vil si at utslipp fra både innenriks, utenriks og gjennomfartstrafikk er inkludert. Utslippene fra sjøfart har vært relativt stabile de siste årene. Et viktig tiltak i kommunen var etablering av landstrøm ved Rana Industriterminal i 2018. Den nye dypvannskaia, som er under bygging, vil også ha landstrøm. Den skal etter planen være ferdig i 2026.

Avfall og avløp

Denne sektoren omfatter klimagassutslipp fra utslippskildene avfallsdeponigass, biologisk behandling av avfall samt utslipp fra avløp. Utslippene fra avfall og avløp har vært relativt stabile de siste årene.

Andre tiltak

- Karbonlagring i bygg ved bruk av massivtre ved nye Båsmo og Gruben skole og nye gymsaler på Båsmo og Selfors
- Utbytting av gatelys til LED
- Byutvikling med vekt på grønnstrukturer og urbanisering
- Utvikling av gang- og sykkelveinett, f.eks. ny vei i Brennåsen
- Utfasing av fossile kilder i Mo fjernvarme
- Klimahensyn i anskaffelsesprosesser

Samfunnssikkerhet og beredskap

Klimaendringer og geopolitisk uro gjør at samfunnssikkerhet og beredskap vil bli enda viktigere i årene som kommer.

Kommunene må blant annet forberede seg på flere uønska hendelser knyttet til ekstremvær. Det blir mer viktig å forebygge at det oppstår skader fra flom, skred, havnivåstigning, stormflo, erosjon og overvann. Særlig gjelder dette arealer til matproduksjon, drikkevannskilder, kraftforsyning og kommunikasjon- og transportinfrastruktur.

Geopolitisk er hackerangrep mot digital infrastruktur eksempler på hendelser som kommunene må være forberedt på. Bruk av ny teknologi og kunstig intelligens vil øke kommunenes sårbarhet.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Geopolitisk uro og konsekvenser av klimaendringer har endret trusselbildet for norske kommuner. Vi må være forberedt på flere uønska hendelser som krever høyere beredskap. • Kommunen må være forberedt på økte og uforutsigbare kostnader knyttet til klimaendringer og ekstremvær. • Geopolitisk uro kan påvirke inflasjon og rentenivå, og gir mer uforutsigbar kommuneøkonomi. • Fare for cyberangrep øker med økt digitalisering, og bruk av ny teknologi og kunstig intelligens.	• Kommunen har oppdatert ROS, oppdaterte analyser og planverk, og gjennomfører øvelser på å håndtere uønska hendelser på overordna nivå (iht. gjeldende lovverk). • Klimatilpassingstiltak ivaretas i alt relevant planarbeid. • Økt kunnskap om ras, flom, skred og overvann. • Samfunnssikkerhet og beredskap har økt oppmerksomhet i Kommuneplan 2024-2036, samfunnsdel med arealstrategier. • Kommunen har opprettet vedlikeholdsfond med handlingsplan for bruk av midlene, for å sikre framtidsretta infrastruktur. • Økt samarbeid øst-vest i Nordan, om infrastruktur, militærmobilitet og forsyningssikkerhet.

Vurdering:

- Kommunen jobber godt med helhetlig og proaktivt sikkerhet- og beredskapsarbeid på alle nivå i kommunen, basert på oppdaterte ROS-analyser.
- Strategisk samarbeid øst-vest har økt fokus på militært sikkerhet- og beredskapssamarbeid. Sverige og Finland er blitt medlem i NATO, og samarbeidet langs E12 har også stor betydning for sikkerhet- og beredskapspolitikken i nordområdene som helhet.
- ROS og beredskapsplaner i kommunens sektorer må kobles bedre opp mot overordna ROS og beredskapsplanverk, slik at alle avdelinger er godt forberedt på uønskede hendelser.
- Egenberedskap i befolkningen, og økt samarbeid med næringsliv og frivilighet om totalforsvaret vil være viktige innsatsområder i årene som kommer.

Sosial bærekraft og folkehelse

Folkehelseloven legger grunnlag for hvordan kommunen skal jobbe med å fremme og utjevne befolkningens helse. Gode oppvekstsvilkår, tilgang til utdanning og arbeid, og trygge og inkluderende lokalsamfunn er viktige forutsetninger for god folkehelse. Mål og strategier i kommunens planer/strategier skal være egnet til å møte de utfordringene kommunen mener er viktigst.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Økende fattigdom, ulikhet og boligutfordringer. • Det er geografiske levekårsforskjeller mellom bydelene. • Mange unge står utenfor arbeid, utdanning og opplæring, og andelen er betydelig høyere blant innvandrere. • Rana har høyt frafall i videregående opplæring, samtidig er det tydelig sosial ulikhet i frafall. • Mange unge og eldre opplever psykiske problemer og ensomhet. • Rana har en høy andel utføre. • Utfordringer knyttet til sosial bærekraft og folkehelse er vedvarende og komplekse.	• Folkehelse og sosial bærekraft er gjennomgående perspektiv planverk og kommunens tjenester. • Helse og mestring har satt ny retning for tjenesteutviklingen, som også sikrer aldersvennlig samfunn og bo-hjemme-reformen. • Samordne og systematisk innsats for å forebygge utenforskap og inkludere flere i arbeid. • Kommunen har utarbeidet og vedtatt strategi for å forebygge økt fattigdom. • Kommunen deltar i Folkehelseprogrammet (Hdir). • «Tidlig inn Rana» er med å samordne forebygging og tidlig innsats i tjenester. • Oppvekstløft Nord – samarbeid mellom O6-kommunene med fokus på barns første leveår. • Dialog og samarbeidsavtaler med frivilligheten rettes inn mot viktige utfordringer og vedtatte prinsipper.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Gjennomføring i videregående opplæring (totalt) 1)	75 %	76 %	Økning		
Gjennomføring i videregående opplæring (foreldre med vgs. som høyeste utdanningsnivå) 2)	66 %	68 %	Økning		
Andel 15-29 år utenfor arbeid, utdanning og opplæring, totalt	7,5 %	7,6 %	Reduksjon		
Andel innvandrere 15-29 år utenfor arbeid, utdanning og opplæring	17,5 %	19,5 %	Reduksjon		
Mottakere av stønad til livsopphold, 20-66 år	21 %	20 %	Reduksjon		
Mottakere av uføreytelser samlet, 18-66 år (3 års gjennomsnitt)	16,2 %	16,2 %	Reduksjon		
Mottakere av uføreytelser samlet, 18-44 år (3 års gjennomsnitt)	9,7 %	10,0 %			
Inntektsulikhet - Gini-koeffisient	0,2	0,2	Lav		
Andel i arbeid/utdanning etter endt introduksjonsprogram	69,0 %	67,4 %	Økning		
Vedvarende lavinntekt (husholdninger), andel alle aldre	6,3 %	6,3 %	Reduksjon		
Plaget av ensomhet, ungdomsskoleelever (Ungdata)	27 %	25 %	Reduksjon		
Psykiske plager ungdom (Ungdata)	16 %	17 %	Reduksjon		
Vold og mishandling, anmeldte tilfeller	189	206	Reduksjon		
Treffsteder for unge, opplevelse av at tilbudet er bra (Ungdata)	49 %	42 %	Økning		
Trygghet i nærmiljøet (Ungdata)	87 %	89 %	Økning		
Fornøyd med lokalmiljøet, ungdom (Ungdata)	68 %	65 %	Økning		
Antall pensjonister som deltar i humanitært frivillig arbeid	102	80	Økning		
Andel enslige over 80 år (Ressursportal) (landet 58,9 %, KG9 57,3 %)	62,0 %	60,4 %	Reduksjon		

1) Viser total andel elever som gjennomfører videregående opplæring.

2) Viser andel elever som gjennomfører videregående opplæring, som har foreldre med videregående skole som høyeste utdanningsnivå.

Vurdering:

- Det er iverksatt en rekke tiltak innenfor folkehelse og sosial bærekraft. Arbeidet med å forebygge helseutfordringer og utenforskap, og inkludere flere i arbeid er svært viktig i vår demografiske kontekst. Det samme gjelder arbeidet med å legge til rette for et aldersvennlig samfunn og at eldre kan bo lenger hjemme.
- Frivilligheten gjør en formidabel innsats i folkehelsearbeidet. Samarbeidsavtaler med frivilligheten basert på vedtatte prinsipper vil bidra til tettere og mer målretta samarbeid for å fremme folkehelse og sosial bærekraft. Nye og innovative tiltak og samarbeid med frivilligheten for å forebygge utenforskap har også stor betydning for næringslivet.
- Eldre som ressurs er en viktig strategi (forankret i Frivilligstrategi), både for frivilligheten, for kommunens tjenester, og for å motvirke ensomhet.

Bolig

Å ha en bolig er en grunnleggende forutsetning for livskvalitet, velferd og samfunnsdeltakelse. Selv om de fleste har et trygt sted å bo, er det mange som nå sliter økonomisk på grunn av økte levekostnader og høye rentekostnader.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Andelen vanskeligstilte på boligmarkedet har økt med økte leve- og rentekostnader. • Ventetiden for gjennomgangsbolig har økt, og tilgangen på kommunale boliger har blitt mindre. • Det mest utfordrende for kommunen er å skaffe bolig til de som ikke har boevne. • Generell økning i byggekostnader, og strenge krav til utforming og standard bidrar til økte driftskostnader og økt husleie ved bygging av boliger for vanskeligstilte. • Flere ber om avdragsfrihet på startlån på grunn av økte levekostnader. • Økt press på saksbehandling knyttet til startlån. • Med økte renter og levekostnader er det generelt blitt mer utfordrende å beholde og kjøpe bolig, særlig for unge og eldre.	• Boligstrategi for Rana kommune 2022-2025. • Boligsosial dag – styrke boligsosialt arbeid på tvers av aktører internt og eksternt. • Økt låneramme fra Husbanken, til startlån og tilskuddsmidler til vanskeligstilte. • Bygging av fire boenheter (modulbygg) til personer i boligkrise. • KOBO – digitalt system for kommunale utleieboliger. • Avvikling av over-/underkurs startlån. • Revisjon av retningslinjer for startlån. • Tildeling av bolig til vanskeligstilte er overført til Tildelingskontoret. • Førstegangsbosetting av flyktninger håndteres av flyktningkontoret og Byggdrift. • Direktebooking av saksbehandlere i kommunens portalløsning.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Bostedsløse i Rana	32	21	Reduksjon		
Bor trangt, andel alle aldre	6,3 %	6,0 %	Reduksjon		
Bor trangt, andel 0-17 år	14,6 %	13,2 %	Reduksjon		
Tildelt startlån barnefamilier	60 %	62,3 %	Økning		
Antall husholdninger tildelt startlån (tidligere leid kommunal bolig)	10	7	Reduksjon		
Antall husstander som har fått utbetalt bostøtte	538	526	Reduksjon		
Andel husstander med utbetaling av bostøtte som er barnefamilier	23,5 %	25,3 %	Økning		

Vurdering:

- Boligmarkedet har endret seg betydelig i 2024. Hovedgrunnen er renteøkning, og at Freyr høsten 2023 gikk bort fra den opprinnelige planen om å produsere battericeller i Rana. Den forventa etterspørsel etter boliger uteble, og boligmarkedet går tregere.
- Kommunens ansvar gjelder vanskeligstilte på boligmarkedet. Startlån er det mest effektive virkemidlet kommunen har for å nå kommunens boligpolitiske mål om at flere skal kunne eie egen bolig.
- God og løpende oversikt over boligbehov og tilgjengelige boliger for vanskeligstilte er viktig kunnskap. Kommunen må særlig følge med på behov og tilgjengelighet dersom det skal bosettes flere flyktninger.
- Endringer i demografien og økende behov for aldersvennlige boliger må være et gjennomgående hensyn i kommunenes boligpolitikk og for lokale utbyggere.
- Kommunen kan i større grad ta i bruk utbyggingsavtaler for å sikre boligsosiale hensyn i større boligprosjekt.

Næringsutvikling

Visjonen om *Norges grønne industrihovedstad – framtida er fornybar* er godt forankret i Kommuneplanens samfunnsdel, økonomiplan og temaplan næringsutvikling. Innenfor prioriterte næringsområder – industri, destinasjonsutvikling og offentlige virksomheter – har temaplan næringsutvikling strategier for å fremme vekst, bærekraft, kompetanse, innovasjon, omdømme, attraktivitet, bolyst og framtidsretta infrastruktur.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Geopolitisk uro og global handelskrig gir økt uforutsigbarhet for næringsliv og arbeid med næringsutvikling. • Usikkerhet knyttet til fremtidig tilgang på fornybar energi. • Behov for tilgang på nærings- og industriareal kommer i konflikt med hensyn til bærekraftig bruk av arealer. • Fremtidig tilgang på arbeidskraft er en økende utfordring. • Mangel på statlige subsidieordninger for nye grønne industriprosjekter.	• Tettere samarbeid med Sverige og Finland om infrastruktur/E12-korridor er positivt også for næringssamarbeid og turisme. • Prosjekt VekstMObilisering med seks satsingsområder; næringsutvikling, kommunikasjon, Welcome to Mo i Rana, utdanning, attraktivitet og grønn mobilitet og infrastruktur. • Prosjektet Venture North, Invest in Rana region Norway med formål om å profesjonalisere, markedsføre og tilrettelegge for nasjonale og internasjonale virksomheter. • Masterplan Bærekraftige turistmål.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
NHOs Kommune-NM 2024, rangering totalscore attraktivitet og vekstkraft	73. plass	93. plass			
NHOs Kommune-NM 2024, rangering etter næringsvariasjon	14. plass	16. plass			
NHOs Kommune-NM 2024, rangering etter arbeidsmarked (sysselsetting, sykefravær, uføre, arbeidsledighet)	153. plass	123. plass			
NHOs Kommune-NM 2024, rangering etter kompetanse	38. plass	42. plass			

Vurdering

- Kommuneplanens samfunnsdel, økonomiplan og temaplan for næringsutvikling gir retning mot grønn næringsutvikling og bidrar til å løfte kommunen som tilrettelegger og pådriver. Prioriterte næringsområder og prosjekter i temaplan næringsutvikling er fortsatt aktuelle. Fremdriften vurderes som god, men det er likevel behov for styrket innsats på igangsatte satsinger.

- Det oppleves økende interesse for nye industrietableringer i Rana. Store samfunnsprosjekter som ny flyplass og dypvannskai har stor betydning for videre næringsutvikling i Rana.
- En mer alvorlig sikkerhetspolitisk situasjon, nasjonale signaler om økt budsjett til forsvar, sikkerhet og beredskap, og økt samarbeid øst/vest kan åpne for muligheter innen nasjonal forsvarsindustri.
- Det er viktig at Rana fortsatt er en aktiv og framoverlent vertskommune for grønn industri, og samtidig pådriver overfor nasjonale myndigheter om tilgang på forutsigbar og fornybar energi og konkurransedyktige støtteordninger.

Digital infrastruktur

I møtet med mangel på kompetanse og arbeidskraft er digitalisering, økt bruk av teknologi og kunstig intelligens viktige forutsetninger for å sikre fremtidens velferdstjenester. Digitalisering bidrar til å gjøre mange tjenester mer tilgjengelige, effektive og enklere å bruke. Ny teknologi og kunstig intelligens bidrar til bedre beslutningsgrunnlag på mange områder, og effektiviserer kommunens ressursbruk. Ansatte og innbyggernes kompetanse og bruk av digitale verktøy, og kvaliteten på digital infrastruktur påvirker fremdrift og gjennomføring i digitalisering av tjenester.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Krigen i Europa har økt det digitale trusselbildet for norske kommuner. Gjentatte cyberangrep krever kontinuerlig oppdatering av sikkerhetstiltak og samtidig implementering av nye tiltak. • Ny teknologi/velferdsteknologi krever høy hastighet, og mer sikre og robuste nett internt i kommunen. • Kommunen står overfor juridiske og tekniske utfordringer i digitaliseringen, som eierskap og forvaltning til løsninger, tilgang til data, datasikkerhet og personvern. • Noen innbyggere har utfordringer med å henge med i den digitale utviklingen. Grupper med høyest risiko for digitalt utenforskap er eldre og lite integrerte innvandrere. Årsaker kan handle om tilgang, digitale ferdigheter, forståelse av	• Utbygging av kommunale/interne fibernett gjøres fortløpende, med utgangspunkt i behov for raske, sikre og robuste nett på kommunale lokasjoner. • Digitaliseringssenter skal etableres i 2025, med formål om å koordinere og samhandle med sektorene i felles digitaliseringsprosjekt. • Flere prosjekt i sektorene er iverksatt, med ny teknologi som robotisering og kunstig intelligens. • Det samhandles med Digitale Helgeland i flere digitaliseringsprosjekter. • Kommune arbeider med sikkerhetstiltak i tråd med nasjonale anbefalinger fra nasjonale sikkerhetsmyndigheter (NSM). Fordi trusselbildet endres hele tiden er det løpende behov for nye tiltak.

kommunens organisering og tjenester, språkbarrierer, og helse- og livssituasjon.	• Det jobbes godt med sikkerhetsopplæring i kommunen for å øke bevissthet rundt personvern og informasjonssikkerhet. • Veiledning på digitale tjenester gjennom Digi-hjelp på Innbyggertorget, prøveordning Digi-kafe på biblioteket, og språkkafe på biblioteket.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Dimensjon
Andel innbyggere med digital postkasse totalt.		46,1 %	60 %		
Andel innbyggere 36-45 år med digital postkasse.		68,0 %	90 %		
Antall innbyggere som har reservert seg mot digital kommunikasjon med det offentlige.		897	Reduksjon		

Vurdering:

- Digitalisering og bruk av ny teknologi pågår i alle sektorer. Både søknader, saksbehandling, informasjon og kommunikasjon, betalingstjenester, læringsplattformer, og mange helse- og omsorgstjenester digitaliseres. Et digitaliseringssenter vil spille en viktig rolle for sektorenes samhandling, fart og gjennomføringsevne.
- Hastighet og kapasitet på internt nett vurderes som god. Nettet bygges ut ved behov, og parallelt med digitalisering og bruk av ny teknologi i tjenestene.
- Kommunen har potensial for økt gjennomføringstakt når det gjelder digitalisering. Ressurser og kompetanse internt er avgjørende. Samtidig er innbyggernes digitale ferdigheter og bruk av digitale tjenester viktige faktorer som påvirker valg og prioriteringer i digitaliseringsprosjekt i kommunen.
- Vurdert mot sammenlignbare kommuner har Rana omtrent like mange digitale innbyggere som gjennomsnittet. Vurdert mot behovet for digitalisering av tjenester på grunn av fremtidig ressursmangel, har kommunen fortsatt for få digitale innbyggere. Veiledning og opplæring av innbyggere for å øke farten på digitaliseringen og forebygge utenforskap er en viktig strategi.
- Digitalisering i kommunen er en strategisk krevende omstilling som krever økt kompetanse blant ansatte. Digitaliseringen i kommunens tjenester vil også kreve organisasjonsendringer som kan bli omfattende på alle nivå.

- Kommunen jobber systematisk og godt med sikkerhetstiltak. Sårbarhet overfor dataangrep er i konstant endring, og det vurderes nye tiltak kontinuerlig.

Oppsummert

Hvordan det går med samfunn, befolkning og bærekraft vurderes opp mot kommunens situasjon og langsiktige utfordringer, kommunens planverk og FNs bærekraftsmål. De langsiktige utfordringene er i stor grad knyttet til endringer i demografien, økende mangel på arbeidskraft, klimaendringer og konsekvenser, ulikheter og utenforskap, og samfunnssikkerhet og beredskap.

God økonomistyring på lang sikt og gode analyser av hvordan fremtiden blir er viktige forutsetninger for videre utvikling av kommunens tjenester, og for å ivareta rollen som samfunnsutvikler. Med betydelig flere eldre og færre i arbeidsfør alder omstilles det nå i økonomi, tjenester og bruk av lokaler - i samsvar med overordna planer og gjeldende økonomiplan/budsjett-vedtak.

Omstilling bidrar samtidig til å øke gapet mellom det som forventes av kommunen, og det som er mulig for kommunen å yte med tilgjengelige ressurser. Kommunikasjon for å avklare kommunens situasjon og innbyggernes forventninger er et viktig verktøy i årene fremover.

I et langsiktig perspektiv vurderes utviklingen å gå i politisk vedtatt retning. Hovedsatsingsområder og strategier i overordna planer iverksettes og følges opp innenfor vedtatte rammer, og er styrende for utviklingen av samfunnet og kommunens tjenester. På en del utviklingsområder ser vi fremgang og nye muligheter. Brikkene er i ferd med å falle på plass på de store infrastrukturprosjektene som flyplass, sykehusstruktur og dypvannskai.

På andre utviklingsområder er utfordringene vedvarende, selv om kommunens kjernetjenester har iverksatt planer, tiltak og prosjekter for å forebygge, møte og redusere utfordringene. Ulikheter, utenforskap og klima/miljø er eksempler på vedvarende utfordringer.

Det er viktig å fortsette å jobbe kunnskapsbasert på tvers av sektorer og i samarbeid med næringsliv og frivillighet. Kommunestyret har vedtatt prinsipper for et mer målretta samarbeid med frivillighet. Arbeidet med å inngå samarbeidsavtaler som bygger på vedtatt prinsipper vil være et viktig grep for å møte mange av utfordringene vi står i.

Årsregnskap

Rana kommunes årsregnskap

Årsregnskapet til Rana kommune utarbeides i tråd med kommuneloven, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. (heretter forskriften), bokføringsloven, kommunale regnskapsstandarder og god kommunal regnskapsskikk.

Kommunen skal utarbeide følgende årsregnskap:

- Regnskap for kommunekassen
- Regnskap for hvert kommunalt foretak.
- Regnskap for annen virksomhet som er en del av kommunen som rettssubjekt, og som skal ha eget regnskap i medhold av lov eller forskrift.
- Samlet regnskap for kommunen som juridisk enhet (konsernregnskap)

Årsregnskapene skal bestå av et driftsregnskap og et investeringsregnskap. Driftsregnskapet og investeringsregnskapet skal deles inn og stilles opp på samme måte som årsbudsjettet. Årsregnskapene skal også bestå av et balanseregnskap og noteopplysninger.

Noteopplysninger følger som vedlegg til dette dokument.

Kommunens økonomireglement regulerer rekkefølgen på strykninger der rekkefølgen ikke er bestemt i lov eller forskrift.

Enhetene som inngår i konsernet, er Rana kommune og Mo i Rana Havn KF. Særregnskapene utarbeides som egne regnskaper.

Rana kommunes årsregnskap er avsluttet med et regnskapsmessig mindreforbruk før strykninger på 43,9 mill. kr. I henhold til forskriftens § 4-3, skal mindreforbruket reduseres så mye som mulig ved å stryke bruk av disposisjonsfond. Bruk av disposisjonsfond er redusert med tilsvarende beløp i henhold til regnskapsforskriften, og medfører at regnskapet avlegges i balanse etter strykning.

Både netto driftsresultat og brutto driftsresultat utgjør 5,2 prosent av driftsinntektene og er høyere enn vedtatt budsjett, på henholdsvis 3,3 prosent og 3,7 prosent.

Investeringsregnskapet er avsluttet med et udekket beløp før strykninger på 31,4 mill. kr. Herav utgjør korrigering av tidligere års feil 27,4 mill. kr. Spillemidler som var anordnet som inntekt i investeringsregnskapet, ble i tillegg inntektsført på nytt over flere år når de utbetalt av fylket, uten at fordringen mot fylkeskommunen ble nullet ut. Dette er nå korrigert.

I henhold til forskriftens § 4-5 skal det udekkete beløpet reduseres så mye som mulig ved å stryke avsetninger til ubundet investeringsfond. Avsetning til ubundet investeringsfond er redusert med 31,4 mill. kr, slik at investeringsregnskapet avlegges i balanse etter strykning.

Økonomiske oversikter

Nedenfor følger obligatoriske oppstillinger i form av økonomiske oversikter etter §§ 5.4 - 5.6 og §5.8 - 5.9 i forskriften.

Økonomisk oversikt drift viser kommunens og konsernets offisielle resultatrapport. Rapporten er satt opp etter forskriften § 5.6 og er lik for alle kommuner.

Brutto driftsresultat er forskjellen mellom driftsinntekter og driftsutgifter. I utgifts begrepet inngår avskrivninger, som utgjør en utgift for kommunene.

Netto driftsresultat er brutto driftsresultat korrigert for avskrivninger og netto finansutgifter.

Bevilgningsoversikt drift spesifiserer inntekter, finansinntekter og finansutgifter og anvendelsen av disse.

Bevilgningsoversikt investering er utarbeidet etter forskriften § 5.5 og viser alle inntekter og utgifter for investeringsregnskaper.

Kommunens og konsernets balanse, som viser bokført verdi av eiendeler, gjeld og egenkapital per 01.01 og 31.12 i regnskapsåret.

Alle tall i noter og økonomiske oversikter er oppgitt i hele tusen.

Økonomisk oversikt drift Rana kommune

Etter § 5-6 i forskriften

Økonomisk oversikt - drift	*Note*	*Regnskap 2024*	*Regulert budsjett*	*Opprinnelig budsjett*	*Regnskap 2023*
Driftsinntekter					
1 Rammetilskudd		949 198	957 594	959 376	924 459
2 Inntekts- og formuesskatt		845 914	840 960	840 960	799 621
3 Eiendomsskatt		123 351	124 210	110 060	107 892
4 Andre skatteinntekter		46 088	42 500	42 500	45 936
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten		75 513	69 649	61 132	54 278
6 Overføringer og tilskudd fra andre		324 104	219 694	219 001	293 308
7 Brukerbetalinger		78 560	76 628	77 242	76 491
8 Salgs- og leieinntekter		292 754	307 256	303 419	235 612
9 Sum driftsinntekter		**2 735 482**	**2 638 491**	**2 613 690**	**2 537 598**
Driftsutgifter					
10 Lønnsutgifter		1 350 295	1 391 845	1 391 593	1 250 411
11 Sosiale utgifter		224 717	215 744	215 327	200 705
12 Kjøp av varer og tjenester		682 995	626 034	601 288	536 453
13 Overføringer og tilskudd til andre		206 649	176 952	330 094	720 549
14 Avskrivninger	4	129 189	129 189	123 761	123 789
15 Sum driftsutgifter		**2 593 844**	**2 539 764**	**2 662 063**	**2 831 907**
16 Brutto driftsresultat		**141 637**	**98 727**	**-48 373**	**-294 309**
Finansinntekter		0	0	0	0
17 Renteinntekter		86 521	86 600	84 301	86 376
18 Utbytter		51 316	51 000	15 000	25 280
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		6 238	0	0	0
20 Renteutgifter		154 615	159 086	154 586	113 719
21 Avdrag på lån	10	119 366	119 400	119 400	110 500
22 Netto finansutgifter		-129 905	-140 886	-174 685	-112 564
23 Motpost avskrivninger	4	129 189	129 189	123 761	123 789
24 Netto driftsresultat		**140 921**	**87 030**	**-99 297**	**-283 083**
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:					
25 Overføring til investering		453 201	453 201	59 854	32 019
26 Avsetninger til bundne driftsfond	13, 14	38 384	20 342	20 101	29 392
27 Bruk av bundne driftsfond	13, 14	-39 889	-31 864	-20 480	-28 022
28 Avsetninger til disposisjonsfond	13	61 972	61 972	26 895	165 328
29 Bruk av disposisjonsfond	13	-376 935	-420 808	-185 667	-481 800
30 Dekning av tidligere års merforbruk	13	4 187	4 187	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		**140 921**	**87 030**	**-99 297**	**-283 083**
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		**0**	**0**	**0**	**0**

Økonomisk oversikt konsern

Økonomisk oversikt - drift konsern		*Regnskap 2023*	*Regnskap 2024*
Driftsinntekter			
1 Rammetilskudd		924 459	949 198
2 Inntekts- og formuesskatt		799 621	845 914
3 Eiendomsskatt		107 892	123 351
4 Andre skatteinntekter		45 936	46 088
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten		54 278	75 513
6 Overføringer og tilskudd fra andre		312 109	324 104
7 Brukerbetalinger		79 431	83 011
8 Salgs- og leieinntekter		323 070	316 668
9 Sum driftsinntekter		**2 646 796**	**2 763 846**
Driftsutgifter			
10 Lønnsutgifter		1 299 257	1 358 947
11 Sosiale utgifter		209 423	227 629
12 Kjøp av varer og tjenester		665 870	692 277
13 Overføringer og tilskudd til andre		638 853	206 649
14 Avskrivninger	4	127 330	132 244
15 Sum driftsutgifter		2 940 732	**2 617 746**
16 Brutto driftsresultat		**-297 259**	**146 100**
Finansinntekter			
17 Renteinntekter		85 830	87 720
18 Utbytter		25 280	51 317
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	6 238
20 Renteutgifter		116 300	156 933
21 Avdrag på lån	10	112 950	121 781
22 Netto finansutgifter		-116 528	-133 439
23 Motpost avskrivninger	4	127 330	132 244
24 Netto driftsresultat		**-283 134**	**144 905**
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:			
25 Overføring til investering		32 019	456 439
26 Avsetninger til bundne driftsfond	13, 14	29 392	38 384
27 Bruk av bundne driftsfond	13	-28 022	-39 889
28 Avsetninger til disposisjonsfond	13	166 320	62 717
29 Bruk av disposisjonsfond	13	-481 800	-376 935
30 Dekning av tidligere års merforbruk	13	0	4 187
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		**-282 091**	**144 905**
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		**-1 043**	**0**

Bevilgningsoversikt drift Rana kommune

Etter § 5-4 i forskriften

Bevilgningsoversikt - drift (regnskap)	*Note*	*Regnskap 2024*	*Regulert budsjett*	*Opprinnelig budsjett*	*Regnskap 2023*
1 Rammetilskudd		949 198	957 594	959 376	924 459
2 Inntekts- og formueskatt		845 914	840 960	840 960	799 621
3 Eiendomsskatt		123 351	124 210	110 060	107 892
4 Andre generelle driftsinntekter		121 601	112 149	103 632	100 214
5 Sum generelle driftsinntekter		2 040 063	2 034 913	2 014 028	1 932 186
6 Sum bevilgninger drift, netto		**1 769 237**	**1 806 997**	**1 938 640**	**2 102 706**
7 Avskrivninger	4	129 189	129 189	123 761	123 789
8 Sum netto driftsutgifter		**1 898 426**	**1 936 186**	**2 062 401**	**2 226 495**
9 Brutto driftsresultat		**141 637**	**98 727**	**-48 373**	**-294 309**
10 Renteinntekter		86 521	86 600	84 301	86 376
11 Utbytter		51 316	51 000	15 000	25 280
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		6 238	0	0	0
13 Renteutgifter		154 615	159 086	154 586	113 719
14 Avdrag på lån	10	119 366	119 400	119 400	110 500
15 Netto finansutgifter		-129 905	-140 886	-174 685	-112 564
16 Motpost avskrivninger	4	129 189	129 189	123 761	123 789
17 Netto driftsresultat		**140 921**	**87 030**	**-99 297**	**-283 084**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat		**0**	**0**	**0**	**0**
18 Overføring til investering		453 201	453 201	59 854	32 019
19 Avsetninger til bundne driftsfond	13, 14	38 384	20 342	20 101	29 392
20 Bruk av bundne driftsfond	13, 14	-39 889	-31 864	-20 480	-28 022
21 Avsetninger til disposisjonsfond	13	61 972	61 972	26 895	165 328
22 Bruk av disposisjonsfond	13	-376 935	-420 808	-185 667	-481 800
23 Dekning av tidligere års merforbruk	13	4 187	4 187	0	0
24 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		**140 921**	**87 030**	**-99 297**	**-283 083**
25 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		**0**	**0**	**0**	**0**

Nettobeløp bevilgninger til drift etter § 5-4 tilsvarende beløpet på post 6.

	Sektor	*Regnskap 2024*	*Regulert budsjett*	*Opprinnelig budsjett*	*Regnskap 2023*
10	Støttetjeneste	109 049	119 962	116 339	113 160
19	Rådmannen	7 123	13 428	12 276	6 790
20	Oppvekst og kultur	675 396	663 746	638 896	655 271
30	Helse og omsorg	712 624	725 905	699 788	712 896
35	NAV kommune	54 918	51 945	46 900	46 118
60	Tekniske tjenester	229 869	233 430	203 664	125 017
64	Selvkostområde Vann og Avløp	-56 194	-60 326	-60 326	-51 354
65	Selvkostområde Feiing	-411	-275	-275	341
71	Kirkelig fellesråd	15 526	15 569	15 569	16 025
80	Fellesområde drift	3 224	34 312	110 144	104 887
93	Finans	18 112	9 301	155 665	373 556
	Sum bevilgninger drift	**1 769 237**	**1 806 997**	**1 938 640**	**2 102 706**

Bevilgningsoversikt investeringer Rana kommune

Etter § 5-5 i forskriften

Bevilgningsoversikt - investeringer	*Note*	*Regnskap 2024*	*Regulert budsjett*	*Opprinnelig budsjett*	*Regnskap 2023*
1 Investeringer i varige driftsmidler	4	313 637	310 845	337 600	257 195
2 Tilskudd til andres investeringer		7 186	2 450	2 450	29 357
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	482 517	482 500	5 800	6 051
4 Utlån av egne midler	6	2 200	2 200	0	0
5 Avdrag på lån	10	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter		**805 539**	**797 995**	**345 850**	**292 603**
7 Kompensasjon for merverdiavgift		33 130	36 040	37 320	23 611
8 Tilskudd fra andre		-9 371	837	3 037	18 245
9 Salg av varige driftsmidler		10 487	22 100	22 100	6 996
10 Salg av finansielle anleggsmidler		0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper		0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	9	18 121	23 049	10 968	6 040
13 Bruk av lån	9	194 388	194 388	218 198	208 647
14 Sum investeringsinntekter		**246 755**	**276 414**	**291 623**	**263 539**
15 Videreutlån		143 788	150 000	150 000	113 179
16 Bruk av lån til videreutlån		143 788	156 000	150 000	113 179
17 Avdrag på lån til videreutlån		21 000	24 000	24 000	19 285
18 Mottatte avdrag på videreutlån		43 497	50 000	50 000	65 161
19 Netto utgifter videreutlån		**-22 498**	**-32 000**	**-26 000**	**-45 877**
20 Overføring fra drift		-453 201	-453 201	-58 632	-32 019
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	13	41 616	60 928	54 928	66 157
22 Bruk av bundne investeringsfond	13	-21 000	-25 045	-24 000	-19 285
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	13	9 755	41 194	28 977	28 838
24 Bruk av ubundet investeringsfond	13	-113 700	-113 700	-29 500	-26 878
25 Dekning av tidligere års udekket beløp		243	243	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger		**-536 287**	**-489 581**	**-28 227**	**16 813**
27 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		**0**	**0**	**0**	**0**

Bevilgningsoversikt investeringer konsern

Bevilgningsoversikt - investeringer	*Note*	*Regnskap 2023*	*Regnskap 2024*
1 Investeringer i varige driftsmidler	4	257 222	316 819
2 Tilskudd til andres investeringer		29 357	7 186
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	6 174	482 574
4 Utlån av egne midler	6	0	2 200
5 Avdrag på lån	10	245	0
6 Sum investeringsutgifter		**292 998**	**808 779**
7 Kompensasjon for merverdiavgift		23 611	33 130
8 Tilskudd fra andre		18 245	-9 371
9 Salg av varige driftsmidler		6 996	10 487
10 Salg av finansielle anleggsmidler		0	0
11 Utdeling fra selskaper		0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	9	6 040	18 121
13 Bruk av lån	9	208 647	194 388
14 Sum investeringsinntekter		**263 539**	**246 755**
15 Videreutlån		113 179	143 788
16 Bruk av lån til videreutlån		113 179	143 788
17 Avdrag på lån til videreutlån		19 285	21 000
18 Mottatte avdrag på videreutlån		65 161	43 497
19 Netto utgifter videreutlån		**-45 877**	**-22 498**
20 Overføring fra drift		-32 291	-456 440
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	13	66 157	41 616
22 Bruk av bundne investeringsfond	13	-19 285	-21 000
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	13	28 838	9 755
24 Bruk av ubundet investeringsfond	13	-26 878	-113 700
25 Dekning av tidligere års udekket beløp		120	243
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger		**16 660**	**-539 526**
27 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		**243**	**0**

Økonomisk oversikt balanse Rana kommune

Etter § 5-8 i forskriften

Oversikt - balanse	*Note*	Rana kommune *01.01.2024*	Konsern *01.01.2024*	Rana kommune *31.12.2024*	Konsern *31.12.2024*
EIENDELER					
A. Anleggsmidler	**4**	**7 891 387**	**7 992 683**	**8 862 311**	**8 966 593**
I. Varige driftsmidler		3 345 684	3 414 587	3 525 026	3 525 026
1. Faste eiendommer og anlegg	4	3 293 588	3 344 692	3 453 221	3 504 353
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	4	52 096	69 895	71 804	89 750
II. Finansielle anleggsmidler		984 617	985 058	1 537 103	1 537 103
1. Aksjer og andeler	5	194 545	194 986	677 062	677 560
2. Obligasjoner		0	0	0	0
3. Utlån	6	790 072	790 072	860 041	860 041
III. Immaterielle eiendeler		0	0	0	0
IV. Pensjonsmidler	11	3 561 086	3 593 038	3 800 183	3 834 889
B. Omløpsmidler		**1 689 463**	**1 725 490**	**1 324 096**	**1 361 853**
I. Bankinnskudd og kontanter		1 222 919	1 252 379	607 538	637 793
II. Finansielle omløpsmidler		0	29 460	306 238	306 238
1. Aksjer og andeler		0	0	0	0
2. Obligasjoner		0	0	306 238	306 238
3. Sertifikater		0	0	0	0
4. Derivater		0	0	0	0
III. Kortsiktige fordringer	18	466 544	473 111	410 320	416 364
1. Kundefordringer	18	19 116	23 922	19 766	19 766
2. Andre kortsiktige fordringer	18	197 803	197 854	169 742	169 742
3. Premieavvik	11	249 624	251 334	220 812	222 270
Sum eiendeler		**9 580 850**	**9 718 173**	**10 186 407**	**10 328 446**
EGENKAPITAL OG GJELD					
C. Egenkapital		**2 556 507**	**2 609 525**	**2 648 329**	**2 705 736**
I. Egenkapital drift		693 527	715 332	381 248	381 248
1. Disposisjonsfond	13	569 075	590 880	254 113	275 918
2. Bundne driftsfond	13, 14	128 639	128 639	127 135	127 135
3. Merforbruk i driftsregnskapet		-4 187	-4 187	0	0
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet		0	0	0	0
II. Egenkapital investering		573 989	584 895	490 902	490 902
1. Ubundet investeringsfond	13	230 266	240 912	126 320	136 966
2. Bundne investeringsfond	13	343 965	344 225	364 582	364 842
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		-243	-243	0	0
III. Annen egenkapital		1 288 992	1 309 299	1 776 179	1 776 179
1. Kapitalkonto	2	1 296 116	1 317 297	1 783 303	1 808 208
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	-874	0	-875
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		-7 124	-7 124	-7 124	-7 124
D. Langsiktig gjeld	**9**	**6 676 552**	**6 756 114**	**7 187 114**	**7 266 676**
I. Lån		0	3 384 460	3 556 306	3 609 094
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	9	2 994 372	3 047 160	2 864 006	2 864 006
2. Obligasjonslån	9	337 300	337 300	692 300	692 300
3. Sertifikatlån		0	0	0	0
II. Pensjonsforpliktelse	11	3 344 881	3 371 655	3 630 808	3 657 582

Oversikt - balanse	*Note*	Rana kommune *01.01.2024*	Konsern *01.01.2024*	Rana kommune *31.12.2024*	Konsern *31.12.2024*
E. Kortsiktig gjeld		**347 791**	**352 534**	**350 964**	**356 034**
I. Kortsiktig gjeld		347 791	347 781	350 964	350 964
1. Leverandørgjeld		86 830	87 840	90 173	90 173
2. Likviditetslån		0	0	0	0
3. Derivater		0	0	0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		260 960	264 693	260 791	265 861
5. Premieavvik		0	0	0	0
Sum egenkapital og gjeld		**9 580 850**	**9 718 173**	**10 186 407**	**10 328 446**
F. Memoriakonti		0	0	0	0
I. Ubrukte lånemidler		82 758	82 758	109 582	109 582
II. Andre memoriakonti		-24 377	-24 377	-25 848	-25 848
III. Motkonto for memoriakontiene		-58 380	-58 380	-83 734	-83 734

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Se § 5-9 i forskriften

Drift	*Regnskap 2024*	*Regulert budsjett*
1.Netto driftsresultat	**-140 921**	**-87 030**
2.Avsetninger til bundne driftsfond	38 384	20 342
3.Bruk av bundne driftsfond	-39 889	-31 864
4.Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	453 201	453 201
5.Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	61 972	61 972
6.Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-420 808	-420 808
7.Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	4 187	4 187
8.Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	**-43 873**	**0**
12.Strykning av bruk av disposisjonsfond	43 873	0
13.Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	**-0**	**0**
17.Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	0	0
18.Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	**0**	**0**

Investering	*Regnskap 2024*	*Regulert budsjett*
1.Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	874 462	839 969
2.Avsetninger til bundne investeringsfond	41 616	60 928
3.Bruk av bundne investeringsfond	-21 000	-25 045
4.Budsjettert bruk av lån	-338 176	-350 388
5.Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-453 201	-453 201
6.Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fu	41 194	41 194
7.Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakte	-113 700	-113 700
8.Dekning av tidligere års udekket beløp	243	243
9.Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninge	**31 439**	**0**
10.Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond	**-31 439**	
14.Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	**-0**	**0**
16.Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp).	**0**	**-**

Avdelingsregnskap

Kommunestyret vedtar bevilgninger på avdelingsnivå – regnskapet vises derfor også på avdelingsnivå i denne oversikten.

		Regnskap 2024	*Regulert budsjett*	*Opprinnelig budsjett*	*Regnskap 2023*
Sektor:	**10 Støttetjeneste**				
100	Salgs- og leieinntekter	-1 078	-1 110	-1 214	-1 251
110	Andre overføringer og tilskudd fra staten	0	0	-475	-350
140	Overføringer og tilskudd fra andre	-16 861	-16 618	-12 877	-21 314
150	Lønnsutgifter	58 522	67 992	65 499	58 591
200	Sosiale utgifter	11 979	12 035	12 681	15 548
205	Kjøp av varer og tjenester	34 850	38 590	42 112	37 512
210	Overføringer og tilskudd til andre	21 636	19 073	10 138	24 074
220	Renteinntekter	0	-1 000	-701	-1 246
250	Renteutgifter	1	0	0	1
270	Bruk av bundne fond	0	0	-300	-176
340	Avsetning til bundne driftsfond	0	0	0	146
370	Overføring til investeringsregnskapet	0	3 250	0	0
	Sum sektor: 10 Støttetjeneste	**109 050**	**122 212**	**114 863**	**111 535**
Sektor:	**19 Rådmannen**				
150	Overføringer og tilskudd fra andre	-870	-582	-582	-402
200	Lønnsutgifter	4 071	4 878	4 635	3 789
205	Sosiale utgifter	599	738	701	818
210	Kjøp av varer og tjenester	2 639	7 701	6 817	2 196
220	Overføringer og tilskudd til andre	684	693	705	389
270	Renteutgifter	0	0	0	0
330	Bruk av disposisjonsfond	0	-875	0	0
	Sum sektor: 19 Rådmannen	**7 123**	**12 553**	**12 276**	**6 790**
Sektor:	**20 Oppvekst og kultur**				
100	Brukerbetalinger	-19 269	-19 050	-19 849	-21 623
110	Salgs- og leieinntekter	-14 786	-15 007	-17 272	-14 569
140	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-2 327	-1 715	-2 926	-2 116
150	Overføringer og tilskudd fra andre	-77 129	-67 160	-53 595	-70 238
200	Lønnsutgifter	482 324	479 421	445 666	451 847
205	Sosiale utgifter	63 648	63 641	57 039	80 546
210	Kjøp av varer og tjenester	217 265	199 259	197 327	206 424
220	Overføringer og tilskudd til andre	23 342	22 642	29 580	22 885
250	Renteinntekter	-44	0	0	-47
270	Renteutgifter	5	-644	0	6
340	Bruk av bundne fond	-12 148	-7 330	-830	-6 575
370	Avsetning til bundne driftsfond	13 771	13 000	0	5 009
	Sum sektor: 20 Oppvekst og kultur	**674 653**	**667 057**	**635 140**	**651 548**

		Regnskap 2024	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2023
Sektor:	**30 Helse og omsorg**				
100	Brukerbetalinger	-59 291	-55 311	-57 386	-54 867
110	Salgs- og leieinntekter	-10 865	-10 282	-7 907	-9 927
140	Andre overføringer og tilskudd fra staten	0	0	-22	0
150	Overføringer og tilskudd fra andre	-170 476	-146 849	-117 362	-169 158
200	Lønnsutgifter	655 053	651 795	654 080	633 762
205	Sosiale utgifter	99 972	98 849	99 317	129 760
210	Kjøp av varer og tjenester	181 966	171 170	120 115	168 533
220	Overføringer og tilskudd til andre	16 266	16 533	8 931	14 764
250	Renteinntekter	-71	0	0	-76
270	Renteutgifter	2	0	0	2
340	Bruk av bundne fond	-1 510	-348	0	-2 343
370	Avsetning til bundne driftsfond	2 363	0	0	2 928
	Sum sektor: 30 Helse og omsorg	**713 408**	**725 557**	**699 766**	**713 377**
Sektor:	**35 NAV kommune**				
150	Overføringer og tilskudd fra andre	-3 580	-2 890	-506	-2 576
200	Lønnsutgifter	16 678	16 558	14 220	13 559
205	Sosiale utgifter	2 119	2 121	1 669	2 607
210	Kjøp av varer og tjenester	4 582	4 681	4 533	3 485
220	Overføringer og tilskudd til andre	35 120	31 475	26 984	29 042
270	Renteutgifter	0	0	0	0
340	Bruk av bundne fond	-1 956	0	0	-298
370	Avsetning til bundne driftsfond	1 552	0	0	0
	Sum sektor: 35 NAV kommune	**54 515**	**51 945**	**46 900**	**45 820**
Sektor:	**60 Tekniske tjenester**				
100	Brukerbetalinger	0	-7	-7	-1
110	Salgs- og leieinntekter	-94 811	-97 983	-99 852	-35 677
140	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-283	-245	-234	-320
150	Overføringer og tilskudd fra andre	-52 893	-60 995	-31 670	-23 285
200	Lønnsutgifter	116 380	117 096	112 187	73 143
205	Sosiale utgifter	16 631	16 678	17 832	14 906
210	Kjøp av varer og tjenester	194 432	193 790	169 713	72 147
220	Overføringer og tilskudd til andre	50 131	64 851	35 461	23 784
270	Renteutgifter	5	0	0	2
340	Bruk av bundne fond	0	0	0	-1 569
370	Avsetning til bundne driftsfond	834	369	128	656
390	Overføring til investeringsregnskapet	0	822	2 044	0
	Sum sektor: 60 Tekniske tjenester	**230 424**	**234 376**	**205 602**	**123 786**
Sektor:	**64 Selvkostområde Vann og Avløp**				
110	Salgs- og leieinntekter	-105 898	-107 826	-107 826	-100 510
140	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-208	0	0	0
150	Overføringer og tilskudd fra andre	-518	-100	-100	-456
200	Lønnsutgifter	15 777	15 816	15 816	14 553
205	Sosiale utgifter	1 895	2 184	2 184	2 593
210	Kjøp av varer og tjenester	32 390	29 600	29 600	31 947
220	Overføringer og tilskudd til andre	160	0	0	518
230	Avskrivninger	25 713	22 435	22 435	22 797
270	Renteutgifter	33 346	36 827	36 827	29 382
340	Bruk av bundne fond	-3 873	-2 834	-2 834	-1 523
370	Avsetning til bundne driftsfond	0	3 898	3 898	1 914
	Sum sektor: 64 Selvkostområde Vann og Avløp	**-1 216**	**0**	**0**	**1 216**

		Regnskap 2024	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2023
Sektor:	**65 Selvkostområde Feiing**				
110	Salgs- og leieinntekter	-5 109	-5 001	-5 001	-4 467
150	Overføringer og tilskudd fra andre	-91	0	0	-31
200	Lønnsutgifter	3 591	3 279	3 279	3 232
205	Sosiale utgifter	502	705	705	664
210	Kjøp av varer og tjenester	605	742	742	911
220	Overføringer og tilskudd til andre	91	0	0	32
230	Avskrivninger	91	91	91	91
270	Renteutgifter	64	59	59	62
340	Avsetning til bundne driftsfond	0	125	125	0
	Sum sektor: 65 Selvkostområde Feiing	**-255**	**0**	**0**	**494**
Sektor:	**71 Kirkelig fellesråd**				
110	Salgs- og leieinntekter	0	0	0	-618
150	Overføringer og tilskudd fra andre	-43	0	0	0
210	Kjøp av varer og tjenester	-43	0	0	0
220	Overføringer og tilskudd til andre	15 612	15 569	15 569	16 643
	Sum sektor: 71 Kirkelig fellesråd	**15 526**	**15 569**	**15 569**	**16 025**
Sektor:	**80 Fellesområde drift**				
110	Salgs- og leieinntekter	-4 359	0	0	0
150	Overføringer og tilskudd fra andre	-372	0	0	-3 002
200	Lønnsutgifter	83	6 101	78 510	0
205	Sosiale utgifter	-2 464	0	0	0
210	Kjøp av varer og tjenester	5 313	16 205	19 634	2 986
220	Overføringer og tilskudd til andre	5 024	12 006	12 000	104 903
260	Utbytter	0	0	0	-14
270	Renteutgifter	828	0	0	0
330	Bruk av disposisjonsfond	0	-21 500	-21 500	0
340	Bruk av bundne fond	0	-6 250	-6 250	-3 500
360	Avsetning til disposisjonsfond	0	1 500	1 500	0
	Sum sektor: 80 Fellesområde drift	**4 053**	**8 062**	**83 894**	**101 372**
Sektor:					
	93 Finans				
110	Salgs- og leieinntekter	-55 849	-64 347	-64 347	-68 594
130	Rammetilskudd	-949 198	-957 594	-959 376	-924 459
140	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-72 695	-67 194	-57 475	-51 492
150	Overføringer og tilskudd fra andre	-1 271	-2 309	-2 309	-2 846
160	Inntekts- og formuesskatt	-845 914	-840 960	-840 960	-799 621
170	Eiendomsskatt	-123 351	-124 210	-110 060	-107 892
180	Andre skatteinntekter	-46 088	-42 500	-42 500	-45 936
200	Lønnsutgifter	-2 182	-2 299	-2 299	-2 065
205	Sosiale utgifter	29 836	26 699	23 199	-46 736
210	Kjøp av varer og tjenester	8 995	10 695	10 695	10 312
220	Overføringer og tilskudd til andre	38 583	34 059	190 726	483 514
230	Avskrivninger	103 385	106 663	101 235	100 901
250	Renteinntekter	-92 827	-85 600	-83 600	-85 007
260	Utbytter	-51 316	-51 000	-15 000	-25 265
270	Renteutgifter	120 545	122 200	117 700	84 266
280	Avdrag	119 366	119 400	119 400	110 500
300	Mot post avskrivinger	-129 189	-129 189	-123 761	-123 789
330	Bruk av disposisjonsfond	-376 935	-398 433	-164 167	-481 800
340	Bruk av bundne fond	-20 402	-21 150	-10 266	-12 040
360	Avsetning til disposisjonsfond	61 972	60 472	25 395	165 328
370	Avsetning til bundne driftsfond	19 865	15 950	15 950	18 739
390	Overføring til investeringsregnskapet	453 201	449 129	57 810	32 019
395	Dekning tidligere års merforbruk	4 187	4 187	0	0
	Sum sektor: 93 Finans	**-1 807 280**	**-1 837 331**	**-1 814 010**	**-1 771 964**

Detaljert investeringsregnskap 2024

Prosjekt	*Regnskap 2024*	*Regulert budsjett*	*Opprinnelig budsjett*	*Regnskap 2023*
Sum investeringsutgifter	**806 025**	**797 995**	**345 850**	**270 923**
Kommunale veier				
31660037 Toranesgata	0	0	0	351
31760040 Kommunale veier	0	3 450	5 000	0
31760042 GS-veg Brennåsen del 2 med va	0	0	0	100
32160076 Bru Andfjellet	0	0	0	3 533
32260001 Rør gjennom Harestien/Svingen	0	0	0	446
32360001 SNOWEK oppsamlende feiemaskin	0	0	0	363
32360007 Volvo EWR170E hjulgraver 2021 modell	0	0	0	2 800
32360008 Lastebil Volvo FL280 2023-modell	0	0	0	1 354
Sum kommunale veier	**0**	**3 450**	**5 000**	**8 947**
Vann og avløpsanlegg				
30464023 Hovedplan vannforsyning	0	40 000	40 000	884
30464024 Utbedring avløp	0	40 000	40 000	967
31864048 Avløpsløsning Rana - Mjøra2 renseanlegg	49 107	38 000	0	13 919
31964052 Høydebasseng Skillevollen	0	0	0	29
31964057 Rehab VVA Svalbardgata øst og vest	0	0	0	4 939
31964058 Rehab VVA Svenskveien øst og Storgata øst	0	0	0	16 075
31964059 UV-bygg Hammeren - Reservevannforsyning Mo vanr	0	0	0	167
32064062 Rehab VA AP10 til Sportsalleen, Engveien del 1 og K	8 547	0	0	41 449
32064063 Rehab VA Engveien del 2, Soleiebakken og Ormengg	21 492	0	0	655
32064064 Rehab VA Skogveien	397	0	0	0
32064065 Rehab VA Solveien, Overlege Winge og Ringveien	220	0	0	0
32064066 Rehab VA Brennslettveiene etappe 1 og 2	282	0	0	0
32064070 Rehab VA Petter Dass gt	0	0	0	219
32164075 Rehab VA Hasselbomsvei	0	0	0	16
32264002 Omlegging VA Bane NOR	0	0	0	4 331
32264003 Rehab. VA Per Persaveien	2 411	0	0	7 310
32264004 Rehab. VA Skipper Nilsens gate	17 794	0	0	11 248
32264005 Rehab. VA Øvrebakken	9 499	0	0	4 792
32264006 Rehab. VA Kaialundveien	10 474	0	0	576
32264008 Rehab. VA Grannesveien øst og AP1	503	0	0	1 130
32264009 Svartflågveien/Krøtabakken øst	6 321	0	0	444
32364001 MjøRA 2 Moskjæran pumpestasjon	0	0	59 000	487
32364002 MjøRA 2 Sjøledninger	0	0	0	20 500
32364003 Vannledning Båsmo	1 880	0	0	56
32364007 Mulighetsstudie Møllerveien/Fairbanksveien - videref	94	0	0	116
32364008 TN7216 - ATV Outlander Max 650 XU	0	0	0	206
32460008 VW Transporter YA73643	686	0	0	0
32464001 Avløp Stenneset	0	1 000	1 000	0
32464002 Rehab VVA Engliveien, Rahevein, Løgstørveien 1&2,	725	0	0	0
32464003 Rehab VVA Nedre Fageråsen vest, øvre Fageråsen, r	286	0	0	0
32464004 Rehab VVA Tiurveien	203	0	0	0
32464007 Konsulenttjeneste prosjektering avløp Åga Hauknes	77	0	0	0
32364007 Mulighetsstudie Møllerveien/Fairbanksveien - videref	94	0	0	116
32364008 TN7216 - ATV Outlander Max 650 XU	0	0	0	206
32264002 Omlegging VA Bane NOR	0	0	0	4 331
Sum vann og avløpsanlegg	**131 092**	**119 000**	**140 000**	**135 169**

Skolelokaler					
31720079	Gruben barneskole - nybygg	0	0	0	181
31720080	Båsmo barneskole - nybygg	0	0	0	1 966
31920082	Selfors barneskole - ny gymsal	308	200	0	26 427
32120085	Ny gymsal Båsmo barneskole	436	1 000	0	35 951
32320002	Solskjerming Rana U Moheia	0	0	0	1 963
32420004	Skisseprosjekt oppvekst og kultur	4 700	0	0	0
Sum skolelokaler		**5 444**	**1 200**	**0**	**66 489**
Parker og turveier					
32060060	Havmannaksen-jernbaneparken	0	0	0	6 115
Sum parker og turveier		**0**	**0**	**0**	**6 115**
Kommunale eiendommer og teknisk infrastruktur					
32010001	Oppgradering/utbygging internt nettverk	3 469	5 000	8 000	1 680
32060001	Nytt luftaggregat Moheia bad	0	0	0	0
32160089	Boligfelt Brennåsen	1 431	3 000	0	874
32260103	Lys fotballanlegg - Sagbakken stadion	0	0	0	0
32320001	Foyerboliger	17 864	25 000	3 000	353
32320003	Innredn. Fritidsklubb/gymsal Gruben	0	0	0	1 488
32330001	Kjøp av Heggveien 7 - 206	0	0	0	892
32330004	Modulbygg bostedsløse	0	0	0	2 074
32330005	Kjøp av andel Mjølan omsorgsboliger Heggveien 7U0	0	0	0	796
32360002	Renovering Moheia bad	104 785	96 500	65 000	10 223
32360004	Tidtaker-bu Sagbakken friidrettsstadion	0	0	0	128
32360010	Sykkelparkering	0	0	0	173
32460019	Utskifting LED gatelys	3 261	3 000	0	0
32460018	Kunstgress - Gruben, Selfors, Moheia, Sagbakken	0	0	3 000	0
32460011	Fortau Gamle Nesnaveien	719	0	0	0
Sum kommunale eiendommer og teknisk infrastruktur		**131 529**	**132 500**	**79 000**	**18 681**

Øvrige investeringstiltak					
30460015	Tomtesalg	0	0	0	0
30460016	Kjøp av tomtegrunn	1 220	500	1 500	122
31198091	Investeringstilskudd Rana kirkelige fellesråd	2 450	2 450	2 450	29 350
31260033	Bevilgning trafikksikkerhetstiltak	0	0	3 750	0
32360003	Ny bil feietjenesten 2023	0	0	650	0
32360009	Ny brannbil - Scania 2023/2024-modell	6 286	6 500	6 500	0
32460001	Traktor John Deere 4066 - park/idrett	650	650	0	0
41598007	Egenkapitalinnskudd pensjonsordning	6 517	6 500	5 800	6 051
41798011	Ramme mindre investeringer < 1 mill. kr	0	0	5 000	0
42498001	Investeringer aksjer Mo i Rana Dypvannskai AS	476 000	476 000	0	0
32220031	Ny bibliotekbuss	0	0	5 000	0
32460012	Multiskuffe	462	0	0	0
32460010	YA73658 Lastebil	3 285	0	0	0
32460009	Brøytebil	531	0	0	0
32460007	Oppgradering sjøfronten og avslutning sør og nord	0	0	3 000	0
32460006	Insourcing - inkjøp brøytematriell - utvikling drift egenr	101	2 000	2 000	0
32460002	Driftssentral Mjølan skitten/ren sone	439	500	1 000	0
32460003	Ny kommunedelplan byutvikling	0	5 000	5 000	0
32460005	Forbedre elektrifisering Mjølan	0	1 000	1 000	0
32498095	Nytt kjølerom og krematorium	2 285	5 000	30 000	0
32420002	Kjøp av PC ungdomsskolen	4 394	4 400	0	0
32420003	Kjøp av Ipader 2.-7. trinn grunnskolen	8 980	9 000	0	0
32430001	Kjøp av andelsleilighet Heggveien 7-U101 Eldres bor	1 046	1 045	0	0
32410001	Dokumentsenterprosjektet	0	1 700	1 700	0
32410002	Effektuering tjenestestrategi (sorching mv.)	0	5 000	5 000	0
30460017	Kjøp av tomtegrunn - næring og regulering	0	0	1 000	0
31720078	Oppgradering/utbedring Ranahallen	22 100	0	0	0
42498004	Ansvarlig lån Momen Rana AS	2 200	2 200	0	0
40598005	Utlån til Stakobygget	-6 000	0	0	0
41698010	Salg av fast eiendom	-5 400	0	0	0
Sum øvrige investeringstiltak		**527 546**	**529 445**	**80 350**	**35 523**
Investeringer omsorg, helse og sosial					
32420001	Botilbud - øvrige behov	- -	400	29 500	-
32430002	Konsept for nytt sykehjem. bo-, dag- og aktivitetssent	6 123	7 000	10 000	-
32430003	Digitalisering velferdsteknologi	994	2 800	2 000	-
32430004	Renovasjon/tilrettelegging Gruben sykehjem	3 297	3 000	-	-
Sum investeringer omsorg, helse og sosial		**10 413**	**12 400**	**41 500**	**-**

Noter

Note 1 Endring i arbeidskapital 97
Note 2 Kapitalkonto 98
Note 3 Vesentlige endringer i regnskapsprinsipp 99
Note 4 Varige driftsmidler 99
Note 5 Aksjer og andeler 100
Note 6 Utlån 101
Note 7 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler 102
Note 8 Sikring av finansielle eiendeler og forpliktelser 102
Note 9 Lån 104
Note 10 Avdrag på lån 105
Note 11 Pensjon 106
Note 12 Garantier gitt av kommune 108
Note 13 Bruk og avsetning fond 109
Note 14 Selvkost 110
Note 15 Salg av aksjer 112
Note 16 Ytelse til ledende personer 112
Note 17 Godtgjørelse til revisor 113
Note 18 Fordringer 113
Note 19 Usikre forpliktelser 114
Note 20 Spesifikasjon av uvanlige og vesentlige poster og transaksjoner 114

Regnskapsprinsipper

Regnskapet til Rana kommune utarbeides i tråd med regnskapsprinsipper som fremkommer av kommuneloven § 14, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner(regnskapsforskriften), Rana kommunes økonomireglement, kommunale regnskapsstandarder, samt god kommunal regnskapsskikk.

Som det fremkommer av kommuneloven § 14-6, fremgår all tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet av drifts- eller investeringsregnskapet. Det skal ikke forekomme regnskapsføring av tilgang og bruk av midler som bare føres i balanseregnskapet.

Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er regnskapsført brutto, det vil si at det ikke er gjort fradrag for tilhørende inntekter til utgiftene – og omvendt. (bruttoprinsippet). Videre er de tatt med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke. (anordningsprinsippet) For utgifter og inntekter som enkeltvis ikke kan fastsettes eksakt for tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp. (beste estimat) Justering i henhold til eksakt beløp foretas påfølgende år.

For lån er det den delen av lånet som faktisk er brukt, som føres i investeringsregnskapet, jf. Regnskapsforskriften § 2-6. Ubrukte lånemidler er registrert som memoriapost.

Klassifiserings og vurderingsregler for anleggsmidler, omløpsmidler og gjeld

I tråd med forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner § 3-1, er eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen klassifisert som anleggsmidler i balanseregnskapet. Eiendeler som ikke oppfyller kravet til varig eie eller bruk, klassifiseres som omløpsmidler. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost og omløpsmidler til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi (laveste verdis prinsipp). Laveste verdis prinsipp fravikes i tilfeller hvor det er i tråd med god kommunal regnskapsskikk for regnskapsføring av sikring.

Anleggsmidler med begrenset levetid, avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningsperioden er i tråd med forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner § 3-4. Avskriving starter senest året etter at anleggsmidlet er anskaffet eller tatt i bruk. Ved verdifall som ikke er forbigående, nedskrives anleggsmiddelet til virkelig verdi.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler vurderes til virkelig verdi.

Lån som er tatt opp etter kommuneloven § 14-15 første eller andre ledd, § 14-16, § 14-17 første ledd, klassifiseres i balanseregnskapet som langsiktig gjeld. Annen gjeld er kortsiktig. Langsiktig gjeld vurderes til opptakskost, og oppskrives ved varig økning i forpliktelsen i henhold til § 3-2 i forskriften. Kortsiktig gjeld vurderes til høyeste av opptakskost og virkelig verdi. Dette fravikes i tilfeller hvor det er i tråd med god kommunal regnskapsskikk for regnskapsføring av sikring. Hvor kortsiktig gjeld vurderes likt som markedsbaserte finansielle omløpsmidler, vurderes det til virkelig verdi.

Tap på fordringer

Kundefordringer blir vurdert til pålydende verdi med fradrag for mulige tap. Det foretas årlig en gjennomgang av kundemassen og konstaterte tap skal utgiftsføres. I tillegg foretas en konkret gjennomgang av kundemassen for å kunne foreta en avsetning på kunder hvor risikoen for tap foreligger.

Merverdiavgift

For de relevante tjenesteområder benyttes regler i tråd med merverdiavgiftsloven (for eksempel vann og avløp, parkering, kantinedrift og kino). For øvrige tjenesteområder kreves merverdiavgiftskompensasjon.

Selvkostberegninger

Selvkost er fastsatt i tråd med kommuneloven § 15-1 og Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften).

Pensjoner

Pensjoner føres i tråd med regnskapsforskriften § 3-5 om regnskapsføring av pensjon.

Organiseringen av kommunens virksomhet

Av figuren nedenfor fremgår det hvordan kommunens virksomhet er organisert.

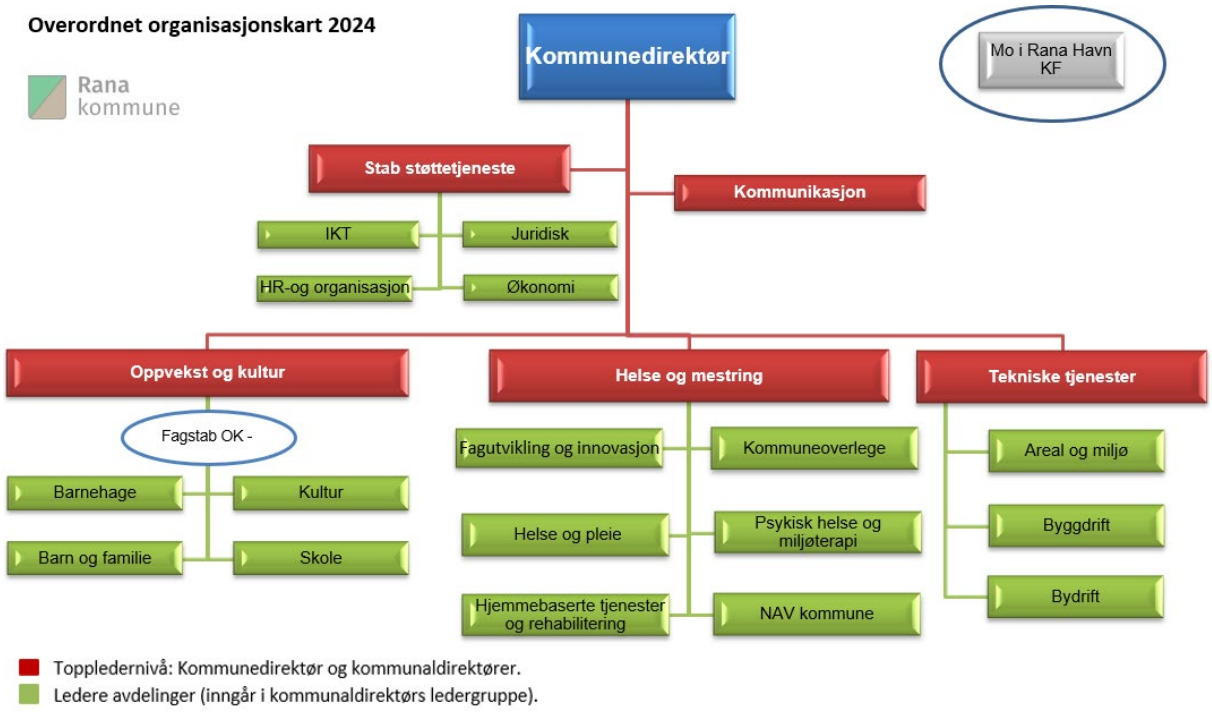

Kommunen har eierskap og interesser i aksjeselskap, interkommunale selskap, kommunale foretak, og ulike former for interkommunalt samarbeid etter gammel og ny kommunelov, samt andre samarbeid etter avtale.

Det vises i denne sammenhengen til «Eierskapsmelding Rana kommune 2024», del 1 og 2, publisert på kommunens tjenesteportal. Her listes de ulike eierskap, interesser og samarbeid opp. Se også opplisting nedenfor.

Aksjer og andeler fremgår av note 5.

Interkommunale selskap:

Helgeland Avfallsforedling IKS

Kommunale foretak

Mo i Rana Havn KF

Interkommunale samarbeid og andre virksomheter

Arkiv i Nordland (KOAN)

Biblioteksentralen SA

Digitale Helgeland

Fosterhjem Helgeland

Helseparken i Rana

Indre-Helgeland Interkommunalt Politisk Råd – POLARSIRKELRÅDET

Krisesenteret

Kommunenes Sentralforbund KS

Konsek Trøndelag IKS

Landssammenslutning av Vass-dragskommuner (LVK)

MidtSkandia

Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Norges nasjonalparkkommuner (NPKL)

Opplæringskontoret Nord-Helgeland

Polarsirkelen Friluftsråd

PPT Rana

Rana kommunale Legevakt

Ranavassdraget Fiskeforvaltning SA

Samordna innkjøp i Nordland

Stiftelsen Helgeland Museum

Sparebankstiftelsen Helgeland

Termik Rana

Utmarkskommunenes sammenslutning (USS)

Note 1 Endring i arbeidskapital

Arbeidskapitalen til kommunen viser hvor likvid kommunen er. Videre uttrykker endringen i arbeidskapital utviklingen i kommunen sin betalingsevne. Utgangspunktet er balanseregnskapet og endringen av arbeidskapitalen som består av omløpsmidler minus kortsiktig gjeld i regnskapsperioden, korrigert for ubrukte lånemidler i tilsvarende periode. Tilsvarende finner man endringen av arbeidskapitalen ved å se på anskaffelses og anvendelse av midler i drift- og investeringsregnskap.

Balanseregnskapet	*31.12.2024*	*01.01.2024*	*Endring*
Omløpsmidler	1 324 096	1 689 463	-365 368
Kortsiktig gjeld	-350 964	-347 791	-3 174
Arbeidskapital	**973 131**	**1 341 673**	**-368 541**

Driftsregnskapet	***Sum***
Sum driftsinntekter	-2 735 482
Sum driftsutgifter	2 464 655
Netto finansutgifter	129 905
Netto driftsresultat	**-140 921**

Investeringsregnskapet	
Sum investeringsutgifter	805 539
Sum investeringsinntekter	-246 755
Netto utgifter videreutlån	-22 498
Netto utgifter i investeringsregnskapet	**536 287**
Endring ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon-)	26 824
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital	0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	**368 541**

Endring i arbeidskapital konsern

Balanseregnskapet	*31.12.2024*	*01.01.2024*	*Endring*
Omløpsmidler	1 361 853	1 725 490	-363 637
Kortsiktig gjeld	-356 034	-352 534	-3 501
Arbeidskapital	**1 005 818**	**1 372 957**	**-367 138**

Driftsregnskapet	***Sum***
Sum driftsinntekter	-2 763 846
Sum driftsutgifter	2 485 502
Netto finansutgifter	133 439
Netto driftsresultat	**-144 905**

Investeringsregnskapet	
Sum investeringsutgifter	808 779
Sum investeringsinntekter	-246 755
Netto utgifter videreutlån	-22 498
Netto utgifter i investeringsregnskapet	**539 526**
Endring ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon-)	26 824
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital	0

Note 2 Kapitalkonto

Kapitalkontoen beskriver hvor mye kommunen har brukt av sin egenkapital til å finansiere anleggsmidler. Dette fremkommer som differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidler og langsiktig gjeld justert for ubrukte lånemidler.

Balansen	*31.12.2024*	*01.01.2024*	*Endring*
Anleggsmidler	8 862 311	7 891 387	970 924
Langsiktig gjeld	-7 187 114	-6 676 552	-510 562
Endring ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon-)	109 582	82 758	26 824
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker anleggsmidler			
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker langsiktig gjeld			
Sum (A)	**1 784 779**	**1 297 592**	**487 187**
Bokført kapitalkonto (B)	**1 783 303**	**1 296 116**	**487 187**
Differanse mellom A og B	**1 477**	**1 477**	**-0**

Saldo kapitalkonto 1.1.2024	**1 296 116**
Økning av kapitalkonto (kreditposter):	
Aktivering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	309 598
Reversert nedskrivning eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	-
Kjøp av aksjer/andeler	476 000
Reversert nedskrivning aksjer/andeler	-
Utlån	146 659
Avdrag på eksterne lån	140 366
Endring pensjonsforpliktelser (reduksjon)	-
Endring pensjonsmidler SPK	7 858
Endring pensjonsmidler KLP	368 051
Endring pensjonsmidler andre selskap	-
Reversert oppskrivning utenlandslån	-
Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	6 517
Intrum avskrivning , feil ført	225
Reduksjon av kapitalkonto (debetposter):	
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	1 067
Avskrivning: Eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	129 189
Nedskrivning: Eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	-
Salg aksjer/andeler	-
Nedskrivning aksjer/andeler	-
Avdrag på utlån	214 941
Avskrivning på utlån	10 549
Bruk av lånemidler	189 601
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	422 739
Saldo kapitalkonto 31.12.2024	**1 783 303**

Mo i Rana, dato: 19.02.25

Robert Pettersen
Kommunedirektør

Torstein Karlsen
Økonomisjef

Note 3 Vesentlige endringer i regnskapsprinsipp

	Regnskap 2023	*Regnskap 2024*	*Konsern 2024*
Beholdning pr 1.1	**7 124**	**7 124**	**7 999**
Brukt i løpet året			
Avsatt			
Endring			
Beholdning pr 31.12	**7 124**	**7 124**	**7 999**

I 2008 ble det foretatt flere endringer på bakgrunnen av brev fra KRD av 15.7.2007 og 20.12.2007 om endret regnskapsførsel av likviditetsreserven som skulle sees i sammenheng med GKRS nr. 5 *Endringer i regnskapsprinsipper*. Kommunen overførte endringer i regnskapsprinsipper tidligere år samt mottatt topp-finansiering ressurskrevende brukere 2008 til ny konto 2581001 Endring regnskapsprinsipper drift i 2008.

Note 4 Varige driftsmidler

Note anleggsmidler 2024	*Gruppe 1* *Edb-utstyr Kontormaskiner*	*Gruppe 2* *Person-vare og Lastebiler*	*Gruppe 3* *Parkerings plasser*	*Gruppe 4* *Boliger,skoler barneh,idrettsanl*	*Gruppe 5* *Forretningsbygg Lagerbygg*	*Gruppe 6* *Tomter*	**TOTALT**
Avskrivnings prosent	20,0 %	10,0 %	5,0 %	2,5 %	2,0 %	0,0 %	
Akkumulert anskaffelseskost pr. 1.1.2024	50 950	87 107	3 420	3 514 410	938 508	78 735	4 673 132
Akkumulerte/reverserte nedskrivinger	0	-1 305	-95	-78 526	-48 795	0	-128 721
Akkumulerte ordinære avskrivinger pr. 1.1.2024	-37 801	-46 855	-3 325	-875 539	-235 207	0	-1 198 727
Bokført verdi 1.1.2024	**13 149**	**38 947**	**0**	**2 560 345**	**654 507**	**78 735**	**3 345 684**
Tilgang i året	17 838	12 449	0	266 388	11 704	1 220	309 598
Avgang i året	0	0	0	0	0	-1 067	-1 067
Delsalg i året	0	0	0	0	0	0	0
Årets ordinære avskrivinger	-4 206	-6 371	0	-95 529	-23 082	0	-129 189
Årets nedskrivinger	0	0	0	0	0	0	0
Årets reverserte nedskrivinger	0	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi 31.12.2024	**26 780**	**45 024**	**0**	**2 731 204**	**643 129**	**78 888**	**3 525 026**

GRUPPE 1 = Edb-utstyr og kontormaskiner - 5 år
GRUPPE 2 = Kjøretøy, maskiner, verktøy, inventar - 10 år
GRUPPE 3 = Parkeringsplasser og trafikklys - 20 år
GRUPPE 4 = Boliger, skoler, barnehg. idr.hus, tekn. anl., veier - 40 år
GRUPPE 5 = Forretningsbygg, Lagerbygg, Kirker og Brannstasjoner - 50 år
GRUPPE 6 = Fast eiendom og anlegg

Varige driftsmidler konsern

Note anleggsmidler 2024, konsern Rana kommune og Mo i Rana Havn KF	*Gruppe 1* *Edb-utstyr Kontormaskiner*	*Gruppe 2* *Person-vare og Lastebiler*	*Gruppe 3* *Parkerings plasser*	*Gruppe 4* *Boliger,skoler barneh,idrettsanl*	*Gruppe 5* *Forretningsbygg Lagerbygg*	*Gruppe 6* *Tomter og ikke avskr.b.*	*Gruppe 7* *Båter*	**TOTALT**
Avskrivnings prosent	20,0 %	10,0 %	5,0 %	2,5 %	2,0 %	0,0 %	2,0 %	
Akkumulert anskaffelseskost pr. 1.1.2024	50 950	141 900	3 420	3 514 410	1 023 402	85 690	26 089	4 845 862
Akkumulerte/reverserte nedskrivinger	0	-1 555	-95	-78 526	-48 795	0	0	-128 971
Akkumulerte ordinære avskrivinger pr. 1.1.2024	-37 801	-85 189	-3 325	-875 539	-271 823	0	-1 960	-1 275 636
Bokført verdi 1.1.2024	**13 149**	**55 156**	**0**	**2 560 345**	**702 785**	**85 690**	**24 130**	**3 441 255**
Tilgang i året	17 838	12 719	0	266 388	11 704	1 273	0	309 921
Avgang i året	0	0	0	0	0	-1 067	-19 677	-20 744
Delsalg i året	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets ordinære avskrivinger	-4 206	-8 231	0	-95 529	-24 262	0	0	-132 229
Årets nedskrivinger	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets reverserte nedskrivinger	0	0	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi 31.12.2024	**26 780**	**59 644**	**0**	**2 731 204**	**690 227**	**85 896**	**4 453**	**3 598 204**

GRUPPE 1 = Edb-utstyr og kontormaskiner - 5 år
GRUPPE 2 = Kjøretøy, maskiner, verktøy, inventar - 10 år
GRUPPE 3 = Parkeringsplasser og trafikklys - 20 år
GRUPPE 4 = Boliger, skoler, barnehg. idr.hus, tekn. anl., veier - 40 år
GRUPPE 5 = Forretningsbygg, Lagerbygg, Kirker og Brannstasjoner - 50 år
GRUPPE 6 = Fast eiendom og anlegg
GRUPPE 7 = Båter

Note 5 Aksjer og andeler

Finansielle anleggsmidler

Selskapsnavn	*Bokført verdi per 1.1.2024*	*Bokført verdi pr 31.12.2024*	*Endring i året*	*Markeds-verdi*	*Eierandel i %*
Kinoalliansen AS	5	5	0	-	3,70 %
Moment Rana AS	93	93	0	-	91,67 %
Åarjelhsaemien teatere AS	17	17	0	-	15,00 %
Driv karriere Holding AS	1 347	1 347	0	-	54,50 %
Visit Helgeland AS	200	200	0	-	11,20 %
Freyr Battery US Holding, Inc.	10 000	10 000	0	-	0,81 %
Nordland teater AS	100	100	0	-	40,00 %
Stakobygget AS	2 284	2 284	0	-	100,00 %
Helgeland Invest AS	1 375	1 375	0	-	8,56 %
Rana Utviklingsselskap AS	497	497	0	-	60,58 %
Helgeland Industriutvikling AS	0	0	0	-	8,56 %
Kommunekraft AS	1	1	0	-	0,31 %
Kunnskapsparken Helgeland AS	500	500	0	-	4,80 %
Helgeland kraft AS	80 640	80 640	0	-	26,85 %
Sjonfjellet Vindpark holding AS	0	0	0	-	3,01 %
Mo i Rana Dypvannskai AS	0	476 000	476 000		100,00 %
Egenkapitalinnskudd KLP	96 098	102 615	6 517	-	
Sum andeler	**56**	**56**	-0	**-**	
Sum innskudd boliger	**1 332**	**1 332**	0	**-**	
Sum	**194 545**	**677 062**	**482 517**	**-**	

Regnskapsforskriften krever opplysninger om aksjer og andeler i selskaper bokført som anleggsmidler. Anleggsmidler er ei**e**ndeler bestemt for varig eie eller bruk i motsetning til omløpsmidler som er eiendeler hvor fordringen normalt forfaller innen et år.

Ifølge god kommunal regnskapsskikk skal det i tillegg opplyses om vesentlige endringer i løpet av året, for eksempel selskapsstruktur, eierandel, omdanning, fusjon/fisjon og kjøp/salg av eiendeler.

Årets endringer består av kjøp av aksjer i Mo i Rana Dypvannskai AS på 476 mill. kr, og en økning i egenkapitalinnskuddet KLP med 6,5 mill. kr (6,9 mill. kr i konsern).

Egenkapitalinnskudd KLP regnes som anleggsmidler i henhold til regnskapsforskriftens § 8 og skal etter gjeldende regler føres til anskaffelseskost i balansen dvs. med det beløp som faktisk er innbetalt i løpet av de årene det har vært innbetalt egenkapitalinnskudd. Det innbetalte beløp kan avvike fra beregnet egenkapital etter KLP's vedtekter.

Rana kommune har mottatt aksjeutbytte i 2024 fra Helgeland Invest AS på 4,47 mill. kr og Mo i Rana Dypvannskai AS på 13 mill. kr.

Det er ingen øvrige vesentlige endringer i akser og andeler i løpet av 2024.

Aksjer og andeler konsern

Selskapsnavn	Bokført verdi per 1.1.2024	Bokført verdi pr 31.12.2024	Endring i året	Markeds-verdi	Eierandel i %
Kinoalliansen AS	5	5	0	-	3,70 %
Moment Rana AS	93	93	0	-	91,67 %
Åarjelhsaemien teatere AS	17	17	0	-	15,00 %
Driv karriere Holding AS	1 347	1 347	0	-	54,50 %
Visit Helgeland AS	200	200	0	-	11,20 %
Freyr Battery US Holding, Inc.	10 000	10 000	0	-	0,81 %
Nordland teater AS	100	100	0	-	40,00 %
Stakobygget AS	2 284	2 284	0	-	100,00 %
Helgeland Invest AS	1 375	1 375	0	-	8,56 %
Rana Utviklingsselskap AS	497	497	0	-	60,58 %
Helgeland Industriutvikling AS	0	0	0	-	8,56 %
Kommunekraft AS	1	1	0	-	0,31 %
Kunnskapsparken Helgeland AS	500	500	0	-	4,80 %
Helgeland kraft AS	80 640	80 640	0	-	26,85 %
Sjonfjellet Vindpark holding AS	0	0	0	-	3,01 %
Mo i Rana Dypvannskai AS	0	476 000	476 000		100,00 %
Egenkapitalinnskudd KLP	96 539	103 113	6 574	-	
Sum andeler	**56**	**56**	-0	**-**	
Sum innskudd boliger	**1 332**	**1 332**	0	**-**	
Sum	**194 986**	**677 560**	**482 574**	**-**	

Note 6 Utlån

Utlånt til	Utestående 31.12.2024	Utestående 31.12.2023	Tap på hovedstol	Tap påløpte renter mv.	Samlet tap
Utlån finansiert med innlån					
Stakobygget	156 192	161 120	-	-	-
GIL Eiendom AS	45 400	45 400	-	-	-
Formidlingslån	644 491	542 791	-	-	-
Sum lånefinansierte utlån	**846 083**	**749 311**	**-**	**-**	**-**
Utlån finansiert med egne midler					-
Moment Rana AS	8 250	6 050	-	-	-
Fageråsbakkene AS	0	10 520	-	-	-
Helgelands Kraft AS	0	18 121	-	-	-
Landbruksfondet	2 852	2 917	-	-	-
Sosiale utlån	2 855	3 152	-	-	-
Sum egenfinansierte utlån	**13 957**	**40 760**	**-**	**-**	**-**
Sum	**860 040**	**790 071**	**-**	**-**	**-**

Note 7 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Aktivaklasse	Anskaffelses kost	Verdi 31.12	Verdi 1.1	Kjøp/ salg	Verdi-endring	Balanseført verdi 31.12
Aksjefond Norge	13 500	13 318	-	13 500	- 182	13 318
Aksjefond utland	76 500	81 441	-	76 500	4 941	81 441
Obligasonsfond Norge	50 000	50 319	-	50 000	319	50 319
Obligasjonsfond utland	60 000	60 471	-	60 000	471	60 471
Likviditetsfond	100 000	100 689	-	100 000	689	100 689
Totalt	**300 000**	**306 238**	**-**	**300 000**	**6 238**	**306 238**
Likvidtetsfond						
2110002 ALFRED BERG - LIKVIDITET 1	50 000	50 339	-	50 000	339	50 339
2110005 VERDIPAPIRFONDET PLUSS LIKVIDITET 1	50 000	50 350	-	50 000	350	50 350
Obligasjonsfond Norge						
2110003 ALFRED BERG - OMF KORT 1	50 000	50 319	-	50 000	319	50 319
Obligasjonsfond utland						
2110001 HEIMDALFONDENE - HØYRENTEFOND 2	30 000	30 159	-	30 000	159	30 159
2110004 ALFRED BERG - NORDIC HIGH YIELD 2	30 000	30 312	-	30 000	312	30 312
Aksjefond Norge						
2110008 KLP AKSJENORGE INDEKS S 3	13 500	13 318	-	13 500	- 182	13 318
Aksjfond global						
2110006 KLP AKSJEGLOBAL SMALL CAP INDEKS P 3	7 650	8 138	-	7 650	488	8 138
2110007 KLP AKSJEFREMVOKSENDE MARKEDER INDEKS P 3	7 650	7 877	-	7 650	227	7 877
2110009 KLP AKSJEGLOBAL INDEKS S 3	22 950	25 104	-	22 950	2 154	25 104
2110010 KLP AKSJEGLOBAL INDEKS VALUTASIKRET S 3	38 250	40 322	-	38 250	2 072	40 322
Sum	**300 000**	**306 238**	**-**	**300 000**	**6 238**	**306 238**

Note 8 Sikring av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansiell eiendel (sikring)	*Sikrings-instrument*	*Formål med sikringen*	*Sikringens utløp (år)*
Aksjer			
Andeler			
Obligasjoner			
Utlån			
Sertifikater			
Gjeld	Rentebytteavtale	Forutsigbare rentekostnader	2028, 2030 og 2031

Kommunen har tre rentebytteavtaler - to i Danske Bank og en i DNB.

Produkt (gjeld)	*Sikring*	*Formål*	*Motpart*	*Lånebeløp*	*Rente*	*Utløp*
Danske BQ7LC	Rentebytteavtale	Forutsigbare rente	Danske Bank	150 000	0,903	19.06.2030
Danske BRKDF	Rentebytteavtale	Forutsigbare rente	Danske Bank	100 000	1,297	18.06.2031
DnB 4155	Rentebytteavtale	Forutsigbare rente	DnB	100 000	1,385	21.06.2028
Totalt				**350 000**		

Risiko som sikres

Renterisiko, variasjon i renteutgifter knyttet til låneporteføljen.

Type sikring

Formålet med sikringen er kontantsstrømsikring. Det vil si etablering av sikringer med tanke på å redusere variabiliteten i kontantstrøm knyttet til renteutgifter på lån. Når renteutgifter på underliggende (fysiske) lån øker/faller, vil dette bli nøytralisert med tilsvarende endring i kontantstrøm på sikringsinstrumentet.

Sikringsobjekt

Samlet gjeldsportefølje av flytende investeringslån. Lånene er etablert med flytende rente basert på 3 mnd. nibor og renteregulering hver tredje måned på IMM-dato.

Sikringsinstrument

Det er kun avtaler om bytte fra flytende rente til fast rente som er benyttet som sikringsinstrumenter, såkalte rentebytteavtaler eller renteswapper. Sikringsavtalene inneholder avtalt et beløp som beregningsgrunnlag for avtalen, for eksempel 100 mill. kr. Det beregnes fast avtalt rente av det avtalte beløp i avtalen, som kostnad for kommunen i avtaleperioden. Samtidig beregnes gjeldende 3 mnd. niborrente på avtalebeløpet i samme periode, som inntekt for kommunen i avtaleperioden. Kommunen betaler eller mottar netto utgift eller inntekt i avtaleperioden, men avtalene bruttoføres i regnskapet. Avtalene inngås med forfallsdato på IMM-dato, sammenfallende med forfall på flytende investeringslån. Se nedenfor. Alle avtalene om rentesikringer er etablert med formål å holdes til forfall. Se oversikt ovenfor.

Formålet med sikringen

Formålet med sikringen er forutsigbare og faste betalbare rentekostnader for sikret del av låneporteføljen. Sikringen samsvarer med rentesikringsstrategi nedfelt i Finansreglementet. Andel rentesikret, og løpetid på rentesikringen er innenfor rammer gitt i finansreglementet.

Sikringseffektivitet

Sikringseffektiviteten vurderes som meget høy. Den flytende renten i bytteavtalene reguleres på samme tidspunkt som underliggende portefølje av lån. Regulering skjer den tredje onsdagen i månedene mars, juni, september og desember, IMM-dato. Selve rentefastsettelsen skjer to dager tidligere, nøyaktig kl. 12, både for bytteavtalene og de underliggende lån. Rente blir følgelig helt lik på både rentebytteavtalene og underliggende portefølje av flytende investeringlån.

Rentebytteavtalenes hovedstol korresponderer med en andel av nibor-basert gjeld som er antatt å være til stede i hele bytteavtalenes løpetid.

Note 9 Lån

Eksterne lån	*Bokført verdi 31.12.24*	*Løpetid*	*Vektet rente*	*Refinansiering **
Lån til egne investeringer**	2 643 222	5,9	4,22 %	390 500
Lån til andres investeringer***	1 243 112	18,3	3,64 %	-
Lån til innfrielse av kausjoner	0	-	-	-
Lån til videre utlån	1 086 084	20,5	4,37 %	
Finansielle leieavtaler	0	-	-	-

*Lån som forfaller og må refinansieres i det året regnskapet legges fram.

** inkl. sikring

***estimert verdi lån kirke 106,6 mill. kr

Långiver	*Rente*	*Restgjeld*	*Andel*
Fastrente			
Husbanken		142 956	4,0 %
Verdipapirmarkedet		146 800	4,1 %
Kommunalbanken (Mo i Rana Havn KF)		4 330	0,1 %
KLP (Mo i Rana Havn KF)		10 500	0,3 %
Sum fastrente gjeld		**304 586**	**8,4 %**
Flytende rente			
Husbanken		696 729	19,3 %
Verdipapirmarkedet		565 500	15,7 %
Kommunalbanken		1 900 722	52,7 %
KLP		103 600	2,9 %
Kommunalbanken (Mo i Rana Havn KF)		35 543	1,0 %
Sum flytende rente gjeld		**3 302 094**	**91,6 %**
Sum gjeld		**3 606 680**	**100,0 %**

Avtalemotpart	*Fast rente*	*Avtalebeløp*	*Andel*
Rentebytteavtaler			
Danske Bank		250 000	6,9 %
DnB		100 000	2,8 %
Sum fastrente		**654 586**	**18,1 %**

De fleste lånene er etablert med flytende rente basert på 3 mnd. nibor og med et tillegg for en kredittmargin (ikke Husbanken). Ved gjennomføringen av låneopptaket i 2024 ble det valgt å dele det opp i to lån herav 155 mill. kr er tatt opp som FRN-lån hos Sparebank 1 Markets og et seks måneders sertifikatlån hos DnB Bank ASA.

Mo i Rana Havn KF har ikke gjennomført opptak av lån i 2024.

Fastrente andelen i porteføljen reguleres via rentebytteavtaler, jf. note 8, som gir en andel fast rente pr. 31.12.24 i låneporteføljen på 22,4 prosent.

Långivere - Rana kommune	31.12.2024	Andel
Obligasjonslån	712 300	20,0 %
Kommunalbanken	1 900 722	53,4 %
Husbanken	839 684	23,6 %
KLP	103 600	2,9 %
Sum	**3 556 306**	**100,0 %**

Den totale lånegjelden på 3,556 mrd. kr. Det er videre tatt opp lån fra Husbanken på til sammen 839,7 mill. kr for videreutlån i ordningen med startlån, etableringslån og grunnlån. Kommunen tok i 2012 opp et lån på 246,4 mill. kr for videreutlån til det heleide aksjeselskapet Stakobygget AS, for finansiering av utbyggingen av Campus Helgeland.

Ubrukte lånemidler utgjør til sammen 109,5 mill. kr. Det ble betalt 119,4 mill. kr i ordinære avdrag i 2024, belastet driftsregnskapet, og 21,0 mill. kr i avdrag på innlån fra Husbanken belastet i investeringsregnskapet.

Konsern

Långivere	31.12.2024	Andel
Obligasjonslån	712 300	19,7 %
Kommunalbanken	1 940 595	53,8 %
Husbanken	839 684	23,3 %
KLP	114 100	3,2 %
Sum	**3 606 680**	**100,0 %**

Note 10 Avdrag på lån

Beregning av minimumsavdrag	2024	2023
Beregnet minste lovlige avdrag	103 642	85 188
Korrigering for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	-66	0
Betalt avdrag eks. utlån	119 366	110 500
Differanse	**15 790**	**25 312**

Beregnet minimumsavdrag (forenklet metode)	2024	2023
A. Årets avskriving	129 189	123 789
B. IB Anleggsmidler	3 266 949	3 134 637
C. IB lånegjeld (ekskl. utlån)	2 620 922	2 157 177
Minimumsavdrag (=A*C/B)	**103 642**	**85 188**

Grunnlag for beregning av minimumsavdrag	2024	2023
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 31.12.23	3 266 949	3 134 637
Lånegjeld eks. startlån	2 620 922	2 157 177
Avskrivninger 2024	129 189	123 789

Kommunen har betalt mer i avdrag enn de beregnede minimumsavdragene.

Konsern

Beregning av minimumsavdrag	2024	2023
Beregnet minste lovlige avdrag	106 464	86 917
Korrigering for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	-66	0
Betalt avdrag eks. utlån	121 781	123 450
Differanse	**15 383**	**36 533**

Beregnet minimumsavdrag (forenklet metode)	2024	2023
A. Årets avskriving	132 229	127 329
B. IB Anleggsmidler	3 323 821	3 256 466
C. IB lånegjeld (ekskl. utlån)	2 673 710	2 222 915
Minimumsavdrag (=A*C/B)	**106 366**	**86 917**

Grunnlag for beregning av minimumsavdrag	2024	2023
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 31.12.23	3 323 821	3 256 466
Lånegjeld eks. startlån	2 673 710	2 222 915
Avskrivninger 2024	132 229	127 329

Note 11 Pensjon

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene.

Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl. § 14-6, 2. ledd nr. c).

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Beregningsforutsetninger

Beregningsforutsetningene er regulert i regnskapsforskriften § 3-6.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	*KLP*	*SPK*
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
G-regulering	2,97 %	2,97 %
Pensjonsregulering	2,20 %	
Forventet avkastning	4,50 %	4,00 %
Amortiseringstid	7	7

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	KLP hovedordning	*KLP Folkevalgte*	*KLP Sykepleier*	***SUM***	***Konsern***
Innestående på premiefond 01.01.	**-232 849**	**-2 588**	**-12 953**	**-248 390**	**-253 896**
Tilførsel	-94 812	-625	-17 449	**-112 886**	**-114 009**
Bruk av premiefondet i løpet av året	100 000	0	17 232	**117 232**	**117 232**
UB 31.12.2024	**-227 661**	**-3 213**	**-13 170**	**-244 044**	**-250 673**

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

	Pensjonskostnad og premieavvik	*KLP felles*	*KLP sykepleier*	*SPK*	***Sum 2024***	***Konsern***
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	100 833	19 812	17 208	137 854	138 838
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	112 283	21 891	7 305	141 479	142 550
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-132 372	-25 787	-4 834	-162 992	-164 444
	Adminstrasjonskostnad	4 029	741	651	5 421	5 459
A	**Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)**	**84 775**	**16 657**	**20 330**	**121 761**	**122 403**
B	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	104 134	17 573	23 946	145 654	147 683
C	**Årets premieavvik (B-A)**	**19 360**	**917**	**3 617**	**23 893**	**25 280**

	Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet	*KLP felles*	*KLP sykepleier*	*SPK*	***Sum 2024***	***Konsern***
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	104 134	17 573	23 946	145 654	147 683
C	Årets premieavvik	-19 360	-917	-3 617	-23 893	-25 280
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	40 991	10 142	174	51 308	52 951
E	**Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering** (SUM B:D)	**125 766**	**26 799**	**20 504**	**173 069**	**175 353**
G	Pensjonstrekk ansatte	16 338	3 013	4 440	23 791	23 957
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (E-G)	**109 428**	**23 787**	**16 064**	**149 278**	**150 539**

Akkumulert premieavvik	*KLP felles*	*KLP sykepleier*	*SPK*	***Sum 2024***	***Konsern***
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	177 471	55 135	4 911	237 518	239 048
Årets premieavvik	19 360	917	3 617	23 893	25 280
Sum amortisert premieavvik dette året	-40 991	-10 142	-174	-51 308	-52 951
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	**155 840**	**45 910**	**8 354**	**210 104**	**211 378**
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	7 948	2 341	426	10 715	10 780
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	**163 788**	**48 251**	**8 780**	**220 819**	**222 158**

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	*KLP felles*	*KLP sykepleier*	*SPK*	***Sum 2024***	***Konsern***
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 01.01.	2 635 960	509 394	196 035	3 341 389	3 367 882
Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	130 477	26 279	-13 416	143 340	143 175
Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)				0	0
Årets pensjonsopptjening	100 833	19 812	17 208	137 854	138 838
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	112 283	21 891	7 305	141 479	142 550
Utbetalinger	-120 369	-16 443	1	-136 811	-137 887
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	**2 859 184**	**560 932**	**207 133**	**3 627 249**	**3 654 558**
Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.	2 881 058	550 548	129 481	3 561 086	3 593 055
Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	70 664	22 291	-20 272	72 683	72 515
Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)					0
Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	104 134	17 573	23 946	145 654	147 683
Administrasjonskostnad/rentegaranti	-4 029	-741	-651	-5 421	-5 459
Utbetalinger	-120 369	-16 443	1	-136 811	-137 887
Forventet avkastning	132 372	25 787	4 834	162 992	164 444
Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.	**3 063 829**	**599 015**	**137 339**	**3 800 184**	**3 834 351**
Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	**-204 645**	**-38 083**	**69 794**	**-172 934**	**-179 792**
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse			3 559	3 559	3 559

Note 12 Garantier gitt av kommune

Garanti gitt til	*Opprinnelig garanti*	*Garantibeløp per 31.12*	*Utløp*
Båsmobakken barnehage,951 563 838	3 052 000	973 145	*2039*
Eldres borettslag, 965038906	26 400 000	12 421 141	*2042*
Eldres borettslag, 965038906	11 565 159	5 850 000	*2042*
Eldres borettslag, 965038906	26 400 000	13 600 000	*2052*
HAF IKS, 971140496	35 524 520	40 611 730	*2040*
Kirketunet Barnehage, 988 059 625,	8 000 000	3 599 978	*2037*
Kløvertun Boligstiftelse, org nr 961 531 454	4 200 000	-	*2022*
Mo i Rana Havn KF	10 500 000	10 500 000	*2047*
Nordland Bompengeselskap - E6 Helgeland nord	186 000 000	47 990 386	*2030*
Nordland Bompengeselskap - E6 Helgeland nord	136 000 000	57 738 361	*2038*
Nordland Bompengeselskap - E6 Helgeland sør	202 000 000	71 015 625	*2030*
Rana kommunale boligstiftelse, 951019909	7 830 000	127 916	*2025*
Rana kommunale boligstiftelse, 951019909	4 326 000	70 663	*
Småtroll barnehage, 960835999	600 000	210 900	*2039*
Tusenbein barnehage, 971482613	2 300 000	1 719 802	*2035*
Utskarpen Menighetsbarnehage	2 403 600	494 297	*2039*
Sum garantier	**697 291 279**	**266 923 944**	

** Til lånet er nedbetalt*

Note 13 Bruk og avsetning fond

Vesentlige bundne fond

Bundne fond - formål	Bokført verdi 01.01.	Avsetning	Bruk	Bokført verdi 31.12.
Næringsfond	-67 836	-19 701	6 628	-80 909
Tilskuddsmidler utbedtr/etabl. Lån	-7 933	0	2 269	-5 664
Kompetansemidler	-7 011	0	5 232	-1 779
Landbruksfondet	-6 175	0	620	-5 555
Selvkostfond vann	-5 917	-130	5 854	-193
Prosjekt familiesenteret veiledning	-4 191	-4 619	4 953	-3 856
Skjønnsmidler ubrukte	-3 197	0	2 823	-373
Gavefond og øvrige bundne driftsfond	-26 379	-13 935	11 508	-28 806
Sum bundne driftsfond	**-128 639**	**-38 384**	**39 889**	**-127 135**
Avdragsfond	-178 656	-4 928	0	-183 584
Ekstraordinære avdrag form.lån	-137 255	-32 496	21 000	-148 751
Boligfond	-18 764	-4 088	0	-22 852
Øvrige bundne investeringsfond	-9 290	-105	0	-9 395
Sum bundne investeringsfond	**-343 965**	**-41 616**	**21 000**	**-364 582**

Bruk og avsetninger alle fond

Avsetninger til fond	Regnskap 2024	Reg. budsjett 2024	Oppr. budsjett 2024	Regnskap 2023
Avsetninger til ubundne fond	61 972	61 972	26 895	165 328
Avsetninger til bundne driftsfond	38 384	33 342	20 101	29 392
Avsetninger til ubundne investeringsfond	9 755	41 194	28 977	28 838
Avsetninger til bundne investeringsfond	41 616	60 928	54 928	66 157
Sum avsetninger til fond	**151 727**	**197 436**	**130 901**	**289 715**

Bruk av fond	Regnskap 2024	Reg. budsjett 2024	Oppr. budsjett 2024	Regnskap 2023
Bruk av ubundne fond	-376 935	-420 808	-185 667	-481 800
Bruk av bundne driftsfond	-39 889	-37 912	-20 480	-28 022
Bruk av ubundne investeringsfond	-113 700	-113 700	-29 500	-26 878
Bruk av bundne investeringsfond	-21 000	-25 045	-24 000	-19 285
Sum bruk av avsetninger	**-551 523**	**-597 465**	**-259 647**	**-555 986**
Netto avsetninger	**-399 796**	**-400 029**	**-128 746**	**-266 271**

Balanse alle fond Rana kommune – konsern

Rana kommune - konsern	Pr 1.1.2024	Avsetning	Bruk	Pr. 31.12.2024
Ubundne driftsfond	590 880	61 972	-376 935	275 918
Bundne driftsfond	128 639	38 384	-39 889	127 135
Ubundne investeringsfond	240 911	9 755	-113 700	136 966
Bundne investeringsfond	344 225	41 616	-21 000	364 842
Sum fond	**1 304 656**	**151 727**	**-551 523**	**904 861**

Note 14 Selvkost

Selvkostområde vann	*Regnskap 2023*	*Regnskap 2024*
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	20 666	28 199
B. Indirekte kostnader, interntjenester	871	1 130
C. Kalkulatoriske rentekostnader	14 642	16 173
D. Kalkulatoriske avskrivninger	11 079	11 993
E. Andre inntekter og kostnader	-438	-820
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	**46 820**	**56 675**
G. Gebyrinntekter	**-49 758**	**-50 821**
H. Årets finansielle resultat G - F	**-2 938**	**5 854**
I. Avsetning til selvkostfond	2 938	-
J. Bruk av selvkostfond	-	-5 854
K. Kontrollsum (subsidiering) H - I + J	**-**	**-**
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	2 795	5 917
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	183	130
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	5 917	193
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	106,27 %	89,67 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	100,00 %	100,00 %

Benyttet kalkylerente: 4,35 %

Selvkostområde avløp	*Regnskap 2023*	*Regnskap 2024*
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	27 014	20 022
B. Indirekte kostnader, interntjenester	1 061	872
C. Kalkulatoriske rentekostnader	13 715	17 173
D. Kalkulatoriske avskrivninger	11 718	13 720
E. Andre inntekter og kostnader	-25	-69
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	**53 483**	**51 718**
G. Gebyrinntekter	**-50 745**	**-54 915**
H. Årets finansielle resultat G - F	**2 738**	**-3 197**
I. Avsetning til selvkostfond	-	3 197
J. Bruk av selvkostfond	-2 738	-
K. Kontrollsum (subsidiering) H - I + J	**-**	**-**
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	1 516	-1 216
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	6	17
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	-1 216	1 998
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	94,88 %	106,18 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	100,00 %	100,00 %

Selvkostområde feiing	*Regnskap 2023*	*Regnskap 2024*
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	4 674	4 518
B. Indirekte kostnader, interntjenester	134	180
C. Kalkulatoriske rentekostnader	46	43
D. Kalkulatoriske avskrivninger	91	91
E. Andre inntekter og kostnader	-496	-426
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	**4 449**	**4 407**
G. Gebyrinntekter	**-3 471**	**-4 683**
H. Årets finansielle resultat G - F	**978**	**-276**
I. Avsetning til selvkostfond	-	276
J. Bruk av selvkostfond	-478	-
K. Kontrollsum (subsidiering) H - I + J	**500**	**-**
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	-126	-620
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	-16	-21
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	-620	-365
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	78,02 %	106,27 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	87,41 %	100,00 %

Selvkostområde renovasjon	*Regnskap 2023*	*Regnskap 2024*
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	48 861	57 818
B. Indirekte kostnader, interntjenester	4 724	4 594
C. Kalkulatoriske rentekostnader	3 155	3 199
D. Kalkulatoriske avskrivninger	4 289	4 309
E. Andre inntekter og kostnader	-3 159	-4 178
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	**57 870**	**65 742**
G. Gebyrinntekter	**-56 829**	**-66 684**
H. Årets finansielle resultat G - F	**1 041**	**-942**
I. Avsetning til selvkostfond	-	942
J. Bruk av selvkostfond	-1 041	
K. Kontrollsum (subsidiering) H - I + J	**-**	**-**
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	-8 156	-9 602
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	-405	-370
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	-9 602	-9 030
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	98,20 %	101,43 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	100,00 %	100 %

Øvrige selvkostområder 2024	*Plansaks-behandling (301)*	*Bygge- og delesaks-behandling (hoveddel av funksjon 302)*	*Matrikulering (kart og oppmåling, funksjon 303)*	*Eier-seksjonering (del av funksjon 302)*
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	1 986	8 329	2 256	217
B. Indirekte kostnader, interntjenester				
C. Kalkulatoriske rentekostnader				
D. Kalkulatoriske avskrivninger				
E. Andre inntekter og kostnader				
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	**1 986**	**8 329**	**2 256**	**217**
G. Gebyrinntekter	**-188**	**-8 324**	**-1 249**	**-120**
H. Årets finansielle resultat G - F	**1 799**	**5**	**1 007**	**97**
I. Avsetning til selvkostfond	-	-	-	-
J. Bruk av selvkostfond	-	-	-	-
K. Kontrollsum (subsidiering) H - I + J	**1 799**	**5**	**1 007**	**97**
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	-	-	-	-
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	-	-	-	-
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	-	-	-	-
Nøkkeltall:				
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	9,45 %	99,94 %	55,36 %	55,30 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	9,45 %	99,94 %	55,36 %	55,30 %

Note 15 Salg av aksjer

Rana kommune har ikke solgt aksjer i 2024.

Note 16 Ytelse til ledende personer

Ytelser til ledende personer fremkommer under. Med ledende personer menes rådmann, daglig leder i kommunale foretak og ordfører.

	2023	*2024*	*Konsern 2024*
Lønn og annen godtgjørelse til kommunedirektør/daglig leder	1 739	1 831	3 036
Lønn og annen godtgjørelse til ordfører/styreleder	1 177	1 245	1 285
Lønn og annen godtgjørelse til varaordfører	943	992	992
Sum	**3 859**	**4 068**	**5 313**

Note 17 Godtgjørelse til revisor

Honorar til revisjonstjenester inkluderer både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon fra kommunens leverandør av revisjonstjenester, Deloitte AS.

Deloitte AS	*2023*	*2024*	*Konsern 2024*
Godtgjørelse til revisor	**1 539**	**1 222**	**1 281**

Nettobeløp inkl. mva. kompensasjon

Type revisjonsoppdrag	*2023*	*2024*	*Konsern 2024*
Lovpålagt revisjon	397	279	338
Forvaltningsrevisjon	1010	862	862
Andre revisjonsoppdrag	132	81	81
Sum godtgjørelse til revisor	**1 539**	**1 222**	**1 281**

Note 18 Fordringer

	2023	*2024*	***Endring***
Kundefordringer	19 116	19 766	**-650**
Andre kortsiktige fordringer	197 803	169 742	**28 061**
Premieavvik	249 624	220 812	**28 812**
Sum kortsiktige fordringer	**466 544**	**410 320**	**56 224**

			Endring
Usikre kundefordringer	-4 760	-5 709	**949**

Fordringer til andre kommuner, virksomheter og kommunens innbyggere mv blir vurdert i sammenheng med avslutningen av regnskapet, jfr. hovedoversikt balanse pkt 2.1.

En vurderer kundefordringene i tråd med notatet fra GKRS fra april 2006:" Tidspunktet for regnskapsføring av utgifter, utbetaling og tap i kommuneregnskapet" og vurderingsreglene for omløpsmidler § 8 jfr. Forskrift av 15.12.2000 nr. 1 424, herunder også kommunens interne retningslinjer for tapsføring.

Utgående saldo på kundefordringer med unntak av krav med legalpant per 31.12.2024 er 4,76 mill. kr. Fordringene til Rana Byggdrift KF på 949 447 kroner tatt inn i balansen til Rana kommune.

Det er foretatt en vurdering for tap på fordringer som er forfalt med over 90 dager, og som ikke er sikret gjennom legalpant, da disse anses som usikre. Avsetningen i balansen for tap på usikre kundefordringer har en utgående saldo per 31.12.2024 på 5,7 mill. kr.

Rana kommune har avsatt nok midler til å dekke eventuelle fremtidige tap.

Note 19 Usikre forpliktelser

Regresskrav fra Gjensidige Forsikring ASA

Rana kommune står i en rettslig tvist med Gjensidige forsikring i forbindelse med utbetaling etter brann i en flyktningebolig. Høyesterett behandlet saken i 2024 og opphevet lagmannsrettens frifinnende dom. Hålogaland lagmannsrett idømte kommunen 2,6 mill. kr, samt forsinkelsesrenter, og Gjensidige har anket saken til Høyesterett med påstand om at kommunen skal betale ytterligere 2,8 mill. kr, samt forsinkelsesrenter. Høyesterett har ikke behandlet anken.

Erstatningskrav for feil begått av barnevernstjenesten

Det er rettet krav mot kommunen for erstatning og oppreisning etter påståtte feil gjort av Rana barnevernstjeneste. Kravets størrelse er 15 mill. kr.

Note 20 Spesifikasjon av uvanlige og vesentlige poster og transaksjoner

I. Anslag refusjonsinntekter ressurskrevende tjenester

Gjelder delvis refusjon av direkte lønnsutgifter til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltbrukere. Tilskuddordningen er basert på et prinsipp der kommunen skal inntektsføre et anslag for refusjonsinntekt samme år som utgiften påløper. Det betyr at kommunen må foreslå en beregning av anslått refusjonsinntekt som inntektsføres i driftsregnskapet med motpost i balanseregnskapet (fordring på staten). Utbetalingen skjer to-tre måneder etter fristen for å sende inn refusjonskravet (mai - juni).

Ut fra oppgaver innhentet fra Helse og mestring, er refusjonsinntekten for 2024 anslått til 67,2 mill. kr og gjelder 50 tjenestemottakere. For 2023 var refusjonsinntekten 63,5 mill. kr for 45 tjenestemottakere. Refusjonsinntekten er korrigert for pensjonskostnader knyttet til bruk av premiefond.

Fra 1.1.2025 er tilskuddsordningen lagt om og påvirker anslaget refusjonsinntekter ressurskrevende tjenester for 2024. Dette er regulert i rundskriv IS-4/2025 fra Helsedirektoratet.

II. Anordning variabel lønn

I henhold til kommuneloven § 14-6 tredje avsnitt bokstav c skal alle kjente utgifter og inntekter tas med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapet avsluttes. (anordningsprinsippet)

Variable lønnsutgifter knyttet til november og desember utbetales i januar og februar påfølgende år. Rana kommune har siden 2011 anordnet lønnsutgiftene i henhold til anordningsprinsippet. Fra og med regnskapsåret 2012 er det kun forskjellen mellom variabel lønn i november og desember mellom regnskapsårene som påvirker regnskapsresultatet. I 2024 utgjorde denne differansen en økt utgift på 2 068 899 kroner.

Rana kommune

Translate | Min side | For ansatte | Søk | Meny

Lytt til teksten

Hva ser du etter?

- Nyheter, kunngjøringer og høringer
- Jobb hos oss
- Har du rett på bostøtte?
- Meld feil digitalt til Rana kommune
- Ønsker du å booke time hos saksbehandler
- Ny flyplass i Mo i Rana
- Trenger du rådgivning om økonomi og gjeld?
- Har du spørsmål til eiendomsskatten for 2025?

Våre tjenester

Hva kan vi hjelpe deg med? Se alle våre tjenester.

Aktivitetskalender

Hva skjer i Rana kommune? Følg med på alt som skjer.

Moving to Mo i Rana

Relocation and settlement in Mo i Rana

Fremtidens oppvekststruktur

Kommunestyret har bedt kommunedirektøren om å vurdere behovet for skolebygg i Rana. Dette ble bestemt i budsjettvedtaket i desember 2023. Tidligere i år vedtok kommunestyret også at en barnehage skal legges ned fra høsten 2025, og de har bedt om en ny og mer omfattende vurdering av denne saken.
Mer informasjon, dokumenter og vedtak som er viktig i prosessen legges ut på disse sidene

Vil du være med å påvirke?

Følg med på hva som skjer i kommunen og lokaldemokratiet. Si din mening om planer, følg med på prosjekter og se politikernes møtekalender.

Se alt om politikk

- Politisk møteplan og saksdokumenter
- Følg med på våre politiske møter
- Si meningen din/høringer
- Planer, budsjett og reglementer
- Offentlig innsyn og postliste
- Rana i vekst
- Fremtidens oppvekststruktur

www.rana.kommune.no